

การบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดสุพรรณบุรี

โดย
นายธีรพล ขยันการนาวิ

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-464-536-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**THE QUALITY OF ACADEMIC ADMINISTRATION OF THE SECONDARY SCHOOL
ADMINISTRATORS IN SUPHAN BURI PROVINCE**

By

Theerapon Khayankarn-navy

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

A Master's Report Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF EDUCATION

Department of Educational Administration

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2004

ISBN 974-464-536-9

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้สารนิพนธ์เรื่อง "การบริหารงาน
วิชาการอย่างมีคุณภาพ ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี" เสนอโดย นายธีรพล
ขยันการนาวิ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.จิราวรรณ คงคล้าย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

ผู้ควบคุมสารนิพนธ์

อาจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

.....ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร. ศรียา สุขพานิช)

...../...../.....

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

...../...../.....

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย ชินะตั้งกูร)

...../...../.....

K 43461115 : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพ / โรงเรียนมัธยมศึกษา

ธีรพล ขันการนาวิ : การบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดสุพรรณบุรี (THE QUALITY OF ACADEMIC ADMINISTRATION OF THE SECONDARY
SCHOOL ADMINISTRATORS IN SUPHANBURI PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุม
สารนิพนธ์ : อ.ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์. 117 หน้า. ISBN 974-464-536-9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ (1) การบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของ
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี (2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรง
เรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด
สุพรรณบุรี จำนวน 32 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับมาตรฐานการบริหาร
งานวิชาการ ตามแนวคิดของรองศาสตราจารย์ ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ประกอบกับการบริหารตาม
วัฏจักรคุณภาพของเดมมิง (Deming's cycle) แบบสอบถามได้รับคืนจากกลุ่มประชากรทั้งสิ้น 96 ฉบับ คิด
เป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ นำมาวิเคราะห์โดยค่าความถี่
(frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการวิเคราะห์เนื้อหา
(content analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพตามวัฏจักรคุณภาพ (Deming's cycle) ทั้งใน
ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี
ได้แก่ ฝ่ายบริหารต้องเป็นผู้นำวิชาการโดยมีการนิเทศติดตามอย่างเป็นระบบ เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วม
ในการดำเนินงานด้านวิชาการโดยลดบทบาทภาระงานด้านอื่นๆ ให้น้อยลง

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2547

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์.....

K 3436115 : MAJOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEYWORD : THE ADEMIC ADMINISTRATION

THEERAPON KHAYANKARN-NAVY : THE QUALITY OF ACADEMIC ADMINISTRATION OF THE SECONDARY SCHOOL ADMINISTRATORS IN SUPHANBURI PROVINCE. MASTER'S REPORT ADVISOR : PRASERT INTARAK, Ed.D. 117 pp. ISBN 974-464-536-9

The purposes of this study were : (1) to determine the condition of academic administration in the secondary schools in Suphanburi province. (2) to acquire the suggestions of academic administration of the secondary schools in Suphanburi province. The populations of this study were 32 secondary schools in Suphanburi province. The research instruments were questionnaires concerning the academic administration by Assoc. Prof. Prijaporn Wonganutrarote which constructed based on the quality cycle of Deming. The 96 questionnaires were collected of 100%. The data was analyzed by frequencies, percentage, means, standard deviation and the content analysis.

The findings revealed as follows :

1. The overall academic administration according to the Deming's cycle (PDCA) was rated at high level.

2. The suggestions of academic administration in the secondary schools in Suphanburi province were the administrators should be the leader of the academic by using the system of supervision , let the teachers participate in school – planning academic and reduce the teachers' tasks to improve their teaching techniques.

Department of Educational Administration Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2004

Student's signature .....

Master's Report Advisor's signature .....

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์เป็นอย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์ รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย ชินะตั้งกูร และ อาจารย์ ดร. ศรียา สุขพานิช คณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์ที่เสียสละเวลาให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ต่องานวิจัย ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครปฐม และจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งสมาชิกใน ครอบครัวชั้นการนาวิ ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจอันสำคัญยิ่ง

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	3
ปัญหา.....	6
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	7
ข้อคำถามของการวิจัย.....	7
ขอบข่ายทางทฤษฎีของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	11
การบริหารงานภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	11
การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	12
ขอบข่ายงานวิชาการ.....	14
การจัดและการบริหารงานวิชาการ.....	18
การวางแผนงานวิชาการ.....	18
ความสำคัญของการวางแผนงานวิชาการ.....	19
ขั้นตอนการวางแผนบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา.....	20
ผู้บริหารกับการวางแผนงานวิชาการ.....	21
การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน.....	23
การสอนซ่อมเสริม.....	30
การจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน.....	30
การจัดสื่อการเรียนการสอน.....	30
การจัดและการบริหารงานห้องสมุด.....	32

บทที่	หน้า
ความหมายและวัตถุประสงค์ของห้องสมุด.....	32
บทบาทหน้าที่ของการวัดและการบริหารห้องสมุด.....	33
การนิเทศการสอน.....	34
ความหมายของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศภายในสถานศึกษา.....	34
หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา.....	35
การวัดและประเมินผล.....	37
งานทะเบียนนักเรียน.....	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ.....	41
การบริหารวัฏจักรคุณภาพ PDCA.....	44
โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	46
การจัดหลักสูตร.....	49
การจัดเวลาเรียน.....	50
สรุป.....	55
3 การดำเนินงานวิจัย.....	56
ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย.....	56
แผนแบบการวิจัย.....	57
ประชากร.....	57
ตัวแปรที่ศึกษา.....	57
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	58
การสร้างเครื่องมือ.....	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
สรุป.....	62
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	63
ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการ.....	65
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี.....	72

บทที่	หน้า
5 สรุปข้อค้นพบการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	73
ข้อค้นพบ.....	73
การอภิปรายผล.....	75
ข้อเสนอแนะ.....	77
ข้อเสนอแนะการวิจัย.....	77
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	77
บรรณานุกรม.....	78
ภาคผนวก.....	82
ภาคผนวก ก เอกสารขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย.....	83
ภาคผนวก ข เอกสารขอตกลงเครื่องมือ	
เอกสารขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	89
ภาคผนวก ค แบบสอบถาม.....	97
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่น.....	105
ภาคผนวก จ แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา	
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	
จังหวัดสุพรรณบุรี.....	108
ภาคผนวก ฉ แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา	
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	
ระดับประเทศ.....	110
ประวัติผู้วิจัย.....	117

สารบัญญัตินำ

ตารางที่	หน้า
1 แสดงรายชื่อโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ปี 2543	53
2 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	64
3 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (δ) และระดับคุณภาพ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี	65
4 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (δ) และระดับคุณภาพการบริหารงาน วิชาการ ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ตามวัฏจักร คุณภาพของเดมมิง (Deming).....	67
5 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2541-2543	109
6 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปีการศึกษา 2541 – 2544 สถานศึกษาในสังกัด กรมสามัญศึกษา เรียงลำดับตามค่า Mean ปีการศึกษา 2544	111
7 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปีการศึกษา 2541 – 2544 สถานศึกษาในสังกัด กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (เรียงตามค่า Mean ปี 2544).....	116

บทที่ 1

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งสำหรับการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาคการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศให้เป็นผู้รู้จักคิด รู้จักทำ รู้จักแก้ปัญหา ตลอดจนรู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสิ้นเปลืองน้อยที่สุด¹ เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าการศึกษาคือกระบวนการสำคัญในการช่วยให้คนพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ ทั้งในด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ และจิตใจตลอดชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาชีวิตในวัยแรกเกิดไปจนถึงวัยแห่งการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพ มีรายได้เลี้ยงตนเอง สร้างพลังครอบครัว ชุมชน และสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งจะส่งผลต่อการสร้างสรรค์พัฒนาสังคมและประเทศชาติโดยรวมอย่างสันติจบจนถึงวัยสุดท้ายของชีวิต ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการวางรากฐาน สร้างสรรค์พัฒนาความเจริญมั่นคง และแก้ไข

ปัญหาต่างๆ แก่สังคม ตั้งแต่ตนเอง ครอบครัว ประเทศชาติและโลก² ด้วยเหตุที่การศึกษาคือกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคน อันเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความเจริญงอกงามของบุคคล ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และความสามารถที่ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ ส่วนสำคัญของการศึกษาคือการเตรียมคนเพื่อสร้างสังคม การศึกษาจึงถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ และมีความจำเป็นในการพัฒนาคนแบบยั่งยืน มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็น มีลักษณะนิสัยที่ดีงาม มีความพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อตนเองและสังคม มีความพร้อมที่จะประกอบอาชีพได้ การศึกษาช่วยให้คนเจริญงอกงาม ทั้งทางปัญญา จิตใจ ร่างกายและสังคม การศึกษาจึงเป็นความสำคัญของชีวิตอีกประการหนึ่งนอกเหนือจากความจำเป็นด้านที่อยู่อาศัย อาหาร

---

¹ สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 – 2539) (ม.ป.ป.), 1.

² สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานประสานการปฏิรูปการศึกษา, ปฏิรูปการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศปี 2550 (กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2539), 38.

เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค การศึกษาจึงเป็นปัจจัยที่ 5 ของชีวิต เป็นปัจจัยที่ช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ด้านของชีวิต และเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของชีวิต³

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 นับเป็นกฎหมายแม่บทในการจัดการศึกษาของประเทศที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 สารระสำคัญคือ มุ่งเน้นให้มีการปฏิรูประบบบริหารและการจัดการทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยให้มีเอกภาพเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมให้เอกชนร่วมจัดการศึกษา มีความอิสระในการบริหารจัดการภายใต้การกำกับ ดูแลจากรัฐ ในด้านหลักสูตรจัดให้มีคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรและบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษาด้วยตนเอง มีอำนาจในการตัดสินใจดำเนินการจัดการศึกษา ในสถานศึกษาต่างๆ ด้าน ร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งในภาพรวมจะก่อให้เกิดความหลากหลายในทางปฏิบัติเป็นอย่างมาก⁴

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ระบุว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาที่รัฐต้องจัดอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย เมื่อมีการกำหนดสาระเช่นนี้ในกฎหมาย สิ่งที่ต้องดำเนินการตามมาเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ คือการกำหนดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพทางการศึกษา สารระในหมวดนี้จึงเป็นแนวทาง สำหรับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในทุกระดับต้องใช้ยุทธวิธีต่างๆ ที่จะได้มาซึ่ง การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน และสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและสังคม⁵

โรงเรียนในฐานะที่เป็นหน่วยจัดการศึกษา ซึ่งรับผิดชอบหน้าที่นี้ ควรจะต้องมีการบริหารระบบคุณภาพ เพื่อจะทำให้ประชาชนมั่นใจว่าสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตาม

³กรมวิชาการ, การศึกษา : การใช้ชุดฝึกอบรมวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต เรื่อง การพัฒนาจิต (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2544), 72.

⁴กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, แนวทางการจัดทำหลักสูตร (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545), 1-2.

⁵ปราณี สังฆะตะวรรณ, “การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน,” เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ISO กับการประกันคุณภาพการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2544.

มาตรฐาน จึงเป็นหน้าที่โดยตรงที่ทางโรงเรียนต้องกำหนดมาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษาของตนเอง เพื่อเป็นแนวทางดำเนินงานไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ โดยใช้การบริหารระบบการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการนำปัจจัยป้อนผ่านกระบวนการแล้วได้ผลผลิต ซึ่งจะได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอก หรือเรียกอีกนัยหนึ่งว่า การบริหารระบบคุณภาพ ซึ่งได้รับแนวคิดและหลักการของการพัฒนาองค์กร (Organization Development) สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพที่ได้รับการยอมรับของหน่วยงานต่างๆ ไป ได้แก่ แนวคิดการบริหารวัฏจักรคุณภาพเดมिंग (The Deming Cycle) ซึ่งแบ่งขั้นตอนการทำงานออกเป็น 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่

ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan - P) ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do - D) ขั้นที่ 3 การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน (Check - C) ขั้นที่ 4 การแก้ปัญหา (Action - A)⁶

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรมสามัญศึกษามีหน้าที่จัดและส่งเสริมการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานสำหรับประชาชนทุกคน มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์ ทั้งด้านวิชาการ วิชาอาชีพ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีศีลธรรม และจริยธรรม พึ่งตนเองได้ สามารถทำงานเป็นกลุ่ม และเป็นหมู่คณะได้ และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต และดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา เพื่อพัฒนาเยาวชนให้ได้ศักยภาพที่พึงประสงค์ ดังนั้น จึงต้องพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีคุณภาพสูงทัดเทียมกัน มีสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการศึกษาในระดับนี้ แบ่งออกเป็นสองตอนคือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณภาพ ความรู้ ความสามารถและทักษะต่อจากระดับประถมศึกษาให้ผู้เรียนได้ค้นพบความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของตนเอง ทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนมีความสามารถในการประกอบงานและอาชีพตามควรแก่วัย และกำหนดให้เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อจากระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2540 มีอัตราการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง ร้อยละ 94.80 ของผู้จบประถมศึกษาปีที่หก คิดเป็นร้อยละ 76.22 ของประชากรกลุ่มอายุ 12-14 ปี ซึ่งมีจำนวน 3.38 ล้านคน ด้านคุณภาพ ผู้จบบางส่วนยังขาดทักษะ ในการเรียบเรียงความคิด การสื่อความ การอ่านเขียนไม่ได้มาตรฐานการศึกษาระดับนี้ และส่วนใหญ่

---

⁶กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, “การประกันคุณภาพการศึกษา,” เอกสารทางวิชาการ โครงการประกันคุณภาพการศึกษา (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540), 3. (อัดสำเนา)

ยังไม่รู้ว่าตัวเองมีความต้องการ ความสนใจ หรือความถนัดในด้านใดทั้งยังไม่สามารถ นำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความถนัดและความสนใจ เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อในทั้งอาชีพอิสระและรับจ้าง รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และทักษะทางสังคมที่จำเป็นสำหรับการประกอบการทำงานและอาชีพ และการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข ปีการศึกษา 2540 มีผู้ได้รับการศึกษาระดับนี้ ร้อยละ 48.21 ของประชากรกลุ่มอายุ 15–17 ปี ซึ่งมีจำนวน 3.40 ล้านคน เป็นสัดส่วนผู้เรียนสายสามัญต่อสายอาชีพ 56 : 44 ด้านคุณภาพผู้เรียนส่วนหนึ่งมุ่งเน้นการสอบเข้ามหาวิทยาลัยมากกว่าการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ทำให้ละเลยเนื้อหา ความรู้ การฝึกทักษะ และประสบการณ์บางส่วนที่ควรจะได้รับ ทำให้มีพื้นฐานความรู้ไม่ได้มาตรฐานสำหรับการเรียนในระดับอุดมศึกษา และมีผู้วิพากษ์วิจารณ์ว่าผู้จบการศึกษายังขาดวินัย ขาดความอดทน ไม่มีความรับผิดชอบ ขาดความพร้อมที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่สามารถนำความรู้จากการเรียนไปใช้ในชีวิตจริงหรือประกอบอาชีพได้⁷

การพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 8 (พ.ศ.2540–2544) ของกรมสามัญศึกษา มุ่งเน้นพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณค่าและมีคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมต่อสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง แต่จากการที่ประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อคนและสังคมโดยรวมตั้งแต่ปีแรกของแผน ทำให้ต้องมีการปรับแผนเพื่อแก้ไขวิกฤตของประเทศ โดยเน้นการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และลดผลกระทบต่อการพัฒนาคนและสังคม การปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจให้เข้มแข็งและกลับมาสู่สมดุล และการปรับระบบบริหารจัดการเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ผลกระทบวิกฤตเศรษฐกิจ ทำให้กรมสามัญศึกษาได้รับงบประมาณลดต่ำลงอย่างมาก แผนงาน งาน และโครงการจำนวนมากไม่สามารถดำเนินการได้ หรือดำเนินการได้ก็ไม่สามารถบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นผลมาจากส่วนที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ การจัดสรรงบประมาณที่ต่ำกว่าแผนที่กำหนดไว้จำนวนมาก โดยในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 8 (พ.ศ.2540–2544) กำหนดงบประมาณเพื่อพัฒนาการศึกษาไว้ จำนวน 310,053.60 ล้านบาท แต่รัฐได้จัดสรรงบประมาณให้เพียง 162,031.36 ล้านบาท ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายถึง 148,022.24 ล้านบาท ทำให้การพัฒนาการจัดการศึกษา

---

⁷ประกอบ คุณารักษ์ และคณะ, สภาพแวดล้อมของหน่วยงานทางการศึกษาต่อการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (นครปฐม : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2543), 51.

ด้านมัธยมศึกษา การศึกษาเพื่อคนพิการ และการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาสไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร⁸

ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 8 (พ.ศ.2540–2544) ที่ผ่านมา กรมสามัญศึกษามีโรงเรียน นักเรียน และบุคลากร ในสังกัด และอยู่ในความรับผิดชอบเป็นจำนวนมาก

จากภาวะดังกล่าว กรมสามัญศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อคุณภาพของนักเรียนที่จะก้าวไปสู่ในระดับอุดมศึกษาต่อไป โดยทุกฝ่ายที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ต้องการจัดการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นระดับชาติ ระดับกระทรวง ระดับกรม และโรงเรียน ต่างได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับคุณภาพการศึกษา และพยายามผลักดันให้การศึกษาที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับปริมาณการศึกษาที่ขยายตัวออกไปอย่างมาก แต่จากการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2544 พบว่าค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับประเทศอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ⁹

เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญยิ่ง ที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพการศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับงานวิชาการของโรงเรียน ซึ่ง รุ่ง แก้วแดง กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน¹⁰ และผู้บริหารจะบริหารโรงเรียนให้เป็นไปตามความต้องการของรัฐและของสังคมให้บรรลุผลสำเร็จนั้น ผู้บริหารต้องบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างสูงสุดแก่ผู้เรียน เพราะเหตุว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่ง เปรียบเสมือนหัวใจของสถานศึกษา¹¹

⁸ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมสามัญศึกษา, แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549), 25.

⁹ สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 5, รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2543 (ม.ป.ท., ม.ป.ป.), 16.

¹⁰ รุ่ง แก้วแดง, รายงานการวิจัยประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา (กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2524), 113 – 114. (อึดตำนาน)

¹¹ Miller Van, **The Public Administration of American School** (New York : Macmillan Publishing Company, 1965), 175.

ปัญหา

การจัดการศึกษาของกรมสามัญศึกษาที่ผ่านมาในเรื่องของคุณภาพการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่ยังไม่บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคน จำเป็นต้องมีการปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบ แนวทาง กระบวนการ และปัจจัยเกื้อหนุน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ทุกด้าน โดยต้องกระทำอย่างต่อเนื่องในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) สำหรับการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน แม้หลายส่วนจะดำเนินการได้ดีในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) แต่ในส่วนที่จะเป็นกลไก และเป็นปัจจัยเกื้อหนุนต่อการพัฒนา ประสิทธิภาพและคุณภาพทางการศึกษา ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จำเป็นต้องมีการพัฒนาทั้ง ระบบและกระบวนการที่สอดคล้องกับการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการ การประกัน คุณภาพการศึกษา ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ของกรมสามัญศึกษา ด้านการบริหารจัดการขั้นพื้นฐานการจัดการมัธยมศึกษา การจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ ผู้ด้อยโอกาส ผู้มีความสามารถพิเศษ การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การศึกษาเพื่ออาชีพ การพัฒนาสุขภาพและอนามัย การพัฒนาศิลปวัฒนธรรม การศึกษาเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย เครือข่ายการเรียนรู้ การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ล้วนมีผลต่อการจัดการด้านการศึกษาทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 32 โรงเรียน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2541, 2542 และ 2543 จะพบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของจังหวัดสุพรรณบุรี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ ดังแสดงในภาคผนวก จ ส่วนในภาพรวมระดับประเทศ จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในลำดับที่ 35 ดังแสดงในภาคผนวก ฉ

จากผลการประเมินดังกล่าวจะเห็นว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ซึ่งเป็นเครื่องชี้วัดได้ว่าการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อทราบสภาพการบริหารงานวิชาการ ตลอดจน

ข้อเสนอแนะของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้ไปเป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุง พัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี

ข้อคำถามของการวิจัย

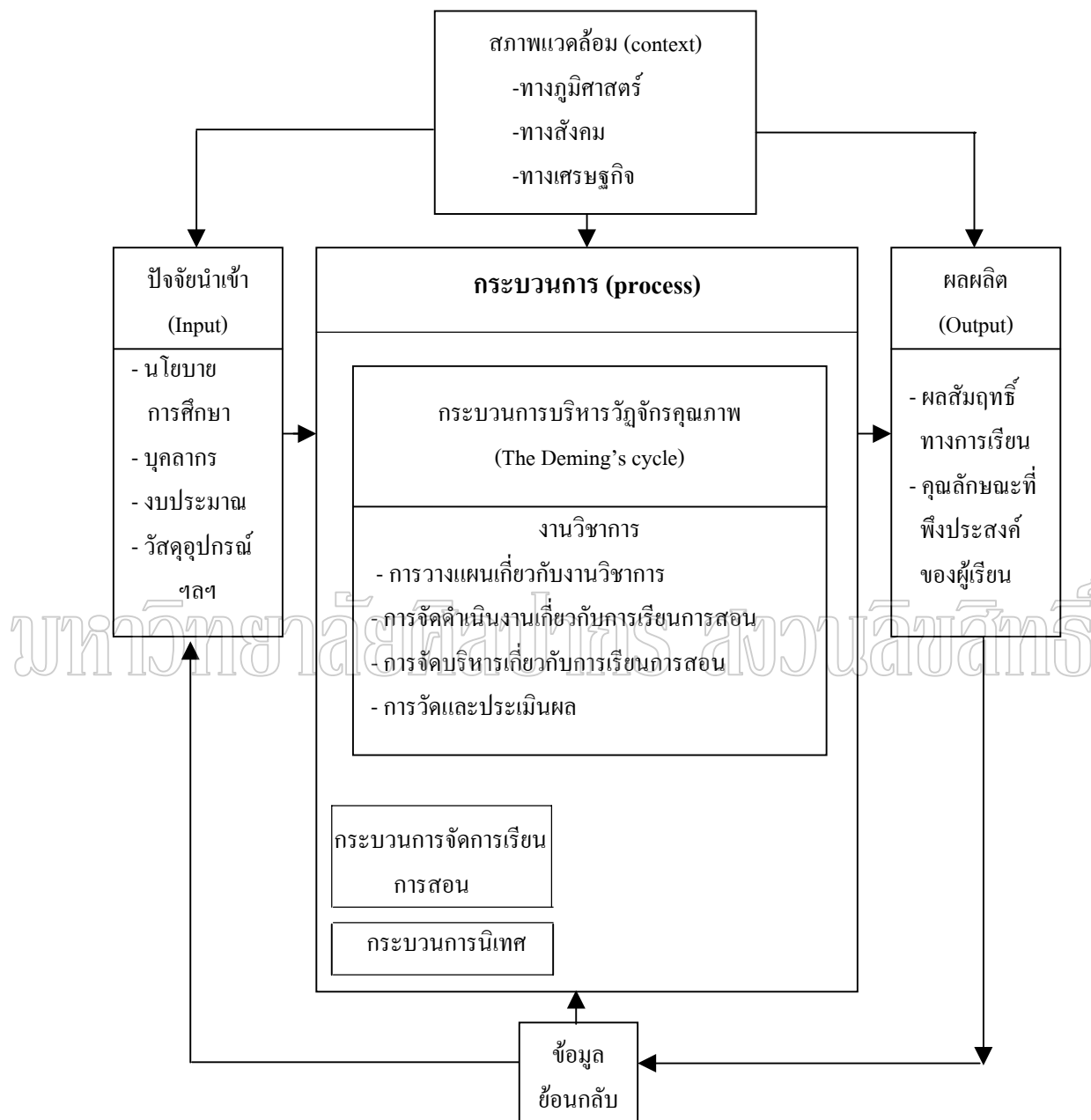
1. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับใด
2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นอย่างไร

ขอบข่ายทางทฤษฎีของการวิจัย

การบริหารการศึกษาของโรงเรียนนั้น นอกจากจะอาศัยกระบวนการสี่ขั้นตอน คือ

- 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ 2) วางแผน 3) ดำเนินการตามแผน และ 4) ประเมินผลแล้ว การบริหารและการจัดการยังสามารถนำทฤษฎีเชิงระบบมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานด้วย ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า (input) 2) กระบวนการ (process) 3) ผลผลิต (output) โดยมีสภาพแวดล้อม (context) และข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันกับองค์ประกอบทั้งสามส่วน สำหรับองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า (input) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการบริหารการศึกษา ได้แก่ นโยบาย บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ ซึ่งจะมีการดำเนินงานโดยกระบวนการต่างๆ ขององค์การเพื่อให้มีผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพต่อไป และองค์ประกอบของกระบวนการ (process) เป็นวิธีการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 4 ด้าน ตามขอบข่ายของรองศาสตราจารย์ ดร. ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้แก่ 1) การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ 2) การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน 3) การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน 4) การวัดและประเมินผล โดยนำกระบวนการบริหารควบคุมคุณภาพตามทฤษฎีของเดมมิง คือ วัฏจักรคุณภาพเดมมิง (Deming's cycle) คือ 1) การวางแผน (plan) 2) การปฏิบัติ (do) 3) การตรวจสอบ (check) 4) ปรับปรุง (action) มาใช้ทุกๆ กิจกรรมของงานวิชาการ องค์ประกอบ

สุดท้าย คือ ผลผลิต (output) ซึ่งจะเป็นผลมาจากการบริหาร อันได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ดังปรากฏ ในแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายทางทฤษฎีของการวิจัย

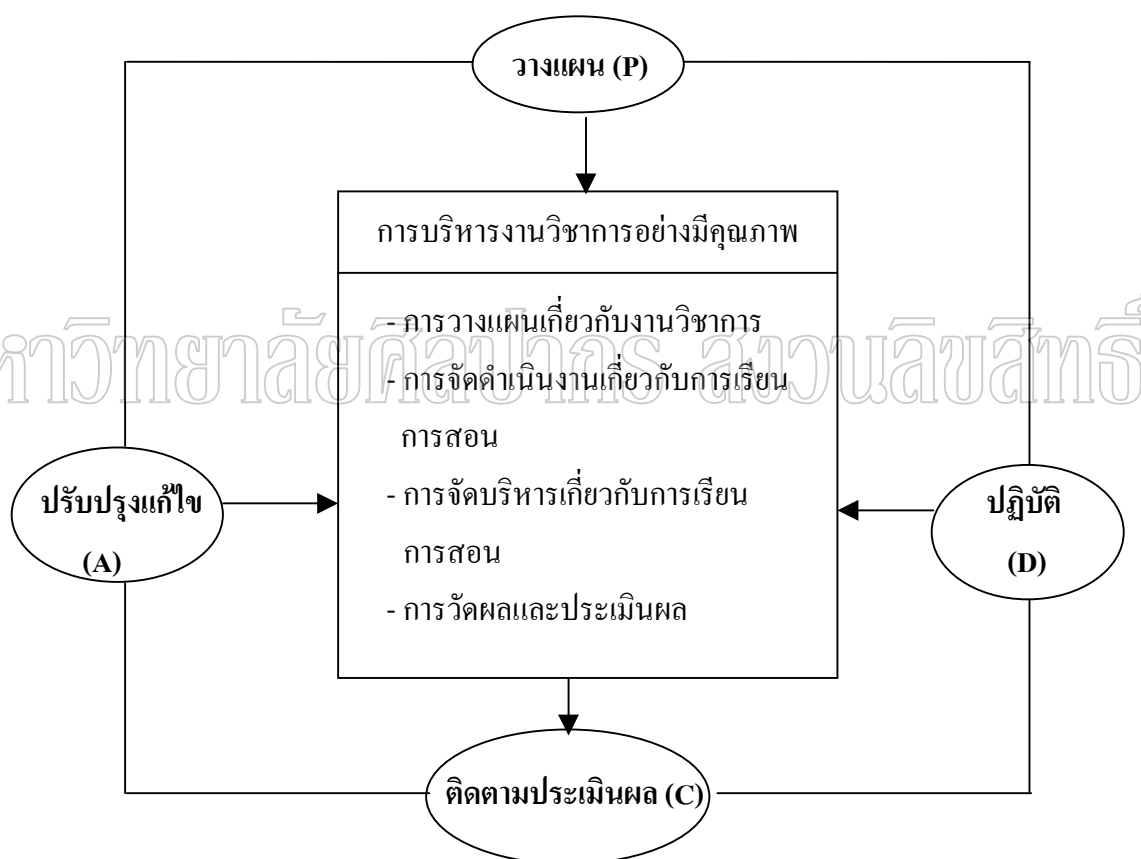
ที่มา : ประยุกต์จาก Danial Katz and Robert L. Kahn, **The Social Psychology of Organizations**, 2nd ed. (New York : John Wiley & Son, 1978), 20.

: กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, “การประกันคุณภาพการศึกษา,” เอกสารทางวิชาการ โครงการประกันคุณภาพการศึกษา, 2540. (อัดสำเนา)

: ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, **การบริหารงานวิชาการ** (กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, 2544), 3.

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี เฉพาะกระบวนการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา รวม 4 ด้าน คือ 1) การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ 2) การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน 3) การจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน 4) การวัดและประเมินผลโดยในแต่ละด้านใช้วัฏจักรคุณภาพ PDCA ของเดมมิง (Deming's cycle) ซึ่งย่อมาจาก "Plan – Do – Check – Act" คือ "วางแผน-ปฏิบัติ-ตรวจสอบ-ปรับปรุง" ดังแสดงในแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, 2544), 3.

: กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, "การประกันคุณภาพการศึกษา," เอกสารทางวิชาการ โครงการประกันคุณภาพการศึกษา, 2540. (อัคราเนนา)

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดนิยาม ขอบเขต หรือความหมายของ ศัพท์เฉพาะไว้ ดังนี้

การบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพ หมายถึง การนำกระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพตามวัฏจักรเดมมิง (Deming's Cycle) มาใช้ในกระบวนการดำเนินงาน ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล การวางแผน (Plan) หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และวิธีการที่จะมาปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย การปฏิบัติ (Do) หมายถึง การศึกษา ขั้นตอนการปฏิบัติงาน ลงมือปฏิบัติและรวบรวมข้อมูลเพื่อพิจารณาประกอบการตัดสินใจ การตรวจสอบ (Check) หมายถึง การตรวจสอบและประเมินผลผลลัพธ์ของการปฏิบัติตามแผน การปรับปรุง (Action) หมายถึง การทบทวนแผนงานเพื่อปรับปรุงระบบและวิธีการดำเนินการให้เหมาะสม

โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดทำการสอน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และหรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กระทรวงศึกษาธิการ

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์
ข้อมูลจังหวัดสุพรรณบุรี

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงการบริหารทางวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อให้การศึกษาดำเนินไปตามความมุ่งหมาย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับดังนี้

การบริหารงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย ความสำคัญและความหมายของการบริหารงานวิชาการ และขอบข่ายงานวิชาการ การจัดและการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล วัฏจักรคุณภาพ PDCA ของเดมिंग (Deming's cycle) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และข้อมูลโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี

มหาวิทยาลัยศิลปากร ศึกษานิเทศศาสตร์

การมัธยมศึกษา จัดแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรม ความรู้ ความสามารถ และทักษะจากระดับประถมศึกษา ให้ผู้เรียนได้ค้นพบความต้องการ ความสนใจ ความถนัดตามสมควรแก่วัย และกำหนดให้เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อจากระดับประถมศึกษา ส่วนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นหาความถนัดและความสนใจเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา หรือเพื่อให้เพียงพอแก่การประกอบการทำงานและอาชีพที่ตนถนัดทั้งอาชีพอิสระและรับจ้าง รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และทักษะทางสังคมที่จำเป็นสำหรับการประกอบการทำงานและอาชีพ และการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข¹

---

¹กระทรวงศึกษาธิการ, นโยบายแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2542), 8.

โรงเรียนมัธยมศึกษา มีการบริหารงานที่แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามลักษณะงานออกเป็น 4 ฝ่าย คือ 1) ฝ่ายวิชาการ งานในฝ่ายนี้ประกอบด้วย การวางแผนงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ การวัดผลและประเมินผล การเรียนและงานทะเบียนนักเรียน การประเมินผลการจัดงานวิชาการ 2) ฝ่ายธุรการ เป็นงานที่ช่วยให้โรงเรียนเกิดความคล่องตัวในการทำงาน และมีหน้าที่กำหนดระเบียบแบบแผนการปฏิบัติ โดยมุ่งให้บริการแก่บุคลากรเป็นหลัก ได้แก่ งาน การวางแผนงานธุรการ การบริหารงานธุรการ การบริหารงานสารบรรณ การบริหารงานการเงินและบัญชี การบริหารงานพัสดุ การบริหารงานทะเบียนสถิติ ข้าราชการครูและลูกจ้าง การประเมินผลงานธุรการ 3) ฝ่ายปกครอง มีหน้าที่ในการปกครองดูแลนักเรียน ประกอบไปด้วยงาน การวางแผนงานปกครองนักเรียน การบริหารงานปกครองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรมจริยธรรม การป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน การดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน และการประเมินผลงานปกครองนักเรียน และ 4) ฝ่ายบริการ มีหน้าที่ในการให้บริการแก่ครู นักเรียน และชุมชน ประกอบไปด้วยงาน การวางแผนงานบริการ การบริหารงานบริการ การจัดบริการสาธารณูปโภค การจัดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ การจัดบริการโภชนาการ การจัดบริการสุขภาพอนามัย การจัดบริการห้องสมุด การจัดบริการโสตทัศนูปกรณ์ การจัดกิจกรรมสหกรณ์ในสถานศึกษา และการประเมินผลงานบริการ²

การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ความสำคัญและความหมายของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา³

ทิพวัลย์ ตาปนานนท์ ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา หรือในโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด เพราะหน้าที่สถานศึกษา หรือโรงเรียนทุกแห่ง คือ การให้ความรู้

²กรมสามัญศึกษา, *เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2539*, 5.

³ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, *การบริหารงานวิชาการ* (กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, 2544), 1.

ด้านวิชาการแก่ผู้เรียน มีผู้บริหารหรือครูใหญ่เป็นผู้นำทางวิชาการ มีการทำงานร่วมกันกับครู ให้คำแนะนำและประสานงานให้ทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารงาน วิชาการตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้กำหนดสรุปหัวข้อไว้ 9 ข้อ ได้แก่ 1) ปรัชญาและแนวนโยบายของโรงเรียน 2) หลักสูตร การเรียนการสอน 3) การจัดการเรียนการสอน 4) การนิเทศและพัฒนาครู 5) กิจกรรมเสริม หลักสูตร 6) สื่อการเรียนการสอน 7) ห้องสมุด 8) การแนะแนว 9) การวัดผลและประเมินผล⁴

ชัยวัฒน์ เข็มสุขสุจิตต์ สรุปการบริหารงานวิชาการ คือ การบริหารงานทุกชนิด ในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ มากที่สุด โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำในด้านวิชาการ และถือว่างานวิชาการเป็นหัวใจของ โรงเรียน ผู้บริหารจะกระตุ้นเตือนให้คำแนะนำ ประสานงาน และทำงานร่วมกับครูในด้านการสอน อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการบ่งบอกถึงปรัชญา และจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของโรงเรียนด้วย⁵

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการนั้น ครูใหญ่ต้องดำเนินการที่ เกี่ยวกับการแสวงหา และเขียนปรัชญา จุดประสงค์ของการจัดการศึกษาของโรงเรียนออกมาให้ ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางให้บุคลากรของโรงเรียนปฏิบัติได้บรรลุเป้าหมายผู้บริหารต้องมีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรเป็นอย่างดี รู้จักแนะนำให้ครูรู้จักใช้และทำประมวลการสอน ทำโครงการ สอน หรือบันทึกการสอน รู้หลักในการจัดตารางสอน จัดรายวิชาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม เป็นผู้ให้ การนิเทศ หรือหาผู้ให้การนิเทศมาให้การนิเทศแก่ครู รู้จักแสวงหาวัสดุ อุปกรณ์ และแนะนำให้ครู ใช้ตามความสามารถของโรงเรียน ให้ครูรู้จักเลือกและจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จัดห้องสมุดให้ครู และนักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ส่งเสริมให้ครูรู้จักวิธีการประเมินผลการเรียนการสอน และนำผลการสอบมาปรับปรุงการสอน⁶

บรรจง พงศ์ศาสตร์ ได้กำหนดนโยบายในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษาว่า ผู้บริหารควรกระตุ้นครูอาจารย์ให้สนใจบรรยากาศทางวิชาการเพิ่มมากขึ้น หา

⁴ทิพวัลย์ ตาปนานนท์, "การศึกษาคำดำเนินงานด้านวิชาการใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537), 4.

⁵ชัยวัฒน์ เข็มสุขสุจิตต์, "การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน มัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538), 23.

⁶นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์, **หลักการบริหารสถานศึกษา** (กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์, 2536),

มาตรการต่างๆ มาเร่งให้เกิดการเรียนรู้ในการพัฒนาตนเอง รับผิดชอบตนเองและสังคม รู้จัก หาเทคนิคหรือกระบวนการเรียนที่เหมาะสมกับนักเรียนมาช่วยเสริมการสอน ผู้บริหาร ต้องช่วยครูในเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพ เทคนิคการถ่ายทอดความรู้ คิดกระบวนการในการสอน ให้ครูมีทักษะในการสอนเพื่อให้นักเรียนมีประสพการณ์สูงขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ คือ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน⁷

สรุปการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมทุกประเภทในโรงเรียนที่มีผลเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดโดยผู้บริหารเป็นผู้นำทางด้านวิชาการและเป็นผู้ให้คำแนะนำประสานงานการปฏิบัติงานกับครูในด้านการเรียนการสอน โดยให้สอดคล้องกับปรัชญาและนโยบายทางด้านการศึกษาของโรงเรียน งานวิชาการ เป็นงานหลักของการบริหารสถาบันไม่ว่าสถาบันจะเป็นประเภทใดมาตรฐานหรือคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องโดยตรง หรือทางอ้อมก็จะอยู่ที่ลักษณะของงาน

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ขอบข่ายงานวิชาการ

เป็นที่ยอมรับว่าการบริหารงานวิชาการมีขอบข่ายกว้างขวางมาก กิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนถือว่าเป็นงานวิชาการทั้งสิ้น ความสำเร็จของสถานศึกษาอยู่ที่การบริหารงานวิชาการ ขอบข่ายของงานด้านวิชาการจะครอบคลุมตั้งแต่การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดบริการการสอน และการจัดการการวัดผลประเมินผล และติดตามผล ขอบข่ายงานวิชาการจะประกอบด้วยงานต่อไปนี้

1. การวางแผนงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยมีรายละเอียดของงานดังนี้

1.1 แผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดปฏิทินการศึกษา ความรับผิดชอบงานตามภาระหน้าที่ การจัดชั้นตอน และเวลาในการทำงาน

1.2 โครงการสอน เป็นการจัดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตามหลักสูตร

---

⁷บรรจง พงศ์ศาสตร์, คำปรารภของอธิบดีกรมสามัญศึกษา ปี พ.ศ. 2536 (กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์, 2536), 2.

1.3 บันทึกการสอน แสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอน ในแต่ละคาบเวลาของแต่ละวันหรือสัปดาห์ โดยยึดโครงการสอนเป็นหลัก

2. การดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การดำเนินการสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดีและสามารถปฏิบัติได้ จึงต้องมีการจัดเกี่ยวกับการเรียนการสอนดังนี้

2.1 การจัดตารางสอน เพื่อกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ ตลอดจนผู้เรียนในแต่ละรายวิชา

2.2 การจัดชั้นเรียน เป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่ รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในห้องเรียน

2.3 การจัดครูเข้าสอน ต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษาและบุคลากร

2.4 การจัดแบบเรียน โดยปกติสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จะใช้แบบเรียนที่กระทรวงกำหนด

2.5 การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวทันเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

3. การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการส่งเสริมการจัดหลักสูตร และโปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้แก่

3.1 การจัดสื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่เอื้อต่อการศึกษานักเรียน นักศึกษา เน้นเครื่องมือและกิจกรรมให้ครูได้เลือกใช้ในการสอน

3.2 การจัดห้องสมุด เป็นที่รวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นแหล่งวิทยาการ ให้นักเรียนนักศึกษาได้ศึกษาและค้นคว้าเพิ่มเติม

3.3 การนิเทศการสอน เป็นการช่วยเหลือแนะแนวครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน

4. การวัดและประเมินผล กระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือด้านการตรวจสอบ และวิเคราะห์ผลการเรียน⁸

สุธีระ ทานตะวิณิชย์ ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ไว้ว่างานวิชาการควรมีขอบข่าย ดังนี้

1. งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. งานการเรียนการสอน

---

⁸ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, 2544), 4.

3. งานวัสดุประกอบหลักสูตรเพื่อสื่อการเรียนการสอน
4. งานวัดผลและประเมินผล
5. งานห้องสมุด
6. งานนิเทศการศึกษา
7. งานด้านการวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน
8. งานส่งเสริมการสอน
9. งานประชุมและอบรมทางวิชาการ⁹

สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ได้มีการแบ่งงานวิชาการในโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ออกเป็น 6 ด้าน คือ (1) การวางแผนงานวิชาการ เป็นกิจกรรมที่มีความจำเป็นและมีความสำคัญยิ่งในการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงงานวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ การวางแผนเป็นการตั้งข้อสมมติฐานล่วงหน้าว่าจะทำอะไรในอนาคตและเป็นการพิจารณาถึงปัญหา วิธีการแก้ปัญหาสู่ทางในการดำเนินงาน และการนำทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดและแผนนั้นควรได้มีการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงเพื่อความเหมาะสม ก่อนที่จะนำไปสู่การปฏิบัติเสมอ¹⁰ การวางแผนเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงานให้บรรลุเป้าประสงค์ กระบวนการในการวางแผนมีขั้นตอนใหญ่ 3 ขั้นตอนคือ การวางแผนหรือการกำหนดแผน (planning) การปฏิบัติตามแผน (executing) และการประเมินผลงาน (evaluating) (2) การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนและการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมถึง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรสายวิชาการนั้น เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานทุกฝ่ายได้ทราบ และถือเป็นแนวปฏิบัติ นอกจากนี้การบริหารงานวิชาการยังพิจารณาในด้านต่างๆ อีกคือ การจัดการเรียนงานหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการเรียนการสอน การจัดครูเข้าสอน (3) การจัดการเรียนการสอน โรงเรียนต้องดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตาม หลักสูตร งานการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ได้แก่ การจัดทำแผนการสอนและโครงการสอนเป็นรายวิชา การจัดให้ครูทำบันทึกการสอน การจัดหาใช้บำรุงรักษา และส่งเสริมการผลิตสื่อการสอน ตลอดจนอำนวยความสะดวกในการใช้ การจัดหาทรัพยากร แหล่งวิทยาการ สถานประกอบอาชีพ

⁹สุธีระ ทานตวนิช, การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น, เอกสารประกอบการเรียน วิชาบริหาร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2534, 88 – 89.

¹⁰ประกอบ คุณารักษ์, การจัดทำโครงการและการประเมินผลเชิงระบบ, พิมพ์ครั้งที่ 3 (นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2532), 1.

อิสระ ฯลฯ (4) การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ คือ การมุ่งส่งเสริมครู ให้นำวิธีการสอนแบบต่างๆ มาใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหา รู้จักนำนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้ และเน้นให้ครูจัดการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม ควบคุมการสอนให้เป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละรายวิชา จัดให้มีการแนะแนวการเรียนต่อ และแนะแนวอาชีพ จัดกิจกรรมต่างๆ (5) การวัดผลและประเมินผลการเรียน และงานทะเบียนนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องกับกิจกรรมการเรียนการสอนเพราะเป็นกระบวนการสำคัญ ที่ทำให้ทราบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุผลและประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายเพียงใด งานทะเบียนนักเรียนเป็นงานส่งเสริมด้านวิชาการ เริ่มตั้งแต่การรับสมัครผู้ที่จะเข้าศึกษาจนกระทั่ง สำเร็จการศึกษา ลักษณะของงานทะเบียนเป็นงานบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร มีขอบเขตครอบคลุมงานการดำเนินการเกี่ยวกับการรับสมัคร ตรวจสอบหลักฐาน การมอบตัว ลงทะเบียน จัดทำหลักฐานต่างๆ ของนักเรียน (6) การประเมินผลการจัดการงานวิชาการ การประเมินผลการจัดงานวิชาการเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เพื่อจะได้ทราบว่าในการดำเนินงานมีประสิทธิภาพเพียงใด เป็นไปตามวัตถุประสงค์และสำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่ ขั้นตอนในการประเมินผลงานวิชาการมี 3 ระยะคือ การประเมินผลก่อนการดำเนินงาน ประเมินผลระหว่างดำเนินงาน และประเมินผลเมื่อสิ้นสุดโครงการ เพื่อให้ได้ทราบข้อมูลย้อนกลับสำหรับที่จะนำมาใช้ในการวางแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป นอกจากนี้ความสำคัญของการประเมินผลการจัดการงานวิชาการได้แก่ เป็นส่วนสำคัญในการควบคุมคุณภาพของงานเพื่อให้ได้ข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาแก้ไขหรือให้มีการดำเนินงานใหม่จนตรงกับเป้าหมายที่ต้องการ เป็นการวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงแก้ไข หรือเสนอแนะวิธีการใหม่ๆ เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานอันเป็นที่ยอมรับและพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน การประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจ และความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและการประเมินผลงานทำให้ได้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค ข้อดี ข้อเสีย ความเป็นไปได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยในการตัดสินใจในการศึกษาหรืองานตาม โครงการนั้นๆ ¹¹

จากขอบข่ายงานวิชาการข้างต้นจะเห็นว่า การบริหารงานวิชาการเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยตรง เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผลการศึกษามีคุณภาพในที่สุด ดังนั้นไม่ว่ากิจกรรมใดที่สัมพันธ์กับการเรียนการสอน และทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ถือว่างานนั้นเป็นงานในขอบเขตหน้าที่ของผู้บริหารในด้านวิชาการทั้งสิ้น

¹¹ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมสามัญศึกษา, เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2539 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540)

การจัดและการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นงานหลักและงานหัวใจของโรงเรียน เนื่องจากจุดประสงค์อันดับแรกในการตั้งโรงเรียนขึ้นมาก็เพื่อจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาเด็กนั่นเอง ส่วนงานอื่นๆ นั้นเป็นงานสนับสนุนให้งานวิชาการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เนื่องจากงานด้านวิชาการมีขอบข่ายกว้างขวางมาก ในการบริหารงานในแต่ละอย่างจึงมีเทคนิคและหลักการที่แตกต่างกันไปในรายละเอียดของงาน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ กำหนดรายละเอียดขอบข่ายของงานวิชาการไว้ดังนี้¹²

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ
2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน
3. การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน
4. การวัดและประเมินผล¹²

การวางแผนงานวิชาการ

การวางแผนเป็นกระบวนการของหน่วยงานที่กำหนดขึ้นไว้ล่วงหน้าเพื่อให้การทำงานในอนาคตประสบผลสำเร็จโดยปราศจากอุปสรรค หรือมีอุปสรรคน้อยที่สุด การวางแผนประกอบด้วยกระบวนการต่างๆ หลายขั้นตอนตามแนวคิดของ แมสซี และดักลาส (Joseph L. Massie and John Douglas) ได้กำหนดไว้ 5 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดเป้าหมาย (identify goal) ของการทำงานของสถานศึกษา ซึ่งมีผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ เป็นผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายต่างๆ รวมทั้งการมีคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดเป้าหมายของการทำงาน เช่น การวางแผนการรับนักเรียน นักศึกษา การปรับปรุงการเรียนการสอน การกำหนดเป้าหมาย หากสามารถรวมความคิดเห็นจากฝ่ายต่างๆ ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษา

2. การค้นหาโอกาสและการพิจารณาถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้น (search for opportunity and consider obstacles) เป็นการหาแนวทางที่จะช่วยให้แผนที่วางไว้สามารถนำไปปฏิบัติได้ นั่นคือ การมีข้อมูล และข้อเท็จจริงต่างๆ เช่น การวางแผนนักเรียนนักศึกษา ข้อมูลจากปีก่อนๆ จากจำนวน

¹² ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, 2544), 3.

ผู้สำเร็จการศึกษา จากสภาพของตลาดแรงงาน สภาพเศรษฐกิจ จะคาดคะเนจำนวนนักเรียน นักศึกษาที่จะสมัครสอบได้ สามารถจัดเตรียมแนวดำเนินการสอบให้เป็นที่เรียบร้อยได้ และแก้ไข ปัญหาอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นได้

3. การแปลโอกาสให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ (translate opportunities into available courses of action) เป็นการนำเอาแผนที่มีอยู่ไปใช้อย่างมีเหตุผล เช่น งบประมาณที่เพียงพอ การจัดบุคลากรที่เหมาะสม และต้องมีความสามารถในการพยากรณ์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยอาศัยข้อมูลที่มีอยู่

4. การเลือกแนวทางที่ดีที่สุดและการกำหนดจุดมุ่งหมาย (select best course and set objectives) เป็นการกำหนดจุดมุ่งหมายเฉพาะของงาน แบ่งงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบเพื่อให้รู้ว่าจะทำงานอะไร เช่น ครูแต่ละคนสอนวิชาอะไร มีจุดหมายเชิงพฤติกรรมอะไรบ้าง จะเลือกวิธีสอนและประเมินผลอย่างไร ทำให้การทำงานมีความสะดวก และคล่องตัวขึ้น

5. การตรวจสอบแบบการทบทวน (review and revise) เป็นการตรวจสอบ และประเมินผลงานที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามแผน ในการประเมินผลสามารถตรวจสอบได้ 2 ลักษณะคือ

ก. การประเมินผลระหว่างปฏิบัติงาน (formative evaluation) เพื่อจะได้ปรับปรุง แผนงานที่กำลังดำเนินอยู่ได้ดีขึ้น

ข. การประเมินผลรวบยอด (summative evaluation) เป็นการประเมินผลเมื่อเสร็จสิ้นแผนหรือโครงการแล้ว

หากผลที่เกิดขึ้นจากแผนงานที่วางไว้ไม่เป็นที่น่าพอใจ ก็จะต้องมีการตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข โดยอาศัยข้อผิดพลาดที่เกิดจากกระบวนการเป็นแนวทาง¹³

ความสำคัญของการวางแผนงานวิชาการ

การวางแผนงานวิชาการเป็นสิ่งสำคัญและมีประโยชน์ต่อสถานศึกษามาก ช่วยให้มองเห็นปัญหาต่างๆ และหาวิธีการแก้ไขตั้งแต่เริ่มต้น การวางแผนงานวิชาการมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ดังนี้

1. สถานศึกษามีงบประมาณและทรัพยากรจำกัด การวางแผนจะช่วยให้ใช้งบประมาณ และทรัพยากรอื่นๆ ได้อย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด

¹³Joseph L. Massie and John Douglas, **Managing : A contemporary Introduction**, 3rd ed. (Englewood Cliffs New Jersey : Prentice Hall Inc. 1981), 220-222.

2. การวางแผนจะเป็นตัวกำหนดกิจกรรมที่จะทำในอนาคตไว้ล่วงหน้า โดยการได้ศึกษาถึงข้อมูลและข้อเท็จจริงอื่น เพื่อช่วยให้ผู้ทำงานสามารถคาดการณ์ล่วงหน้า และเตรียมพร้อมที่จะแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น

3. สถานศึกษาจะประกอบด้วยงานต่างๆ หลายงาน เช่น งานวิชาการ งานกิจการนักเรียนนักศึกษา งานธุรการ ซึ่งแต่ละงานจะมีภาระหน้าที่และแผนการดำเนินงานของตนเอง การสามารถจัดแผนร่วมกันระหว่างงานต่างๆ จะทำให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ได้และช่วยเหลือกันและกันได้

4. การวางแผน ทำให้สามารถพัฒนาสถานศึกษาไปตามทิศทางที่กำหนดไว้ และสามารถคงอยู่ในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ¹⁴

ขั้นตอนการวางแผนบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา

โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา มีรูปแบบในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ตามที่กรมสามัญศึกษากำหนด ซึ่งแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนจะประกอบด้วยแผนงานและโครงการต่างๆ ของโรงเรียน ที่ทุกฝ่ายทุกหมวดวิชาทุกงานจะต้องจัดทำแผนงาน หรือโครงการของตนเอง เพื่อเป็นแนวทางในการทำงานตลอดปีการศึกษานั้น งานของหมวดวิชาต่างๆ และโครงการหรืองานของฝ่ายวิชาการเป็นแผนที่จะพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน คือ แผนการบริหารงานวิชาการนั่นเอง เพื่อให้การบริหารงานวิชาการเป็นไปตามหลักการที่ดี ประหยัดเวลา ประหยัดคน เงิน และทรัพยากรอื่นๆ ทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ โรงเรียน ควรดำเนินการตามขั้นตอนในการวางแผนดังต่อไปนี้

1. จัดให้ครูอาจารย์ ให้มีส่วนร่วมในการวางแผนงานวิชาการในหมวดวิชาของตน วิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ เพื่อพิจารณาแนวทาง กำหนดมาเป็นนโยบายของโรงเรียน

2. แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำงานวางแผนงานของโรงเรียน คณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่วิเคราะห์ปัญหา ความต้องการของโรงเรียน ศึกษา นโยบายของรัฐบาล นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายของกรมสามัญศึกษา ตลอดจนศึกษาระเบียบแบบแผน กฎหมาย หลักวิชา ทฤษฎีต่างๆ เพื่อร่างเป็นนโยบายของโรงเรียน

---

¹⁴ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, 2544), 97.

3. จัดให้มีการแถลงนโยบายที่คณะทำงานศึกษาวิเคราะห์แล้ว ให้ครูของโรงเรียนทราบอย่างทั่วถึง เพื่อนำไปประชุมพิจารณาสรุปรวม กำหนดเป็นงานของหมวดวิชาของตนเอง หรือโครงการของหมวดวิชาเพื่อสนองนโยบายที่กำหนดนั้น

4. ประชุมพิจารณางาน โครงการต่างๆ ที่หมวดวิชานำเสนอ อาจมีการยุบรวมหลายๆ โครงการหรือหลายงานเข้าด้วยกัน หากเห็นว่า โครงการนั้นๆ เป็นโครงการที่สนองนโยบายเดียวกัน ตลอดจนมีแนวในการปฏิบัติในแนวเดียวกัน

5. ประชุมพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้โครงการต่างๆ เพื่อให้การทำงานตามโครงการบรรลุเป้าหมาย

6. มอบหมายให้หมวดวิชาหรือคณะทำงานมีการติดตามผลดำเนินงานตามแผนตามโครงการที่กำหนด มีการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนโครงการให้ผู้บริหารทราบ

7. มีมาตรการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ ให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน

8. จัดให้มีระบบสารสนเทศเก็บข้อมูลสถิติ เอกสารสำหรับครูได้ศึกษาค้นคว้าในการวางแผนการทำงาน

9. มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการของโรงเรียนให้ครูทราบอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ

10. จัดให้มีมาตรการในการประเมินผลการปฏิบัติงานวิชาการเป็นระยะๆ เพื่อจะได้ ใช้ผลการประเมินเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนา การวางแผนการบริหารในคราวต่อไป¹⁵

ผู้บริหารกับการวางแผนงานวิชาการ

ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาท และหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผนงานวิชาการเพราะงานวิชาการในสถานศึกษาถือเป็นงานหลัก ผู้บริหารควรมีหลักการวางแผนงานวิชาการดังนี้

1. ผู้บริหารควรมีความรับผิดชอบการวางแผนทุกระดับ ตั้งแต่งานวิชาการระดับสถานศึกษา งานวิชาการระดับคณะจนถึงการเรียนการสอนของครูอาจารย์ โดยการจัดให้มีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือหรือการรับฟังความคิดเห็นของครูอาจารย์ เพื่อจะได้จัดการวางแผน ได้ถูกต้อง

¹⁵ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมสามัญศึกษา, เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2539 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540).

2. ผู้บริหารควรมีส่วนร่วมในการวางแผนของสถานศึกษาโดยทั่วไป ผู้บริหารจะเป็นผู้กำหนดแผนงานของสถานศึกษาแต่โดยแท้จริงแล้วผู้บริหารมิใช่เพียงผู้กำหนดแผน แต่ควรจะได้มีส่วนร่วมโดยการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้รับผิดชอบงานอื่นๆ และครูอาจารย์ในสถานศึกษา ด้วย

3. ผู้บริหารควรมีทักษะในการวางแผน เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารควรมีความรู้ความสามารถ และทักษะในการวางแผนจนสามารถชี้แนะครูอาจารย์ได้

4. ผู้บริหารควรรู้จักการวางแผนในการบริหารงาน การวางแผนเป็นกระบวนการขั้นตอนหนึ่งของการบริหารงานต่างๆ จะสามารถสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี หรือไม่อยู่ที่การวางแผนงานวิชาการเป็นงานที่ต้องดำเนินการต่อเนื่องตลอดไป ตั้งแต่การวางแผน การจัดโปรแกรมการศึกษา การรับสมัครผู้เรียน ตลอดจนถึงการจัดการสอนต่างๆ หากสามารถวางแผนการสอนได้ดี การบริหารงานในขั้นตอนอื่นจึงจะสามารถดำเนินการได้¹⁶

การจัดทำโครงการสอน

การบันทึกการเรียนการสอน การจัดทำโครงการสอน ผู้บริหารจะต้องเอาใจใส่เพราะโครงการสอนเป็นหน้าที่ของแต่ละโรงเรียนจะต้องกำหนดกันเองโดยยึดหลักสูตรเป็นหลัก โดยกำหนดวัตถุประสงค์ว่าจะสอนอะไร ชั้นไหน เมื่อไร ในบางแห่งมีการตั้งคณะกรรมการจัดทำโครงการสอนขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการจัดดำเนินการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

กิติมา ปรีดีดิลก กล่าวว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องศึกษา และทำความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของหลักสูตร เพื่อจะได้แนะนำและช่วยเหลือครูให้สามารถทำโครงการสอน และบันทึกการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ¹⁷

ประสาร ภูติ กล่าวว่า โครงการสอนเป็นการนำหลักสูตร หรือประมวลการสอน ขยายความเพิ่มเติมให้ได้รายละเอียด และสามารถนำไปใช้ได้อย่างสะดวก จุดเด่นของโครงการสอนอยู่ที่หัวข้อเรื่องที่จะสอนให้กลมกลืนและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น เพื่อนำไปใช้ในการทำบันทึกการสอนต่อไป¹⁸

¹⁶ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, 2544), 5-6.

¹⁷กิติมา ปรีดีดิลก, การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น (กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532), 155.

¹⁸ประสาร ภูติ, "การจัดงานวิชาการภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535), 27.

บันทึกการสอนเป็นสิ่งที่ทำขึ้นเพื่อกำหนดรายละเอียดลำดับขั้นตอนเนื้อเรื่องกิจกรรม การวัดผลในแต่ละชั่วโมงที่ทำการสอน เพราะเท่ากับเป็นการวางแผนระยะสั้น จะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ และสอนได้ครบตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ การบันทึกการสอนยึดหลักประมวล การสอน และ โครงการสอนเป็นแนวทาง

การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน

การจัดระบบการเรียนการสอนตามแนวเทคโนโลยีใหม่ เป็นการยึดผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง โดยการคำนึงถึงความต้องการ ความสามารถ และสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนเป็นหลักสำคัญ กระบวนการของวิธีการจัดระบบการเรียนการสอนจะเป็นการตอบปัญหา 4 ข้อ คือ

1. จุดมุ่งหมายอะไรที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน
2. มีเงื่อนไขการเรียนอย่างไรจึงจะทำให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดมุ่งหมายนั้น
3. แหล่งทรัพยากรอะไรที่จำเป็นสำหรับการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ให้ผู้เรียน
4. ผลที่ได้รับอยู่ในระดับใด และมีขั้นตอนใดหรือส่วนใดที่ควรปรับปรุง

การจะได้คำตอบข้างต้น การพัฒนาการสอนจะมี 7 ขั้นตอน คือ

1. กำหนดจุดประสงค์ของการเรียนรู้
2. เลือกเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม
3. เลือกวิธีสอนที่เหมาะสม
4. เลือกบุคลากร
5. เลือกวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่เหมาะสม
6. จัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้
7. ประเมินผลที่ได้รับและเสนอแนะสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไข¹⁹

จุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาอยู่ที่การจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ งาน การจัดการเรียนการสอนมีหลายประเภท ได้แก่ การจัดแผนการเรียน การจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูอาจารย์เข้าสอน การสอนซ่อมเสริม สถานศึกษาคควรวางแผนปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาของตนเอง โดยพิจารณาจากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

การจัดแผนการเรียน สถานศึกษาต้องจัดแผนการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อให้ ผู้เรียนมีโอกาสเลือกเรียนได้ตามความถนัด ตามความสนใจ และความสามารถ แผนการเรียน เป็น

---

¹⁹James W. Brown and Richard B. Lewis, **At Instructional Technology Manual for Independent Study**, 5th ed. (New York : McGraw - Hill book Company, 1977), 5.

การกำหนดรายวิชาให้เรียนมีวิชาบังคับ วิชาเลือก และวิชาเลือกเสรีอย่างมีจุดมุ่งหมาย เป็นหน้าที่ของฝ่ายวิชาการที่จะต้องศึกษาโครงสร้างของหลักสูตร รายวิชาต่างๆ ในหลักสูตรให้เข้าใจโดยละเอียด

การจัดแผนการเรียนนี้ สถานศึกษาแต่ละแห่งจะจัดแตกต่างกันไปตามสภาพความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนครูอาจารย์ สถานศึกษาขนาดใหญ่จะสามารถจัดแผนการเรียนได้มากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก

กิติมา ปรีดีดิลก ได้เสนอแนะว่า แผนการเรียนควรจัดให้มีแผนการเรียน เป็นการกำหนดรายวิชาต่างๆ ให้ผู้เรียนอย่างมีเป้าหมายเป็นการกำหนดแผนไว้ล่วงหน้าตลอดระยะเวลาการศึกษา ต้องศึกษาอะไรบ้าง มากน้อยเท่าไร โดยคำนึงถึงเนื้อหาสาระที่มีประกอบอยู่ในหลักสูตร วิธีการเรียนจะต้องคำนึงถึงผู้เรียนตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถจาก ภาวะปฏิบัติ โรงเรียนมักจัดแผนการเรียนโดยคำนึงถึงความสนใจ และความสามารถควบคู่กันไปกับการคำนึงถึงทรัพยากรที่มีอยู่ ได้แก่ ครู เครื่องมือ และอุปกรณ์ มีอย่างไรก็จัดอย่างนั้น และจัดตามความเห็นชอบของโรงเรียนและคณะครู²⁰

ชัยวัฒน์ เจียมสุขสุจิตต์ ได้ให้ความหมายของแผนการเรียนว่า หมายถึง การกำหนดรายวิชาให้ผู้เรียน มีวิชาภาคบังคับ วิชาเลือก และวิชาเลือกเสรี อย่างมีเป้าหมายซึ่งนักเรียนและโรงเรียนได้พิจารณาร่วมกันแล้วก็ตาม ความรู้ความสามารถ ความสนใจ และความต้องการในอนาคตของผู้เรียนที่เรียนต่อในสถาบันชั้นสูงหรือประกอบอาชีพ ในการจัดแผนการเรียน โรงเรียนจะต้องศึกษาโครงสร้างหลักสูตร หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรและรายวิชาต่างๆ ในหลักสูตรให้เข้าใจโดยละเอียดเสียก่อน จึงจะทำแผนการเรียนได้ตรงจุดมุ่งหมายของหลักสูตร²¹

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้เสนอแนะว่าการจัดแผนการเรียนควรอาศัยข้อมูลต่อไปนี้

1. มีการสำรวจสภาพท้องถิ่น อุตสาหกรรม และความต้องการของผู้ปกครอง
2. มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนนักศึกษา
3. มีการสำรวจความต้องการของสถานประกอบการอุตสาหกรรม

²⁰กิติมา ปรีดีดิลก, การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น (กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532), 187.

²¹ชัยวัฒน์ เจียมสุขสุจิตต์, "การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538), 36.

4. มีการสำรวจความพร้อมของสถานศึกษาในด้านต่างๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์ เครื่องจักร เครื่องมือ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ แปลงสาธิต โรงประลอง เป็นต้น

5. มีการนำผลการสรุปมาสรุปวิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การจัดแผนการเรียนของนักเรียน นักศึกษา

6. แผนการเรียนที่เปิดสอน จากการประชุมพิจารณาปรับเปลี่ยนแผนการเรียนได้ เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน²²

การจัดตารางสอน ตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา และเวลาที่จะเรียนโดยละเอียด ประจำวันตลอดสัปดาห์

สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการจัดตารางสอน

1. เค้าโครงของหลักสูตร การแบ่งหมวดวิชา วิชาบังคับ วิชาเลือก วิชาเลือกเสรี แต่ละวิชาต้องให้ห้องเรียนและอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องจักรในลักษณะใดบ้าง

2. จำนวนนักเรียนนักศึกษา ที่จะลงทะเบียนในวิชาแต่ละวิชา และจัดเป็นที่ห้อง กี่กลุ่ม

3. ระยะเวลาหรือคาบชั่วโมงในการสอนแบ่งเป็นที่คาบ คาบละกี่นาที ในหนึ่งวัน จะจัดได้กี่คาบ

4. จำนวนห้องเรียนและขนาดของห้องเรียน รวมทั้งลักษณะห้องเรียนที่ใช้

5. จำนวนครูอาจารย์ที่จะรับผิดชอบในแต่ละวิชา

6. วิทยากรพิเศษ และความสะดวกในการเชิญมาสอน

7. ภาระงานสอนของครูแต่ละคน

ประโยชน์จากการนำข้อมูลมาใช้ในการจัดตารางสอน

1. ครูอาจารย์สามารถสอนวิชาที่ตนเองถนัด โดยการถามความสมัครใจและความต้องการที่จะสอนของครูอาจารย์

2. ภาระของงานสอนของครูอาจารย์ไม่เหลื่อมล้ำกัน หากครูอาจารย์มีหน้าที่ในด้านอื่น ก็จะได้มอบหมายงานสอนให้น้อยลง

3. นักเรียนนักศึกษาได้เลือกวิชาที่ตนเองถนัดและเหมาะสม

4. วิทยากรพิเศษได้มาสอนตามเวลาที่ต้องการ

5. สื่อการสอนสามารถนำมาใช้ได้เหมาะสมและทั่วถึง

6. ห้องเรียนได้รับการหมุนเวียนในการใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

²²ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, 2544), 153.

หลักในการจัดตารางสอน มีดังนี้

1. จัดให้ครบตามโครงสร้างของหลักสูตร เพื่อให้ให้นักเรียนนักศึกษาได้ลงทะเบียนและเรียนได้ตามหลักสูตร

2. มีการพิจารณาการจัดตารางสอนตามธรรมชาติของแต่ละรายวิชา เพื่อเอื้ออำนวยต่อการเรียนของนักเรียนนักศึกษา ไม่ให้เกิดความเครียดหรือเหนื่อยเกินไป และไม่ให้ผลของวิชาหนึ่งกระทบกับอีกวิชาหนึ่ง เช่น วิชาภาคปฏิบัติ ควรจะจัดควบคู่กับทฤษฎีของวิชานั้น และไม่ควรเป็น 2 รายวิชาหนึ่งวัน

3. จัดให้มีเวลาที่นักเรียนนักศึกษาสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

4. จัดวิชาที่เป็นทฤษฎีและมีการคำนวณไว้ในภาคเช้ามากกว่าภาคบ่าย

5. ควรพิจารณาถึงครูอาจารย์ เช่น ความสะดวกที่จะสอน การมีเวลาว่างตรงกัน เพื่อการประชุมหารือในภาควิชาหรือแผนกวิชา²³

สมมติ อาจมีกร เสนอหลักการจัดตารางสอนดังนี้

1. ก่อนการจัดตารางสอนต้องพิจารณาถึงเหตุการณ์ต่างๆ ตามหลักวิชาและความสะดวก

2. ครูใหญ่ควรมีชั่วโมงว่างงานต่างๆ ในชั่วโมงแรกของวิชาเช้า และบ่ายเพื่อทำการตรวจตราความเรียบร้อยในการจัดการเรียนการสอน

3. ชั่วโมงโรงเรียนที่ต้องการความเรียบร้อยควรจัดสลับกับชั่วโมงห้องเรียนอื่นๆ

4. ตารางสอนมีน้ำหนักสมดุลกัน เช่น ไม่จำเป็นต้องจัดวิชายากๆ เรียนเฉพาะช่วงเช้าเท่านั้น

5. ตารางสอนครูควรมีชั่วโมงสำหรับงานพิเศษ เช่น ก่อนเข้าห้องเรียนและหลังเลิกเรียนแล้ว

6. วิชาที่ต้องสอน 2 ชั่วโมงติดต่อกันก็ควรกำหนดให้ครูได้สอนติดกัน

7. วันเปิดภาคเรียนครูและเด็กทุกคนควรได้รับตารางสอนหน้าที่ต่างๆ และการจัดห้องเรียนไว้ให้เรียบร้อย

8. ครูควรทราบล่วงหน้าว่า จะสอนวิชาอะไร ชั้นไหน ถ้าเป็นครูพิเศษควรได้เตรียมห้องประจำวิชาไว้พร้อมแล้ว

9. แผนงานต่างๆ ควรจัดไว้พร้อมเพื่อให้ครูใหญ่ และศึกษานิเทศก์ได้เข้าช่วยแนะนำห้องเรียน

²³เรื่องเดียวกัน.

10.. ชั่วโมงการรับประทานอาหารทั่วไปมักใช้เวลาหยุดพักกลางวันตรงกัน บางแห่ง แก้วไขสภาพที่รับประทานอาหารโดยการเหลื่อมเวลา แต่เป็นระยะๆ เช่น ชั้นเล็กเลิกเรียน 11.30 น. รับประทานอาหารก่อน ชั้นใหญ่เลิกเวลา 12.00 น. รับประทานอาหารทีหลัง

11..ไม่ควรยึดมั่นว่าตารางเรียนเป็นคำสั่ง ให้ครูปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม เช่น ในการเรียนวิชาแบบหน่วย เป็นต้น²⁴

นอกจากนี้ กิติมา ปรีดีดิลก ได้เสนอแนะไว้ว่า ผู้บริหารควรคำนึงถึงหลักการในการจัดดังนี้

1. จะต้องบรรจุเวลาเรียนให้ครบตามหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้
2. กำหนดวิชาเรียนโดยแบ่งเป็นจำนวนคาบของแต่ละวิชา แต่ละวัน
3. กำหนดวิชาที่เรียนลงในแต่ละคาบวิชา โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของแต่ละวิชา เช่น คณิตศาสตร์ควรอยู่ตอนเช้า วิชาการงานควรอยู่คาบสุดท้ายของตอนเช้า หรือบ่าย

4. วิชาที่ใช้ความคิดมากไม่ควรอยู่ซ้อนกันหลายวิชาในวันเดียวกัน

5. ควรจัดวิชาที่หน่วยกิตมากๆ เป็น 2 คาบติดต่อกัน

6. ควรจัดจำนวนคาบ หรือเวลาเรียนตอนเช้าให้มากกว่าตอนบ่าย

4. การจัดวิชาในแต่ละคาบแต่ละวันต้องสัมพันธ์กับเวลาของผู้สอนด้วย

5. ควรเฉลี่ยปริมาณชั่วโมงของผู้สอนให้ทัดเทียมกัน²⁵

ไม่ว่าโรงเรียนจะเลือกการจัดตารางสอนด้วยวิธีใดก็ตาม สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือจำนวนคาบที่ครูสอนในหนึ่งสัปดาห์เพราะจากผลการวิจัยของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษารายละเอียดประกอบบางประการที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผลจากการศึกษาพบว่า จำนวนคาบที่ครูสอนในหนึ่งสัปดาห์เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สรุปว่าการจัดตารางสอนจะ

²⁴สมคิด อัจฉกร, "การศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของครู ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนในเครือคาทอลิก กรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2540), 43.

²⁵กิติมา ปรีดีดิลก, การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น (กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532), 33.

ต้องคำนึงถึงลักษณะของวิชา ช่วงเวลา ผู้เรียน ผู้สอนให้เหมาะสมกับหลักสูตร เพื่อก่อให้เกิดความสะดวกในการปฏิบัติงานการสอนและด้านการบริหารงานวิชาการ²⁶

ความสัมพันธ์ระหว่างตารางสอนกับการบริหารงานของสถานศึกษา

1. การบริหารงานด้านครูอาจารย์ การจัดตารางสอน มีความสัมพันธ์กับภาระงานของครูอาจารย์ โดยทั่วไปควรจะได้พิจารณาถึงภาระงานของครูอาจารย์

ก. เวลาที่ครูอาจารย์ใช้ในการทำงานอื่น นอกเหนือจากงานสอน การมีงานด้านบริหารหรืองานพิเศษอื่น

ข. เวลาที่ครูอาจารย์ต้องใช้ในการเตรียมการสอน ครูอาจารย์ใหม่ต้องใช้เวลามากในการสอนมาก หรือครูอาจารย์ที่สอนหลายวิชาที่แตกต่างกัน ต้องใช้เวลาในการเตรียมการสอน

ค. ธรรมชาติของวิชาที่สอน เช่น วิชาทฤษฎีหรือวิชาปฏิบัติ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองหรือการฝึกงาน

ง. ภาระงานอื่นของครู เช่น การต้องไปศึกษาต่อหรือฝึกอบรมในบางเวลา

2. การจัดอาคารสถานที่เรียน ตารางสอนมีส่วนในการกำหนดห้องเรียนลักษณะต่างๆ ในอาคารเพื่อใช้ในการเรียนการสอน การใช้อาคารเรียนควรคำนึงความสามารถและความเหมาะสม จำนวนนักเรียนนักศึกษา ลักษณะวิชา และพยายามใช้ห้องเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3. การจัดวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และสื่อการสอน ตารางสอนจะเป็นตัวกำหนดว่าใครจะเป็นผู้ใช้ ใช้เมื่อใด และใช้อย่างใด

4. การจัดอำนวยความสะดวกให้นักเรียนนักศึกษาและครูอาจารย์ ตารางสอนจะกำหนดเวลาพักในแต่ละคาบชั่วโมงเวลาอาหารกลางวัน ตลอดจนการจัดกิจกรรมอื่นๆ

5. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถจะนำตารางสอนมาเป็นตัวกำหนดแผนการปฏิบัติงานในสถานศึกษา เช่น เวลาว่างของนักเรียนนักศึกษา เวลาว่างของครูอาจารย์ ภาระงานสอนของครูอาจารย์ การจัดประชุมครู รวมทั้งการจัดกิจกรรมอื่นๆ ในสถานศึกษา²⁷

การจัดครูอาจารย์เข้าสอน การจัดครูอาจารย์เข้าสอนเป็นงานของฝ่ายวิชาการ การพิจารณาความเหมาะสมและถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็น การดำเนินงานของการจัดครูอาจารย์เข้าสอน มีดังนี้

²⁶สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, รายงานการวิจัยประสิทธิผลของมัธยมศึกษา (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2530), บทคัดย่อ.

²⁷ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, 2544), 155.

1. การสำรวจความพร้อมของบุคลากรด้านครูอาจารย์ ก่อนเปิดหลักสูตรใหม่หรือเปิดแผนการสอนเพิ่ม
2. สำรวจภาระงานของครูอาจารย์
3. สำรวจคุณสมบัติของครูอาจารย์ เช่น วุฒิ ประสบการณ์ ความชำนาญในด้าน การสอนของแต่ละวิชา
4. จัดตามความพร้อมของครูผู้สอน เช่น ความถนัด และความต้องการในการสอน ได้แก่
  - ก. จัดตามวุฒิทางการศึกษา
  - ข. จัดตามความสนใจและความถนัด
  - ค. จัดตามความเชี่ยวชาญและประสบการณ์
5. การแก้ไขปัญหาการขาดครูอาจารย์
  - ก. ให้ครูอาจารย์ได้ไปฝึกอบรมในบางรายวิชาที่ขาดแคลนครูอาจารย์ที่จะสอน
  - ข. จัดบุคลากรฝ่ายอื่นให้ช่วยสอน เช่น บุคลากรฝ่ายสนับสนุนการสอน
  - ค. จัดรวมกลุ่มนักเรียนนักศึกษา
  - ง. จัดหาวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน
6. จัดครูอาจารย์เข้าสอนแทน เมื่อครูอาจารย์ไม่มาสอน²⁸

ในการจัดครูเข้าสอนนั้น การคำนึงถึงวุฒิของครู และประสบการณ์เป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง เพราะจากผลงานวิจัย อเล็กซานเดอร์ และไซมอน (Alexander and Simons) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ กับผลการเรียนในโรงเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนในเขตเมืองและชนบทในประเทศตุนิเซีย จำนวน 6,195 คน ผลการศึกษาพบว่า วุฒิของครูมีความสัมพันธ์กับผลการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ²⁹ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บาร์ซากา (Barsaga) ที่ศึกษาพบว่า วุฒิของครูและประสบการณ์ของครู มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่ง ในเรื่องนี้ตรงกันไม่ว่าจะเป็นการศึกษาระดับใด³⁰

²⁸ เรื่องเดียวกัน, 157.

²⁹ Alexander, Leigh and John Simons, **The Determinants of school Achievement in Developing Countries : The Educational Production Function** (New York : Holt Rinehart and Winston, 1975), 31-36.

³⁰ Barsaga, Eligio B, "Factor Associated with School Performance in the NCEF : A Policy Study," **Educational Quaterly** 3, (1978) :5 – 32.

การสอนซ่อมเสริม

การสอนซ่อมเสริมเป็นการสอนกรณีพิเศษ นอกเหนือไปจากการสอนตามปกติตามแผนปกติ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียน ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. การสอนซ่อมเสริมก่อนการเรียนการสอน เป็นการสอนปรับพื้นฐานความรู้ของนักเรียนนักศึกษา ก่อนจะเข้าสู่หลักสูตร มักจะนำมาใช้เมื่อได้รับนักเรียนนักศึกษาใหม่จากสถานศึกษาแตกต่างกัน ทำให้พื้นฐานความรู้เดิมแตกต่างกันไป จึงจำเป็นต้องสอนซ่อมเสริมมักจะเป็นการเรียนในหมวดวิชาบังคับที่ต้องเรียนร่วมกัน

2. สอนซ่อมเสริมขณะที่ทำการสอน เป็นการพบข้อบกพร่องของนักเรียนนักศึกษาที่ไม่เข้าใจบทเรียนบางตอน จึงทำการสอนซ่อมเสริมเพื่อจะได้ติดตามการเรียนต่อไปได้ทันและเข้าใจเนื้อหาวิชาที่สอน

3. สอนซ่อมเสริมรายวิชาเพื่อสอบแก้ตัว เมื่อมีการวัดผลในวิชาแล้ว ปรากฏว่าไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด มีจุดประสงค์บางจุดประสงค์ที่ไม่ผ่าน จึงจำเป็นต้องสอนซ่อมเสริมเพื่อจะได้สอบแก้ตัวใหม่

4. สอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่ฉลาด หรือเรียนเร็ว นักเรียนบางคนมีสติปัญญาสูง ควรสอนซ่อมเสริมเพื่อจะได้ไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน
วิธีการจัดสอนซ่อมเสริมในสถานศึกษาทำได้ดังนี้

1. เมื่อครูอาจารย์พบข้อบกพร่องจากการสังเกตพฤติกรรม การแสดงออกของนักเรียน นักศึกษาทั้งในห้องเรียน หรือนอกห้องเรียนสามารถสอนซ่อมเสริมได้

2. เมื่อครูพบข้อบกพร่องจากการวิเคราะห์ผล การประเมินที่ปรากฏในการวัดผล ควรจะได้สอนซ่อมเสริมได้ในจุดที่นักเรียนนักศึกษาย้อน เพื่อช่วยในการเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้³¹

การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน

การจัดสื่อการเรียนการสอน

การบริหารสื่อการเรียนการสอน คือ การบริหารการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษานั้นเอง ประสพ ชารินิวัฒน์ กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นวัสดุอุปกรณ์หรือเทคนิควิธีที่ครูนำมา

³¹ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, 2544), 157-158.

ประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่เรียนง่ายขึ้นและดียิ่งขึ้น การเลือกใช้สื่อควรเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ซึ่งในปัจจุบันมีสื่อที่ทันสมัยต่อโลกทางเทคโนโลยี เช่น สื่อชุดการสอน CAI โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน การเลือกและวิธีใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ ควรใช้วัสดุประกอบการเรียนการสอนตามความเหมาะสมกับวิชาที่สอน ชั้นที่สอน วัยของผู้เรียน และระดับความยากง่ายของอุปกรณ์ใช้ให้ได้ผลคุ้มค่าใช้อย่างประหยัดแรง เงิน และเวลา ก่อนใช้อุปกรณ์ทุกครั้งต้องทดลองใช้เสียก่อน³²

สำหรับแนวทางในการใช้วัสดุอุปกรณ์การศึกษา กรมสามัญศึกษา ได้เสนอแนวทางไว้ดังนี้

1. การจัดศูนย์บริการวัสดุอุปกรณ์ เพื่อบริการสายวิชาต่างๆ
2. การจัดแหล่งวัสดุอุปกรณ์วิชาต่างๆ ตามลักษณะเฉพาะวิชานั้นๆ
3. การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย และปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่แล้วให้เหมาะสม
4. สำรวจวิเคราะห์ความต้องการวัสดุอุปกรณ์รายวิชาต่างๆ
5. การฝึกอบรมครูให้มีความรู้ ทักษะในการใช้ การรักษาและการซ่อมวัสดุอุปกรณ์
6. กระตุ้นให้ครูและนักเรียนสนใจในการใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนให้มากยิ่งขึ้นด้วยวิธีต่างๆ โรงเรียนแต่ละแห่งควรจะได้ใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนเพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาให้มากขึ้น³³

การประเมินการใช้สื่อการสอน

การประเมินสื่อการเรียนการสอน ถือเป็นงานวิชาการที่สำคัญที่สุดของผู้เรียน ซึ่งจะมีประโยชน์ต่อการปรับปรุงรูปแบบ และขั้นตอนการใช้สื่อการเรียนการสอน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาที่ถูกต้องเป็นปัจจุบัน และเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมากยิ่งขึ้น

จินตนา ไบกาชุยี่ สรุปการประเมินสื่อการเรียนการสอนว่าเมื่อการใช้สื่อการเรียนการสอนเป็นไปประยะหนึ่ง ประมาณ 1-3 ครั้ง ผู้สอนควรรวบรวมข้อมูล เพื่อประเมินสื่อการเรียนการสอน อันจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนนั้นต่อไป การประเมินสื่อการเรียนการสอนมีเกณฑ์ที่สำคัญ ดังนี้

³²ประสพ ชารินวัฒน์, "การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัย, 2539), 39.

³³กรมสามัญศึกษา, *เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา* (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2539), 219-220.

1. สื่อการเรียนการสอนนั้นสามารถใช้ศึกษาหาความคิดรวบยอดหรือสาระสำคัญเพียงใด
2. สื่อการเรียนการสอนสะดวกในการจัดหา และสะดวกในการใช้เพียงใด
3. สื่อการเรียนการสอนนั้นเอื้อประโยชน์ในการให้ข้อมูลเพื่อพัฒนาความคิด ค่านิยม และคุณธรรมที่หลักสูตรต้องการเพียงใด
4. สื่อการเรียนการสอนนั้นมีประสิทธิภาพในการใช้หรือไม่ จำเป็นต้องใช้สื่ออื่นช่วยมากน้อยเพียงใด
5. การใช้สื่อการเรียนการสอนนั้นเป็นไปอย่างเหมาะสมตามขั้นตอนหรือไม่³⁴

การจัดและการบริหารงานห้องสมุด

ห้องสมุด (library) เป็นสถานที่ที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนในสถานศึกษามาก เพราะเป็นศูนย์รวมของวิชาการทั้งปวง เพราะเป็นงานที่ส่งเสริม และให้บริการทางวิชาการ ทั้งกับครูอาจารย์ เป็นการส่งเสริมการสอนของครู เป็นสถานที่ที่ครูใช้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เตรียมบทเรียนเพื่อการเรียนการสอน และเป็นสถานที่ที่นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ทั้งจากงานที่ครูมอบหมาย และความรู้ด้านอื่นๆ ที่นักเรียนสนใจ รวมทั้งเป็นสถานที่ปลูกฝังการรักการอ่าน หนังสือ และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และความสามารถที่จะศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ ด้วยตัวเองได้

ความหมายและวัตถุประสงค์ของห้องสมุด

ห้องสมุด คือ สถานที่ที่รวบรวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เป็นแหล่งวิทยากรความรู้ ความเห็นของนักปราชญ์ นักวิชาการ ห้องสมุดมีวัตถุประสงค์ 5 ประการ คือ

1. เพื่อให้การศึกษา เป็นแหล่งที่ให้การศึกษแก่บุคคลากรในสถานศึกษา ได้แก่ ครู อาจารย์และนักเรียน
2. เพื่อความรู้และข่าวสาร ห้องสมุดที่ทันสมัย นอกจากจะเป็นที่รวบรวมตำรา หนังสือ และวัสดุอุปกรณ์อื่นๆ แล้ว ยังเป็นแหล่งที่จะให้บริการในด้านข่าวสาร ความรู้ทั่วไป เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดป้ายแผ่นกระดานเพื่อปิดประกาศข่าวสารความรู้ใหม่ๆ รวมทั้งการจัดเชิญวิทยากร และการประชุมเพื่อเผยแพร่ความรู้และข่าวสาร
3. เพื่อการศึกษาค้นคว้า ห้องสมุดจะเป็นแหล่งหนังสืออ้างอิง ที่ให้เป็นการค้นคว้า การทำวิจัย เป็นต้น

³⁴จินตนา ไบกาชุย, การเขียนสื่อการสอน (กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2538), 24-25.

4. เพื่อความจรรโลงใจ เป็นแหล่งที่มีหนังสือที่เป็นหนังสือบันเทิง หรือการจัดกิจกรรมการฉายภาพยนตร์ วิดิทัศน์เพื่อความจรรโลงใจ

5. เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ มีมุมที่จะจัดกิจกรรมต่างๆ และเป็นที่พักผ่อนคลายจากการเรียนในห้องเรียน³⁵

บทบาทหน้าที่ของการจัดและการบริหารห้องสมุด

บทบาทหน้าที่ของห้องสมุดในด้านการจัดและการบริการในสถานศึกษา มีดังนี้

1. บริการยืม-ส่งหนังสือ ได้แก่ การจัดบริการให้ยืมหนังสือ โดยกำหนดระเบียบและวิธีการไว้ให้ชัดเจน และปิดประกาศให้ผู้ใช้บริการ ได้ทราบอย่างเปิดเผย

2. จัดเปิดบริการห้องสมุดตลอดวัน โดยเฉพาะก่อนเวลาเข้าห้องเรียน และหลังเลิกเรียนอย่างน้อยครึ่งชั่วโมง เพื่อครูและนักเรียนจะได้มีความสะดวกในการมาใช้บริการ

3. จัดบริการเอกสารสนเทศ คือ จัดบริการตอบคำถามแก่ครู และนักเรียน โดยให้ครูและนักเรียนทราบว่าเรื่องที่ต้องการทราบนั้น จะค้นคว้าหาได้จากสิ่งพิมพ์ หรือหนังสือหรือจากแหล่งข้อมูลใด

4. จัดบริการแนะนำการอ่าน ซึ่งเป็นบริการที่บรรณารักษ์จัดให้กับนักเรียนนักศึกษาเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม เพื่อส่งเสริมและยกระดับการอ่านของนักเรียนให้สูงขึ้น รวมทั้งช่วยแนะหนังสือที่แต่ละคนสนใจ และทั้งเสนอแนะหนังสือที่น่าสนใจอื่นๆ อีกด้วย

5. จัดบริการปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุด คือการแนะนำให้นักเรียนนักศึกษารู้จัก การใช้ห้องสมุด นำชม สาริตการใช้บัตรรายการ การใช้หนังสืออ้างอิง เป็นต้น

6. จัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุด ซึ่งอาจทำเป็นรูปเล่มหรือจุลสารแจกจ่ายครู นักเรียน มีเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด ประเภทหนังสือวิธีการใช้บัตรรายการ วิธีค้นคว้าด้วยตนเอง

7. จัดทำรายชื่อหนังสือประกอบรายวิชาต่างๆ รายชื่อหนังสือใหม่ๆ ที่ห้องสมุดได้รับหนังสือที่มีคุณค่า หนังสือที่ได้รับรางวัลส่งให้ครูและนักเรียนทราบ³⁶

³⁵รัฐจวน อินทรกำแหง, การบริการห้องสมุดโรงเรียน (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2537), 8.

³⁶สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์, บรรณารักษ์ศาสตร์ภูมิหลัง (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2531), 56-57.

การนิเทศการสอน

การจัดการศึกษาในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมของสังคม ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนระบบการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาจึงต้องแปรเปลี่ยนไปตามระบบการศึกษา เช่น หลักสูตร การจัดและดำเนินการสอน ผู้บริหารและครูอาจารย์ในสถานศึกษา จำเป็นต้องได้รับความรู้เพิ่มเติม และพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถเพื่อรับการเปลี่ยนแปลง และก้าวทันความเปลี่ยนแปลงที่กำลังเป็นอยู่

สิ่งหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาครูอาจารย์ในด้านวิชาการ และช่วยให้งานวิชาการก้าวหน้า มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นก็คือ การนิเทศการศึกษา ปัจจุบันการนิเทศการศึกษาโดยศึกษานิเทศก์จากกรม นั้น ไม่สามารถจะทำได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากการขยายตัวในด้านจำนวนสถานศึกษา ขนาดของสถานศึกษา ตลอดจนสาขาวิชาในสถานศึกษานั้น ทำให้ครูอาจารย์ในสถานศึกษาเพิ่มจำนวนขึ้นมากกว่าเดิมมากมาย การนิเทศการศึกษาจากภายนอกหรือจากศึกษานิเทศก์จึงไม่เพียงพอ เพราะการมีศึกษานิเทศก์น้อย กับความรู้ของศึกษานิเทศก์ไม่สามารถครอบคลุมไปทุกสาขาวิชาเมื่อเปรียบเทียบกับครูอาจารย์ของสถานศึกษา และจำนวนครูอาจารย์และนักเรียน นักศึกษาที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหานี้ในเรื่องนี้ จึงจำเป็นต้องมีการนิเทศภายในสถานศึกษา

การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการ หรือวิธีการ หรือกิจกรรมที่บุคลากรภายในสถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน ภายในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

ความหมายของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศภายในสถานศึกษา

การนิเทศมาจากคำภาษาอังกฤษว่า "supervision" ตามรูปศัพท์ หมายถึง การให้ความหมายช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ และปรับปรุง ในพจนานุกรม หมายถึง การชี้แจง การแสดงและการจำแนก³⁷

โกลแฮมเมอร์ และคณะ (Goldhammer and Others 1980) ได้สรุปจากคำจำกัดความการนิเทศไว้ว่า เป็นลักษณะงานที่มอบหมายให้ครูหรือผู้นิเทศที่จะกระตุ้นให้ครู หรือครูแนะแนวในสถานศึกษาได้มีการพัฒนาในการที่จะนำวิธีการสอน สื่อการเรียนการสอนมาใช้โดยเน้นถึงทักษะในการติดต่อสื่อสารปัจจุบัน การนิเทศการศึกษาคือความพยายามที่จะช่วยเหลือครูแก้ปัญหา

³⁷พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2519), 519.

ช่วยเหลือครูในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการสร้างบรรยากาศที่ดีระหว่างครู และนักเรียน³⁸

กลิคแมน (Glickman 1981) ให้ความคิดเกี่ยวกับการนิเทศว่า เป็นแนวความคิดเกี่ยวกับงานและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการสอนในเรื่องหลักการจัดครูเข้าสอน การจัดสื่อการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก การเตรียมและพัฒนาครู รวมทั้งการประเมินผลการเรียนการสอน³⁹

หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา

หลักการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นแนวปฏิบัติที่ผู้นิเทศต้องนำไปปฏิบัติขณะทำการนิเทศ การนิเทศภายในสถานศึกษา โดยเฉพาะทางด้านวิชาการจะบรรลุผลตามความมุ่งหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ดำเนินงานต้องมีหลักยึดในการทำงาน หลักการนิเทศภายในสถานศึกษามีดังนี้

1. การนิเทศควรมีการบริหารงานเป็นระบบ และมีการวางแผนการดำเนินงานเป็นโครงการ
2. การนิเทศต้องถือหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน คือ มีความเป็นประชาธิปไตยเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินงาน และใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ
3. การนิเทศเป็นงานสร้างสรรค์ เป็นการแสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคล ให้แต่ละบุคคลได้แสดงออก และพัฒนาความสามารถเหล่านั้นได้อย่างเต็มที่
4. การนิเทศเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน โดยให้ครูอาจารย์ได้เรียนรู้ว่าปัญหาของตนเองเป็นอย่างไร จะหาวิธีแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไร

³⁸Robert Goldhammer and Others, **Clinical Supervision**, 2nd ed. (New York : Holt Rinehart and Winston 1980), 13.

³⁹C.D. Clickman, **Developmental Supervision : Alternative Practice for Helping Teachers Improve Instruction** (Washington D.C. : Association for Supervision and Curriculum Development, 1981), 6.

5. การนิเทศเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ดีขึ้น สร้างความเข้าใจระหว่างกัน สร้างมนุษยสัมพันธ์มีวิธีการทำงานที่ดี และความสามารถที่อยู่ร่วมกันได้

6. การนิเทศเป็นการสร้างความผูกพัน และความมั่นคงต่องานอาชีพ รวมทั้งความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง เกิดความพึงพอใจในการทำงาน

7. การนิเทศเป็นการพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพครู ให้มีความรู้สีกภาคภูมิใจในอาชรัย เป็นอาชีพที่ต้องใช้วิชาความรู้และความสามารถ และสามารถที่จะพัฒนาได้⁴⁰

สำหรับ วัชรรา เล่าเรียนดี กล่าวถึงการนิเทศการสอนว่ามีจุดประสงค์หลักคือช่วยเหลือครูในด้านต่างๆ ตลอดจนสนับสนุนครูทุกด้าน เพื่อให้ครูสามารถหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น คั้งนั้นขั้นตอนการนิเทศเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน โดยการสังเกตการสอนมี 4 ขั้นตอน คือ

1. การปรึกษาระหว่างครูผู้สอนและผู้นิเทศ
2. การสังเกตการสอนโดยอาศัยเครื่องมือการสังเกตการสอนตามที่ตกลงไว้
3. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต

4. นำผลการวิเคราะห์มาปรึกษาเพื่อหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนา⁴¹

ชาญชัย อาจิมสมาจาร กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่งในการให้คำแนะนำ และการชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเองแก่ครู และนักเรียน เพื่อการปรับปรุงตัวของเขาเองและสภาพการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่พึงประสงค์⁴²

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่าการนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานร่วมกันของบุคลากรทางการศึกษา ในอันที่จะแนะนำส่งเสริมสนับสนุน หรือปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครูให้ดีขึ้นเพื่อส่งผลให้คุณภาพการศึกษาดีขึ้นตามไปด้วย จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนให้มีคุณภาพได้นั้นจำเป็น

⁴⁰ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, 2544), 227.

⁴¹วัชรรา เล่าเรียนดี, การนิเทศการสอน : เครื่องมือการสังเกตการสอน (นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2540), 78-81.

⁴²ชาญชัย อาจิมสมาจาร, การนิเทศการสอน (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ผลเจริญการพิมพ์, 2535), 5.

อย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการนิเทศการศึกษาเป็นอย่างดี เพราะการนิเทศการศึกษาเป็นการช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้นและการจะนิเทศการศึกษาให้ได้ผลดีนั้น ผู้นิเทศจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายในการนิเทศการศึกษาไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ อ่ำภา บุญช่วย กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในว่า 1) เพื่อช่วยให้ทราบถึงสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนางานบริหารและวิชาการ เช่น การกำหนดทางเลือก การสร้างสื่อและเครื่องมือการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น 2) เพื่อให้ครูที่สอนได้จัดประสบการณ์ให้กับเด็กได้ตรงจุดมุ่งหมายที่วางไว้ 3) เพื่อให้ครูที่สอนได้ตระหนักถึงปัญหาเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ทั้งให้สามารถแก้ปัญหาได้ 4) เพื่อสนับสนุนส่งเสริมและให้กำลังใจแก่ครูที่สอน 5) เพื่อมุ่งให้เกิดความร่วมมือและประสานงานกันเป็นอย่างดีภายในระบบงาน 6) เพื่อควบคุมมาตรฐานและพัฒนางานในด้านการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น⁴³

การวัดและการประเมินผล

งานหลักของโรงเรียน คือ การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ตามหลักสูตรและในการจัดการเรียนการสอนก็ต้องมีการวัดผลและประเมินผลควบคู่กันไปหรือพูดได้ว่าการวัดผลและการประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการเรียนการสอน เหมือนกับการทำงานทุกอย่างที่มุ่งจะให้เกิดผลดีนั้นจะต้องมีการวัดผลและประเมินผลควบคู่กัน ไปด้วยกับการทำงาน

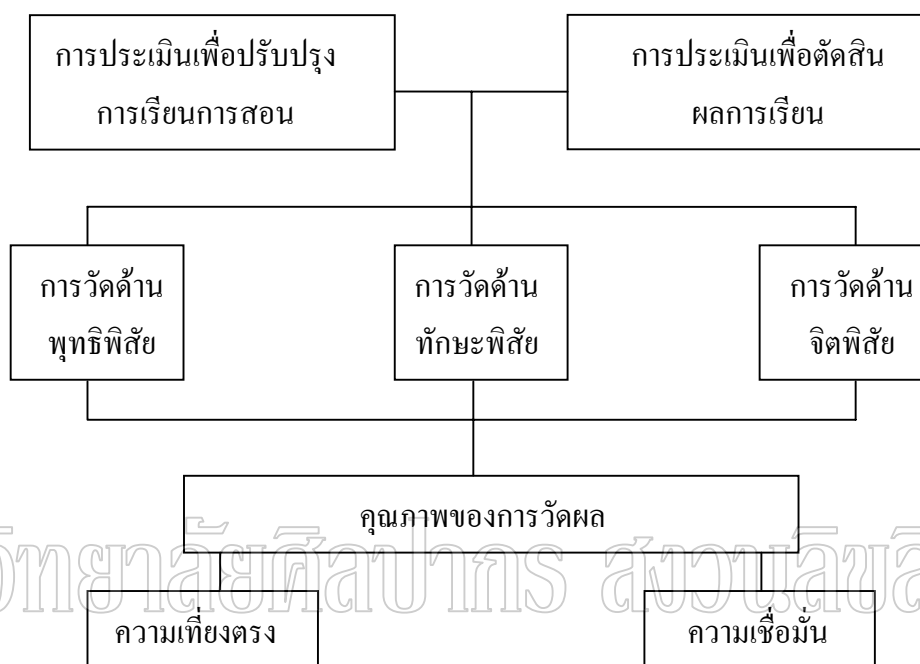
ประสาร ภูติ ได้ให้ความหมายการวัดผลการศึกษา คือ วิธีการที่กระทำเพื่อให้ทราบถึงความรู้ความสามารถของผู้เรียนว่ามีมากน้อยเพียงใด ซึ่งต้องใช้วิธีการวัดหลายๆ อย่าง ส่วนการประเมิน คือ การนำผลที่ได้จากการวัดผลมาตัดสินผู้เรียนว่า มีความรู้ความสามารถหลังจากที่ได้รับจากการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด สมควรที่จะสอบได้หรือสอบตก⁴⁴

ในการวัดผลและประเมินผลอาจทำได้ในสองลักษณะ คือ การวัดและการประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน (formative evaluation) ได้แก่ การวัดผลและการประเมินผลที่

⁴³อ่ำภา บุญช่วย, การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน (กรุงเทพฯ : โอ เอส พรินติ้งเฮ้าส์, 2537), 111.

⁴⁴ประสาร ภูติ, "การจัดงานวิชาการภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535), 59.

ควบคู่ไปกับการเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลา เพื่อนำผลการวัดมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนดีขึ้น และการวัดผลและการประเมินผลรวม (summative evaluation) ได้แก่ การวัดผลและการประเมินผลเป็นการตัดสินผลการเรียนของนักเรียนได้ระดับคะแนนเท่าใดในการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน⁴⁵

แผนภูมิที่ 3 การแสดงการดำเนินการวัดผลและการประเมินผลการเรียนของนักเรียน
ที่มา : กรมสามัญศึกษา, เอกสารประกอบการบรรยายการประชุมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษา (กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2530), 101 - 103.

กรมวิชาการได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ โดยได้กำหนดหลักการไว้ดังนี้

1. หลักการในการประเมินผลการเรียน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ได้กำหนดหลักการไว้ดังนี้คือ 1.1) โรงเรียนมีหน้าที่ประเมินผลการเรียน โดยความเห็นชอบของกลุ่มโรงเรียน ในเรื่องของเกณฑ์และแนวดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผล 1.2) ประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา โดยคิดเป็นหน่วยการเรียน ให้ถือปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ใน

⁴⁵กรมสามัญศึกษา, เอกสารประกอบการบรรยายการประชุมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียน
มัธยมศึกษา (กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2530), 101-103.

หลักสูตร 1.3) ประเมินผลการเรียนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละรายวิชา
1.4) ประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนและตัดสินผลการเรียน

2. วิธีการประเมินผลการเรียนในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผล และวิธีการประเมินผลที่โรงเรียนต้องถือปฏิบัติดังนี้

2.1 การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียน ให้ถือปฏิบัติ

2.1.1 แจ้งให้ผู้เรียนทราบจุดประสงค์การเรียนรู้ วิธีประเมินผลการเรียน เกณฑ์ การผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้และเกณฑ์ขั้นต่ำของการผ่านรายวิชา ก่อนสอนรายวิชานั้น

2.1.2 จุดประสงค์การเรียนรู้จะต้องครอบคลุมพฤติกรรม ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัยและเน้นกระบวนการ

2.1.3 ประเมินผลก่อนเรียนเพื่อศึกษาความรู้พื้นฐานของผู้เรียน วัดและ ประเมินผลระหว่างภาคเรียนเพื่อศึกษาผลการเรียนเพื่อจัดการสอนซ่อมเสริม และเพื่อนำคะแนน จากการวัดผลประเมินผลไปรวมกับการวัดผลปลายภาคเรียน โดยให้วัดผลและประเมินผลตาม จุดประสงค์การเรียนรู้⁴⁶

2.2 การวัดผลและการประเมินระหว่างภาคเรียน

2.2.1 วัดผลและประเมินผลระหว่างภาคเรียนเป็นระยะๆ โดยให้โรงเรียนเป็นผู้ กำหนดจุดประสงค์

2.2.2 วัดผลจากภาคเรียนอย่างน้อย 1 ครั้ง โดยให้กลุ่มโรงเรียนเป็นผู้กำหนด จุดประสงค์

2.2.3 ประเมินคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ตลอด ภาคเรียน ให้โรงเรียนเป็นผู้กำหนดคุณลักษณะที่จะประเมิน โดยเน้นความรู้สึกละคุณภาพของการ แสดงออก

2.3 วัดผลปลายภาคเรียน เพื่อเป็นการตรวจสอบผลการเรียน โดยวัดได้ครอบคลุม จุดประสงค์ที่สำคัญตามที่กลุ่มโรงเรียนกำหนด ในเรื่องนี้ กรมสามัญศึกษา ได้กำหนดแนวทางไว้ พอสังเขปดังนี้ คือ 1) รวบรวมระเบียบเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน 2) ชี้แจงแนวปฏิบัติและปฏิทินปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนให้ทราบทั่วกัน 3) ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนตามปฏิทินและแนวปฏิบัติที่กำหนด 4) ดำเนินการวิเคราะห์

---

⁴⁶กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, คู่มือประเมินผลการศึกษาตามหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2524 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ครูสภาลาดพร้าว, 2523), 13 – 23.

ข้อสอบและจัดทำธนาคารข้อสอบ 5) ติดตามประเมินผลและตรวจสอบหลักการวัดผลการเรียนการสอน 6) สร้างและปรับปรุงเครื่องมือในการวัดผลการเรียนตามจุดประสงค์ของรายวิชา 7) จัดให้มีเอกสารหรือแบบฟอร์มเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน พร้อมทั้งให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลและจัดเก็บเป็นระบบและอำนวยความสะดวกในการใช้ 8) จัดให้มีการรายงานผลการเรียนตามระเบียบวัดผลให้ถูกต้องเป็นปัจจุบัน⁴⁷ และ 9) ควบคุมและตรวจสอบให้การวัดผลและประเมินผลการเรียนเป็นไปตามระเบียบโดยเคร่งครัด⁴⁸

สรุปการวัดผลและประเมินผลการศึกษา เป็นกระบวนการสำคัญทางการจัดการเรียนการสอน เพื่อที่จะทำให้ครูทราบผลสัมฤทธิ์จากการเรียนการสอนที่นักเรียนแต่ละคนได้รับผลจากการวัดว่า มีคุณภาพเก่งหรือไม่ และเป็นการตัดสินใจคุณภาพของครู ว่าสิ่งที่นำมาวัดมีคุณค่า มีหลักเกณฑ์และมีคุณธรรมมากน้อยเพียงใด ผู้บริหารจำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผลการศึกษาด้วยว่าเป็นอย่างไร และรู้จักนำผลที่ได้จากการวัดผลและประเมินผลไปดำเนินการปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

งานทะเบียนนักเรียน

งานของฝ่ายทะเบียนในสถานศึกษา เป็นงานที่ให้บริการด้านวิชาการแก่นักเรียน นักศึกษา ในด้านการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร งานฝ่ายทะเบียนจะมีขอบเขต ตั้งแต่การประชาสัมพันธ์ รับสมัครนักเรียนนักศึกษา และได้รับความสะดวกในระหว่างศึกษาอยู่ ตลอดจนนักเรียนนักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ด้วยเหตุนี้งานฝ่ายทะเบียนจึงครอบคลุมงานต่อไปนี้

1. การดำเนินการเกี่ยวกับการรับนักเรียนนักศึกษา การตรวจสอบหลักฐานการรับสมัคร
2. การดำเนินงานเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนนักเรียนนักศึกษา การลงทะเบียน การเพิ่มและการลดวิชาเรียน
3. จัดทำหลักฐานของนักเรียนนักศึกษา เช่น ทะเบียนประวัติ บัตรประจำตัว
4. ตรวจสอบเกี่ยวกับการเรียนและการสอบของนักเรียนนักศึกษา
5. รับผลทะเบียนและการบันทึกผลการเรียน

⁴⁷ เรื่องเดียวกัน.

⁴⁸ กรมสามัญศึกษา, ขอบข่ายและหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา, 11.

6. การให้บริการเกี่ยวกับการออกหลักฐานในการเรียน

7. รับคำร้องของนักเรียนนักศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับงานทะเบียน เช่น การลาออก การพักการเรียน การโอนการย้าย การเรียนภาคฤดูร้อน ตลอดจนการขอเปลี่ยนหรือแก้ไขชื่อ ชื่อสกุลและวันเดือนปีเกิด⁴⁹

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ

เดชา พวงงาม ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6 โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อ (1) ศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการด้านต่างๆ ที่ผู้บริหารโรงเรียนที่ขนาดต่างๆ ปฏิบัติอยู่จริง (2) เปรียบเทียบทรรศนะของผู้บริหารงานวิชาการกับทรรศนะของครู-อาจารย์ ในโรงเรียนแต่ละขนาดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการด้านต่างๆ ที่ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติอยู่จริง (3) เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการ ที่ผู้บริหารโรงเรียนแต่ละขนาด ปฏิบัติอยู่จริงกับพฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนที่ผู้บริหารงานวิชาการและครู-อาจารย์ในโรงเรียนนั้นๆ ต้องการ ตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารงานวิชาการในโรงเรียน ขนาดใหญ่ 96 คน ขนาดกลาง 24 คน ขนาดเล็ก 69 คน ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนทุกขนาด แสดงพฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการอยู่ในเกณฑ์ปานกลางทุกกิจกรรม (2) ผู้บริหารงานวิชาการกับครู-อาจารย์ ในโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลางมีทรรศนะเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการที่ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติอยู่จริง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกกิจกรรม ทรรศนะของผู้บริหารงานวิชาการมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าทรรศนะของครู-อาจารย์ แต่ผู้บริหารงานวิชาการกับครู-อาจารย์ในโรงเรียนขนาดเล็ก มีทรรศนะเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการที่ปฏิบัติอยู่จริงของผู้บริหารโรงเรียน ไม่แตกต่างกันในเชิงสถิติทุกกิจกรรม (3) พฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการที่ผู้บริหารโรงเรียนในแต่ละขนาดปฏิบัติอยู่จริง ไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการและครู-อาจารย์ในโรงเรียนนั้นๆ ต้องการ⁵⁰

⁴⁹ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, การบริหารงานวิชาการ (กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, 2544), 187-188.

⁵⁰เดชา พวงงาม, "การศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2543, บทคัดย่อ.

สิริพันธ์ พันธุ์มี ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกับมาตรฐานโรงเรียนและคุณภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยนำผลการประเมินมาตรฐานโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลและใช้แบบสอบถามคุณภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นเครื่องมือ ผลการวิจัย พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานโรงเรียน ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกับคุณภาพการบริหารงานวิชาการไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กัน และพบว่ามาตรฐานพอใช้และโรงเรียนที่มีมาตรฐานในระดับการปรับปรุง ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนที่มีคุณภาพการบริหารงานวิชาการระดับต่างๆ ไม่แตกต่างกัน⁵¹

วิลาสินี สิงหศิริ ศึกษาเรื่อง การศึกษาดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่น สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการดำเนินงานวิชาการดังนี้ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีการจัดประชุมชี้แจงหรือการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดทำแผน มีระบบสารสนเทศของโรงเรียนเพื่อการวางแผน มีแผนงานและโครงการที่รองรับนโยบายของโรงเรียนซึ่งสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาของโรงเรียน หลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีการติดตามผลการดำเนินงานจากปฏิทินปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการ และผู้ปฏิบัติรายงานตามสายการบังคับบัญชา 2) การจัดบุคลากรตรงตามหน้าที่ จัดตามวุฒิการศึกษา ความสามารถ และประสบการณ์ของครู มีการติดตามผลการดำเนินงาน โดยพิจารณาผลการปฏิบัติงาน สังเกตการปฏิบัติงาน และการนิเทศงานวิชาการ 3) พัฒนาบุคลากร มีการส่งครูเข้ารับการอบรมและศึกษาดูงานที่หน่วยงานอื่นจัด และจัดให้มีเอกสาร ตำราเพื่อการค้นคว้า มีการติดตามผลการดำเนินงานจากการสังเกตการปฏิบัติงาน และพิจารณาผลการปฏิบัติงานของบุคลากร 4) การจัดสื่อการเรียนการสอน มีการส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อขึ้นใช้เอง และใช้สื่อการเรียนการสอนเป็นประจำ โดยให้ครูเข้าอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการผลิตสื่อที่หน่วยต่างๆ จัดขึ้น และจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ให้เพียงพอและสะดวกต่อการใช้ มีการติดตามสื่อการใช้สื่อการเรียนการสอนโดยการสอบถามและสังเกตการสอนของครู 5) การจัดบริการเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน เน้นการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพดี มีงบประมาณเพื่อการจัดซื้อและซ่อมแซม มีสถานที่ให้บริการเป็นสัดส่วน 6) การจัดการ

⁵¹ สิริพันธ์ พันธุ์มี, “ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกับมาตรฐานโรงเรียน และคุณภาพการบริหารงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 7” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2532), บทคัดย่อ.

เรียนการสอนมีการทำแผนการสอน และเตรียมสื่อการเรียนการสอน โดยการจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ในท้องถิ่นมาช่วยประกอบการเรียนการสอน 7) การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร คำนี้ถึงนโยบายของกรมสามัญศึกษา ความต้องการของนักเรียน และความพร้อมของโรงเรียน มีการจัดทำปฏิทินงานของแต่ละกิจกรรม 8) การวัดผลและประเมินผล มีการวัดผลหลายๆ วิธีให้เหมาะสมกับสิ่งที่จะวัด มีการนำผลการวัดผลไปเป็นข้อมูลในการซ่อมเสริมและสอบแก้ตัว และปรับปรุงการสอนของครู ปัญหาสำคัญของโรงเรียนส่วนใหญ่ได้แก่ ข้อยกักต้งด้านงบประมาณ อาคาร สถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ และบุคลากรของโรงเรียน⁵²

เฮค, ลาร์ซาน และมาร์คูลิดส์ (Heck, Larsen and Marcouliders) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน : ความถูกต้องของรูปแบบเชิงเหตุผล โดยมีความมุ่งหมายที่จะทดสอบทฤษฎี เกี่ยวกับรูปแบบเชิงเหตุผลที่ว่าครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษาที่ใช้พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ จะสามารถมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังจากที่ได้มีการควบคุมตัวแปรด้านบริบทแล้ว ตัวอย่างประกอบด้วยครูจำนวน 332 คน และครูใหญ่ 56 คน จาก 56 โรงเรียน ซึ่งผลการวิจัยยืนยันว่า พฤติกรรมด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของครูใหญ่ มีความสัมพันธ์โดยตรงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจริง⁵³

คังจิวา (Kangiwa) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามการรับรู้ของครูใหญ่ และครูในรัฐโซโกโตประเทศไนจีเรีย กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยประกอบด้วยครูใหญ่ จำนวน 40 คน และครูจำนวน 100 คน ที่สุ่มแบบไม่เจาะจงจาก 8 เขตการศึกษาในรัฐโซโกโต เครื่องมือเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของครูใหญ่ที่แบ่งเป็น 8 กลุ่ม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน แรงค์ พบว่าพฤติกรรมภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพตาม

⁵² วิลานี สิงหศิริ, “การศึกษาการดำเนินงานด้านวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่นสังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ในส่วนกลาง” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538), บทคัดย่อ.

⁵³ Ronald H. Heck, Terry J. Larsen, and George A. Marcoulides, "Instructional Leadership and School Achievement : Validation of A Causal Model," **Educational Administration Quarterly** 26, 2 (May 1990) : 94 - 125.

การรับรู้ของครูใหญ่ และตามการรับรู้ของครูมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับน้อยคือที่ระดับ .275 เท่านั้น⁵⁴

สรุป การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาและส่งเสริมด้านวิชาการ การวัดและประเมินผลการเรียนและงานทะเบียนนักเรียน ซึ่งภารกิจต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องศึกษา ทำความเข้าใจให้ชัดเจน สามารถนิเทศ แนะนำให้ครูผู้สอนปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารวัฏจักรคุณภาพ PDCA

PDCA ก็คือ “วงจรเดมิ่ง” (Deming Cycle) แนวคิดของวัฏจักรนี้เกิดจาก ดร.เอ็ดเวิร์ด ดับเบิลยู เดมิ่ง (Dr. Edward W. Deming)

P หมายถึง Plan (การวางแผน)

D หมายถึง Do (การนำไปปฏิบัติ)

C หมายถึง Check (การตรวจสอบ)

A หมายถึง Action (การแก้ไขปรับปรุง)

กิจกรรมที่จะนำไปสู่การปรับปรุงงาน และการควบคุมอย่างเป็นระบบ จะเป็นไปตามวงจร PDCA อันประกอบด้วย การวางแผนการนำไปปฏิบัติ การตรวจสอบ และการแก้ไขปรับปรุง โดยเริ่มจาก

P Plan (การวางแผน)

1. กำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนโดยการพิจารณาถึงตัวแปรที่เกิดขึ้นที่ชัดเจน
2. กำหนดเป้าหมายที่สามารถบรรลุได้
3. กำหนดวิธีการที่จะปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

ในบรรดาองค์ประกอบทั้งสี่ประการของ “วงจร” PDCA นั้นต้องถือว่า การวางแผนเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด การวางแผนจะเป็นเรื่องที่ทำให้กิจกรรมอื่นๆ ที่ตามมาสามารถทำงานได้อย่างมี

---

⁵⁴Husalini Suleiman Kangiwa, "Effective Leadership Behavior of Senior Secondary School Principals as Perceived by Principals and Teachers in Sokoto State of Niegeria,"

ประสิทธิผล เพราะถ้าแผนการไม่เหมาะสมแล้ว จะมีผลทำให้กิจกรรมอื่น ไร้ประสิทธิผลตามไปด้วย แต่ถ้ามีการเริ่มต้นวางแผนที่ดีจะทำให้มีการแก้ไขน้อยและกิจกรรมจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น

D Do (การลงมือปฏิบัติ)

1. ศึกษาขั้นตอนการปฏิบัติงานและวิธีการตามที่แผนงานกำหนด
2. ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้
3. รวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจ

เพื่อให้มั่นใจว่ามีการนำแผนการไปปฏิบัติอย่างถูกต้องนั้น เราจะต้องสร้างความมั่นใจว่าฝ่ายที่รับผิดชอบในการนำแผนไปปฏิบัติได้รับทราบถึงความสำคัญและความจำเป็นในแผนการนั้นๆ มีการติดต่อสื่อสาร ไปยังฝ่ายที่มีหน้าที่ในการปฏิบัติอย่างเหมาะสม มีการจัดให้มีการศึกษา และการอบรมที่ต้องการเพื่อการนำแผนการนั้นๆ มาปฏิบัติ และมีการจัดหาทรัพยากรที่จำเป็น เป็นเวลาที่จำเป็นด้วย

C Check (การตรวจสอบผล)

1. ตรวจสอบผลในขณะที่การปฏิบัติงานของพนักงานนั้นเป็นไปตามขั้นตอนที่จัดตั้งไว้
  2. ตรวจสอบผลโดยการวัดความผิดพลาด ความแปรปรวนต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากผลการดำเนินงาน
  3. ตรวจสอบผลคุณลักษณะด้านคุณภาพเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่จัดตั้งไว้
- ขั้นตอนที่สาม คือ การทำการตรวจสอบ (Check) การตรวจสอบและการประเมินผลลัพธ์ของการปฏิบัติตามแผนควรจะต้องมีการประเมินใน 2 ประการคือ (1) มีการปฏิบัติตามแผนหรือไม่ (2) ตัวแผนการเองมีความเหมาะสมหรือไม่

การที่ไม่ประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้เป็นเพราะไม่ปฏิบัติตามแผนการหรือความไม่เหมาะสมของแผนการ หรือจากทั้งสองประการรวมกัน เราจำเป็นต้องหาว่าสาเหตุมาจากประการไหน ทั้งนี้เนื่องจากการนำไปปฏิบัติ การแก้ไขปรับปรุง จะแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง

A Act (การแก้ไขปรับปรุง)

1. ดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยทันที
2. เมื่อการแก้ไขปัญหามิบรรลุผลสำเร็จ ให้จัดทำเป็นมาตรฐานการทำงานเพื่อป้องกันการเกิดซ้ำของปัญหา
3. ปรับปรุงระบบและวิธีการทำงาน

ขั้นตอนที่สำคัญ ก็คือ การทบทวนแผนการ เมื่อไม่สามารถบรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้ ควรมีการวิเคราะห์หาเหตุ ด้วยการทบทวนแผนการ ดังเช่นที่กล่าวมาในหัวข้อตรวจสอบ สาเหตุ อาจมาจากตัวแผนการที่ไม่เหมาะสม หรือมีการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง ดังนั้นเพื่อทำการปรับปรุง ต้องมีการชี้แจงถึงสาเหตุแห่งความล้มเหลวอย่างถูกต้อง และมีการเปลี่ยนแปลงแผนเพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ควรมีการวางแผนการปรับปรุงคุณภาพเป็นรายปี และมีการทบทวนทุกปี เพื่อให้มั่นใจว่าแผนการดังกล่าวมีความไว้วางใจและเหมาะสม

การนำ “วงจร PDCA” ไปปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่องในทุกระดับขององค์กร จะทำให้เราสามารถปรับปรุงงานและเพิ่มคุณภาพงาน (รวมถึงสินค้าและบริการ) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเห็นผลลัพธ์ที่ชัดเจน⁵⁵

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษา จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้

1. ระดับช่วงชั้น

กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาการของผู้เรียนดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6

2. สาระการเรียนรู้

กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนเป็น 8 กลุ่ม ดังนี้

1.1 ภาษาไทย

1.2 คณิตศาสตร์

1.3 วิทยาศาสตร์

1.4 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

⁵⁵ชเนนทร์ สุขวารี, Quality Control circle [online], accessed 3 December 2002.

1.5 สุขศึกษาและพลศึกษา

1.6 ศิลปะ

1.7 การงานอาชีพและเทคโนโลยี

1.8 ภาษาต่างประเทศ

สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยอาจจัดเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรก ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐานการคิด และเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤตของชาติ กลุ่มที่สอง ประกอบด้วย สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์

เรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ในสาระการเรียนรู้กลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มวิทยาศาสตร์ กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสุขศึกษาและพลศึกษา

กลุ่มภาษาต่างประเทศ กำหนดให้เรียนภาษาอังกฤษทุกช่วงชั้น ส่วนภาษาต่างประเทศอื่นๆ สามารถเลือกจัดการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับส่วนที่ตอบสนองความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนนั้น สถานศึกษาสามารถกำหนดเพิ่มขึ้นได้ให้สอดคล้องและสนองตอบศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.1 กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียน ให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต คุณภาพทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพ ที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเอง สู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

3.2 กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น

4. มาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยมของแต่ละกลุ่ม เพื่อใช้เป็นจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่ง กำหนดเป็น 2 ลักษณะ คือ

4.1 มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน

เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.2 มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบ ในแต่ละช่วงชั้น คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6

มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้เฉพาะ มาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้น สำหรับมาตรฐาน การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะ อันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตลอดจน มาตรฐานการเรียนรู้ที่เข้มข้นตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ สถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติมได้

5. เวลาเรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเวลาในการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนไว้ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800-1,000 ชั่วโมง

โดยเฉลี่ยวันละ 4-5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 800-1,000 ชั่วโมง
โดยเฉลี่ยวันละ 4-5 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีเวลาเรียนประมาณปีละ 1,000-1,200 ชั่วโมง
โดยเฉลี่ยวันละ 5-6 ชั่วโมง

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 มีเวลาเรียนปีละไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมง
โดยเฉลี่ยวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง

การจัดหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำหรับผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่ม เป้าหมายสามารถปรับใช้ได้กับการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษา ตามอัธยาศัย

ในส่วนของการจัดการศึกษาปฐมวัย กำหนดให้มีหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเป็นการเฉพาะ เพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สถานศึกษานำไปใช้จัดการเรียนรู้ในสถานศึกษานั้น กำหนดโครงสร้างที่เป็นสาระการเรียนรู้ จำนวนเวลาอย่างกว้างๆ มาตรฐานการเรียนรู้ที่แสดงคุณภาพผู้เรียนเมื่อเรียนจบ 12 ปี และเมื่อจบการเรียนรู้แต่ละช่วงชั้นของสาระการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสถานศึกษาต้องนำโครงสร้างดังกล่าวนี้ไปจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา โดยคำนึงถึงสภาพปัญหา ความพร้อม เอกลักษณะ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทั้งนี้สถานศึกษาต้องจัดทำรายวิชาในแต่ละกลุ่มให้ครบถ้วนตามมาตรฐานที่กำหนด

นอกจากนี้สถานศึกษาสามารถจัดทำสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมเป็นหน่วยการเรียนรู้รายวิชาใหม่ๆ รายวิชาที่มีความเข้มข้น อย่างหลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเลือกสาระการเรียนรู้จาก 8 กลุ่มในช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 และจัดทำมาตรฐานการเรียนรู้ของสาระการเรียนรู้ หรือรายวิชานั้นๆ ด้วย สำหรับช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 นั้น ยังไม่ควรให้เลือกเรียนรายวิชาที่เข้มข้น ควรเรียนเฉพาะรายวิชาพื้นฐานก่อน

สถานศึกษาต้องจัดสาระการเรียนรู้ให้ครบทั้ง 8 กลุ่มในทุกชั้น ให้เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้และระดับพัฒนาการของผู้เรียน โดยในช่วงการศึกษาภาคบังคับ คือ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จัดหลักสูตรเป็นรายปี และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จัดเป็นหน่วยกิตดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และปีที่ 4-6 การศึกษาระดับนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ หลักสูตรที่จัดขึ้น มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม ทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ การคิดวิเคราะห์ การติดต่อสื่อสาร และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ เน้นการบูรณาการอย่างสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและวัฒนธรรม

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง และพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัว พัฒนาความสามารถ ทักษะพื้นฐานด้านการเรียนรู้ และทักษะในการดำเนินชีวิต ให้มีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถสร้างเสริมสุขภาพส่วนตัวและชุมชน มีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะเฉพาะด้าน มุ่งปลูกฝังความรู้ ความสามารถ และทักษะในวิทยาการและเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ มุ่งมั่นพัฒนาตนเองและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำและผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่างๆ

ลักษณะหลักสูตรในช่วงชั้นนี้เป็นหน่วยกิตเพื่อให้มีความยืดหยุ่นในการจัดแผนการเรียนรู้อันตอบสนองความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ของผู้เรียนแต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ

การจัดเวลาเรียน

ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนให้ยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมในแต่ละช่วงชั้นปี ทั้ง การจัดเวลาเรียน ในสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม และรายวิชาที่สถานศึกษาจัดทำเพิ่มเติม รวมทั้งต้องจัดให้มีเวลาสำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาคเรียนตามความเหมาะสม

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละประมาณ 4-5 ชั่วโมง ช่วงชั้นนี้เป็นช่วงชั้นแรกของการศึกษาขั้นพื้นฐาน เด็กจำเป็นต้องพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น เพื่อช่วยให้สามารถเรียนสาระการเรียนรู้กลุ่มอื่นๆ ได้รวดเร็วขึ้น ทักษะเหล่านี้ ได้แก่ ภาษาไทยด้านการอ่านและการเขียน และทักษะคณิตศาสตร์ ดังนั้น การฝึกทักษะด้านการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ จึงควรใช้เวลาประมาณร้อยละ 50 ของเวลาเรียน

ทั้งหมดในแต่ละสัปดาห์ ส่วนเวลาที่เหลือก็ใช้สอนให้ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งรวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้วย

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ให้สถานศึกษาจัดเวลาเรียนเป็นรายปี โดยมีเวลาเรียนวันละประมาณ 4-5 ชั่วโมง การจัดเวลาเรียนในกลุ่มภาษาไทยและคณิตศาสตร์อาจใช้เวลาลดลง เหลือประมาณร้อยละ 40 ของเวลาเรียนในแต่ละสัปดาห์ โดยให้เวลากับกลุ่มวิทยาศาสตร์มากขึ้น สำหรับการเรียนภาษาไทยและคณิตศาสตร์ แม้เวลาเรียนจะลดลงยังคงต้อง ฝึกฝน ทบทวน อยู่เป็นประจำ เพื่อพัฒนาทักษะขั้นพื้นฐานในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้นสถานศึกษาจะมีเวลาอย่างเพียงพอให้เด็กมีโอกาสด้าน ทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและปฏิบัติงานต่างๆ โดยจัดเวลาเรียนในแต่ละกลุ่ม สาระ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนร้อยละ 20 ส่วนเวลาที่เหลือ สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมอื่นๆ ได้ตามความเหมาะสม

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายปี มีเวลาเรียนประมาณวันละ 5-6 ชั่วโมง การกำหนดเวลาเรียน สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่ม ควรให้สัดส่วนใกล้เคียง กัน แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ยังคงมีความสำคัญ ควรจัดเวลา เรียนให้มากกว่ากลุ่มอื่นๆ สำหรับผู้เรียนที่มีความประสงค์จะศึกษาต่อและจัดรายวิชา หรือ โครงการงานอาชีพสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถที่จะออกไปสู่โลกอาชีพ

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ให้จัดเวลาเรียนเป็นรายภาค โดยให้คณาจารย์ของ รายวิชาเรียนเป็นหน่วยกิต ใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา 1 หน่วยกิต และมีเวลา เรียนประมาณวันละไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง การจัดเวลาและสาระการเรียนรู้ในช่วงชั้นนี้ เป็นการเริ่ม เข้าสู่การเรียนเฉพาะสาขา จึงให้มีการเลือกเรียนในบางรายวิชาของแต่ละกลุ่มสาระ การเรียนรู้ และ จัดทำ “รายวิชาเพิ่มเติมใหม่” บางรายวิชาที่น่าสนใจ หรือที่มีความยากในระดับสูง ขึ้นไป เช่น แคลคูลัสในคณิตศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ชั้นสูง สำหรับผู้ที่เรียนกลุ่มสาระนี้ได้ดีเป็นพิเศษ นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถปรับรูปแบบการจัดหลักสูตรให้เหมาะสมยิ่งขึ้นได้ในบางกลุ่มสาระ เช่น ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งยังจำเป็นต้องเรียนอยู่ อาจจัดเป็นรายวิชาสั้นๆ หรือรายวิชาเดี่ยว หรือรวมกันในลักษณะบูรณาการ เมื่อสถานศึกษาจัดการเรียนรู้ได้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ ระบุไว้แล้ว ก็อาจพัฒนาเป็นวิชาเลือกเฉพาะทางในระดับสูงขึ้นไปได้เช่นเดียวกัน

การจัดเวลาเรียนดังกล่าวข้างต้นเป็นแนวทางสำหรับการจัดการศึกษาในระบบสถานศึกษา ส่วนการจัดการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยนั้นให้พิจารณายืดหยุ่นเวลาเรียนตามสถานการณ์และโอกาสที่เอื้อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้⁵⁶

จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่ตั้ง พื้นที่ อาณาเขต

จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นหนึ่งในจังหวัดภาคกลาง ที่ตั้งอยู่บนที่ราบลุ่มแม่น้ำท่าจีน หรือแม่น้ำสุพรรณบุรี ในเขตภาคกลางด้านตะวันตกของประเทศไทย ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 14 องศา 4 ลิปดา ถึง 15 องศา 5 ลิปดาเหนือ และระหว่างเส้นแวงที่ 99 องศา 17 ลิปดา ถึง 100 องศา 16 ลิปดา ตะวันออก อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง เฉลี่ยประมาณ 3-10 เมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ โดยรถยนต์ประมาณ 107 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ

ติดต่อกับจังหวัดอุทัยธานี และจังหวัดชัยนาท

ทิศใต้

ติดต่อกับจังหวัดนครปฐม

ทิศตะวันออก

ติดต่อกับจังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ทิศตะวันตก

ติดต่อกับจังหวัดกาญจนบุรี

จังหวัดสุพรรณบุรี มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 5,377,593 ตารางกิโลเมตร ตามเขตการปกครอง 10 อำเภอ ดังนี้

1. เมืองสุพรรณบุรี เนื้อที่ 550,126 ตารางกิโลเมตร

---

⁵⁶ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2545), 5-11.

2. คอนเจดีย์	เนื้อที่	256,395	ตารางกิโลเมตร
3. บางปلام้า	เนื้อที่	482,954	ตารางกิโลเมตร
4. สองพี่น้อง	เนื้อที่	763,206	ตารางกิโลเมตร
5. ศรีประจันต์	เนื้อที่	84,079	ตารางกิโลเมตร
6. สามชุก	เนื้อที่	362,000	ตารางกิโลเมตร
7. เดิมบางนางบวช	เนื้อที่	561,770	ตารางกิโลเมตร
8. อุทอง	เนื้อที่	641,063	ตารางกิโลเมตร
9. ค่านช้าง	เนื้อที่	1,120,000	ตารางกิโลเมตร
10. หนองหญ้าไทร	เนื้อที่	456,000	ตารางกิโลเมตร
รวม		5,377,593	ตารางกิโลเมตร

ตารางที่ 1 แสดงรายชื่อ โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ปี 2543

ที่	โรงเรียน	อำเภอ	จำนวนครูทั้งหมด			นักการ	นักเรียน
			ข้าราชการ	ลูกจ้าง	รวม		
1	กรรมศาสตร์ศึกษาลัย	เมือง	137	-	137	15	2834
2	สงวนหญิง	เมือง	123	1	124	9	2963
3	สวนแดงวิทยา	เมือง	43	-	43	3	981
4	คลังชั้นวิทยา	เมือง	41	2	43	4	904
5	กาญจนานิเชกวิทยาลัย	เมือง	52	3	55	1	1425
6	ศึกษาพิเศษสุพรรณบุรี	เมือง	11	39	50	3	359
7	บรรหารแจ่มใสวิทยา 1	คอนเจดีย์	69	5	74	10	1769
8	สระกระโจมโสภณพิทยา	คอนเจดีย์	24	4	28	4	745
9	ธรรมโชติศึกษาลัย	เดิมบางฯ	73	9	82	11	1924
10	บ่อกรูวิทยา	เดิมบางฯ	23	-	23	5	589
11	ทุ่งคลีโคกช้างวิทยา	เดิมบางฯ	16	2	18	-	254
12	บรรหารแจ่มใสวิทยา 7	เดิมบางฯ	12	3	15	1	312
13	บางปلام้า "สูงสูมารผดุงวิทย์"	บางปلام้า	96	2	98	12	2130
14	หรรษาสุจิตต์วิทยา 2	บางปلام้า	26	2	28	4	709

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	อำเภอ	จำนวนครูทั้งหมด			นักการ	นักเรียน
			ข้าราชการ	ลูกจ้าง	รวม		
15	บางแม่หม้ายรัฐราษฎร์ฯ	บางปلام้า	23	4	27	2	547
16	ศรีประจันต์ "เมธิประมุข"	ศรีประจันต์	57	2	59	10	1316
17	สรวงสุทธาวิทยา	ศรีประจันต์	25	1	26	4	598
18	วังหัวราษฎร์สามัคคี	ศรีประจันต์	19	2	21	3	459
19	บางลีวิทยา	สองพี่น้อง	60	3	63	5	1528
20	สองพี่น้องวิทยา	สองพี่น้อง	33	5	38	4	1012
21	บ่อสุพรรณวิทยา	สองพี่น้อง	16	4	20	2	684
22	บรรหารแจ่มใสวิทยา 5	สองพี่น้อง	30	4	34	3	904
23	หนองวัลย์เปรียงวิทยา	สองพี่น้อง	10	6	16	2	430
24	สามชุกรัตนโกศาราม	สามชุก	86	-	86	16	2243
25	ทุ่งแฝกวิทยาคม	สามชุก	15	5	20	3	579
26	บรรหารแจ่มใสวิทยา 6	สามชุก	32	3	35	2	872
27	สระยายโสมวิทยา	อู่ทอง	34	4	38	4	829
28	อู่ทอง	อู่ทอง	96	3	99	16	2570
29	อู่ทองศึกษาลัย	อู่ทอง	30	-	30	2	772
30	ดอนคาวิทยา	อู่ทอง	30	2	32	4	1020
31	บรรหารแจ่มใสวิทยา 3	ด่านช้าง	62	7	69	11	2034
32	ด่านช้างวิทยา	ด่านช้าง	12	7	19	1	603
33	หนองหญ้าไซวิทยา	หนองหญ้าไซ	27	8	35	2	903
	รวม		1443	142	1575	178	37801

ที่มา : สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี, สถิติข้อมูลทางการศึกษา ปีการศึกษา 2545.

สรุป

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจะเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของสถานศึกษา จำเป็นต้องมีหลักในการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการบริหารงานด้านวิชาการซึ่งถือเป็นหัวใจของสถานศึกษา ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญต่องานวิชาการของโรงเรียนโดยการพัฒนาตนเอง ให้เป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถอำนวยความสะดวกด้านวิชาการในทุกๆ ด้าน เพื่อให้เกิดการประสาน ทั้งในรูปแบบการบริหาร และการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ รวมทั้งคอยกระตุ้น เสริมสร้างขวัญกำลังใจ สนับสนุนด้านทรัพยากรต่างๆ ที่เป็นปัจจัยเกื้อหนุนงานด้านวิชาการ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน อันจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตามแนวการบริหารงานวิชาการของรองศาสตราจารย์ ดร. ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ รวม 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผนงานวิชาการ การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล อันเป็นเป้าหมายสูงสุดในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่าย/หัวหน้าฝ่ายวิชาการ การดำเนินการวิจัยประกอบด้วยกระบวนการ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนดำเนินการวิจัย และระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัย จึงกำหนดขั้นตอนการดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน คือ

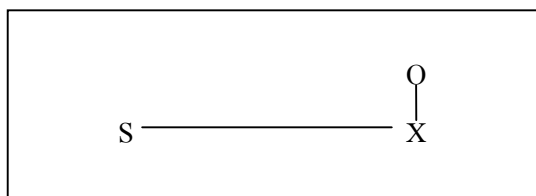
ขั้นที่ 1 จัดเตรียมโครงการ เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ขอคำแนะนำและความเห็นชอบในการจัดทำโครงร่างงานวิจัยจากอาจารย์ที่ปรึกษา รับข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขและจัดทำโครงร่างของงานวิจัย เสนอขอความเห็นชอบและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย

ขั้นที่ 2 การดำเนินการวิจัย เป็นการสร้างเครื่องมือ ทดสอบและปรับปรุงคุณภาพของเครื่องมือเพื่อนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และนำข้อมูลที่ได้มาทดสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นการจัดทำรายงานการวิจัย นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบแก้ไข จากนั้นจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง แล้วจัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติจบการศึกษาต่อไป

แผนแบบการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ซึ่งมีแผนแบบการวิจัยในลักษณะกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว ไม่มีการทดลอง (The one-shot non-experimental case study design) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (diagram) ดังนี้

S หมายถึง ประชากรที่ศึกษา

X หมายถึง กลุ่มตัวแปรต่างๆ ที่นำมาศึกษา

O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 32 โรงเรียน โดยมีผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 32 คน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่ายหรือหัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 96 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรพื้นฐาน และตัวแปรที่ศึกษา มีรายละเอียด ดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน

2. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพ ตามขอบข่ายงานวิชาการ 4 ด้าน คือ

2.1 การวางแผนงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน

2.2 การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดแบบเรียน การปรับปรุงการเรียนการสอน และการฝึกงาน

2.3 การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและส่งเสริมการจัดหลักสูตรและโปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ได้แก่ การจัดสื่อการเรียนการสอน การจัดห้องสมุด การนิเทศการสอน

2.4 การวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้าน การตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน โดยใช้ระบบการบริหารคุณภาพ ตามทฤษฎีวัฏจักรคุณภาพ (PDCA) ซึ่งเป็นการดำเนินการหมุนเวียนให้ครบ 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 จัดทำและวางแผน (plan) หมายถึง การกำหนดหัวข้อควบคุม กำหนดเป้าหมายที่ต้องการบรรลุ และกำหนดวิธีการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 2 ปฏิบัติตามแผน (do) หมายถึง การหาความรู้เกี่ยวกับวิธีดำเนินการ แล้วดำเนินการตามวิธีการที่กำหนด และเก็บรวบรวมบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งผลลัพธ์

ขั้นตอนที่ 3 ติดตามประเมินผล (check) หมายถึง การตรวจสอบการปฏิบัติว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ไม่เป็นไปตามแผน (act) หมายถึง การหามาตรการแก้ไขหากการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามวิธีการทำงานมาตรฐาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (questionnaire) แบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ และข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ถามรายละเอียดเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งประกอบด้วยกรอบงานวิชาการรวม 4 ด้าน ของรองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ โดยในแต่ละด้านใช้การบริหารวัฏจักรคุณภาพ 4 ขั้นตอน คือ

การวางแผน

- การวางแผนงานวิชาการข้อที่ 1, 2, 8
- การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนข้อที่ 1, 6, 10
- การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอนข้อที่ 1, 6, 11
- การวัดและประเมินผลข้อที่ 1, 6, 10

การปฏิบัติ

- การวางแผนงานวิชาการข้อที่ 3, 4, 5, 9, 10, 11, 12, 13
- การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนข้อที่ 2, 3, 7, 11, 13
- การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอนข้อที่ 2, 3, 7, 8, 12, 13
- การวัดและประเมินผลข้อที่ 2, 3, 7, 11, 12, 13

การตรวจสอบ

- การวางแผนงานวิชาการข้อที่ 6, 14
- การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนข้อที่ 4, 8, 14
- การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอนข้อที่ 4, 9, 14
- การวัดและประเมินผลข้อที่ 4, 8, 14

การปรับปรุงแก้ไข

- การวางแผนงานวิชาการข้อที่ 7, 15
- การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนข้อที่ 5, 9, 15
- การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอนข้อที่ 5, 10, 15
- การวัดและประเมินผลข้อที่ 5, 9, 15

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

โดยแบบสอบถามดังกล่าวนี้ เป็นแบบสอบถามชนิดจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับของไลเคอร์ท (Likert's rating scale) โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามประมาณค่าการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับซึ่งมีความหมายดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด	ให้มีค่าเท่ากับ 1	คะแนน
ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย	ให้มีค่าเท่ากับ 2	คะแนน
ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง	ให้มีค่าเท่ากับ 3	คะแนน
ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก	ให้มีค่าเท่ากับ 4	คะแนน
ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด	ให้มีค่าเท่ากับ 5	คะแนน

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษารูปแบบและลักษณะของแบบสอบถามที่จะใช้ในงานวิจัย โดยศึกษาจากเอกสารตำรา และแบบสอบถามที่ได้มีการนำไปใช้ในงานวิจัย ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการจากตำราเอกสารต่างๆ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการสร้างแบบสอบถาม

ขั้นที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามและขอบเขตของเนื้อหา โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ขั้นที่ 3 สร้างแบบสอบถามจากขอบเขตที่กำหนด นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity)

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วในขั้นที่ 4 ไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่ายหรือหัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครปฐม รวม 10 โรงเรียน จำนวน 30 คน

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมา คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .9777

ขั้นที่ 6 ส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 32 โรงเรียน

ขั้นที่ 7 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืน มาจัดระบบข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป/SPSS

- วิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ (%)
- วิเคราะห์สภาพการบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพ โดยใช้วงจรกิจภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (δ)
- วิเคราะห์สภาพปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอให้ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้แจ้งไปยังผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถาม และนัดหมายเพื่อเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองทุกโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยกำหนดให้โรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่าย/หัวหน้างานฝ่ายวิชาการ เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแยกการวิเคราะห์ข้อมูลตามลักษณะของเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม นำข้อมูลทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูล ลงรหัสและ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อคำนวณค่าสถิติ ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (frequencies) และร้อยละ (%) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

2. วิเคราะห์สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (δ) จากนั้น จึงนำเสนอในรูปตารางประกอบคำอธิบาย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสต์ (Best) โดยถือว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม อยู่ในช่วงใด แสดงว่าการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนอยู่ในระดับนั้นๆ เกณฑ์การวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสต์ (Best) มีดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.49 แสดงว่า คุณภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50–2.49 แสดงว่า คุณภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50–3.49 แสดงว่า คุณภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50–4.49 แสดงว่า คุณภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50–5.00 แสดงว่า คุณภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด¹

3. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

---

¹John W. Best, **Research in Education** (Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall Inc., 1970), 204-208.

สรุป

การวิจัยครั้งนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับใด 2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นอย่างไร ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ โดยใช้การบริหารงานวิชาการตามแนวคิดของ รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ มาเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย โดยที่แต่ละงานใช้วัฏจักรคุณภาพ PDCA ของ เดมिंग (Deming) ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่ายหรือหัวหน้างานวิชาการเป็นผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าความเบี่ยงเบน-มาตรฐาน (δ) ส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ใน การวิจัย เรื่อง "การบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัด สุพรรณบุรี" ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนจำนวน 32 โรงเรียน รวม ทั้งสิ้น 96 ฉบับ และได้แบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 32 โรงเรียน และแบบสอบถามจำนวน 96 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 2 ตอน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1 และการวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อเสนอแนะการ บริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยนำมา วิเคราะห์ โดยการสังเคราะห์เนื้อหา เป็นการตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 2

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจง ความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage) ซึ่งปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	65	67.71
หญิง	31	32.29
รวม	96	100.00
อายุ		
ไม่เกิน 25 ปี	-	0
26-35 ปี	10	10.42
36-45 ปี	32	33.33
46 ปีขึ้นไป	54	56.25
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	1.04
ปริญญาตรี	55	57.29
สูงกว่าปริญญาตรี	40	41.67
รวม	96	100.00
ปฏิบัติงานในตำแหน่ง		
ผู้บริหาร โรงเรียน	32	33.33
ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียน	28	29.17
หัวหน้าฝ่าย/งานวิชาการ	36	37.50
รวม	96	100.00
ประสบการณ์ในการทำงาน		
ไม่เกิน 5 ปี	11	11.46
6-10 ปี	20	20.83
11-15 ปี	16	16.67
16-20 ปี	14	14.58
21-25 ปี	14	14.58
26 ปีขึ้นไป	21	21.58
รวม	96	100

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 67.71 อายุ 46 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.25 อายุไม่เกิน 25 ปี น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0 มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.29 มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.04 ปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้าฝ่าย/หัวหน้างานวิชาการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.50 ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.17 ประสบการณ์ในการทำงาน 26 ปีขึ้นไป มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.88 และมีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.46

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการ

การวิเคราะห์สภาพการบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นการวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามของการวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี มีสภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับใด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (δ) ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (δ) และระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี

ตัวแปร	μ	δ	ระดับคุณภาพ
1. การวางแผน (P)	4.06	0.69	มาก
1.1 การวางแผนงานวิชาการ	4.22	0.59	มาก
1.2 การวางแผนการจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน	4.21	0.69	มาก
1.3 การวางแผนการจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน	3.87	0.81	มาก
1.4 การวางแผนการวัดและประเมินผล	3.96	0.67	มาก
2. การปฏิบัติ (D)	4.23	0.68	มาก
2.1 การปฏิบัติกรวางแผนงานวิชาการ	4.78	0.71	มากที่สุด
2.2 การปฏิบัติกรจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน	4.14	0.68	มาก
2.3 การปฏิบัติกรจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน	3.83	0.68	มาก
2.4 การปฏิบัติกรวัดและประเมินผล	4.20	0.65	มาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวแปร	μ	δ	ระดับคุณภาพ
3. การติดตามประเมินผล (C)	3.80	0.76	มาก
3.1 การติดตามประเมินผลการวางแผนงานวิชาการ	3.89	0.70	มาก
3.2 การติดตามประเมินผลการจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน	3.96	0.77	มาก
3.3 การติดตามประเมินผลการจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน	3.48	0.68	ปานกลาง
3.4 การติดตามประเมินผลการวัดและประเมินผล	3.90	0.72	มาก
4. การปรับปรุงพัฒนา (A)	3.82	0.77	มาก
4.1 การปรับปรุงพัฒนาการวางแผนงานวิชาการ	3.97	0.71	มาก
4.2 การปรับปรุงพัฒนาการจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน	3.97	0.79	มาก
4.3 การปรับปรุงพัฒนาการจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน	3.51	0.86	มาก
4.4 การปรับปรุงพัฒนาการวัดและประเมินผล	3.84	0.74	มาก
เฉลี่ยรวม	3.97	0.72	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่าโดยภาพรวมระดับคุณภาพของการบริหารงานวิชาการโดยใช้วัฏจักรคุณภาพ (Deming's cycle) ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การปฏิบัติ ($\mu = 4.23$, $\delta = 0.68$) การวางแผน ($\mu = 4.06$, $\delta = 0.69$) การปรับปรุงพัฒนา ($\mu = 3.82$, $\delta = 0.77$) และตามติดตามประเมินผล ($\mu = 3.80$, $\delta = 0.76$) ตามลำดับและเมื่อพิจารณารายด้านมีรายละเอียดดังนี้

1. ชั้นวางแผน พบว่าการบริหารงานวิชาการทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การวางแผนงานวิชาการ ($\mu = 4.22$, $\delta = 0.59$) การวางแผนการจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ($\mu = 4.21$, $\delta = 0.69$) การวางแผนวัดผลและประเมินผล ($\mu = 3.96$, $\delta = 0.67$) และการวางแผนการจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน ($\mu = 3.87$, $\delta = 0.81$)

2. **ขั้นปฏิบัติ** พบว่าการบริหารงานวิชาการด้านการปฏิบัติการวางแผนงานวิชาการมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.78, \delta = 0.71$) ส่วนที่เหลืออีกสามด้านมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การปฏิบัติด้านการวัดและประเมินผล ($\mu = 4.20, \delta = 0.65$) การปฏิบัติด้านการจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ($\mu = 4.14, \delta = 0.68$) และการปฏิบัติด้านการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน ($\mu = 3.83, \delta = 0.68$)

3. **ขั้นติดตามประเมินผล** พบว่าการบริหารงานวิชาการมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากรวมสามด้านเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การติดตามประเมินผลการจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ($\mu = 3.96, \delta = 0.77$) การติดตามประเมินผลการวัดและประเมินผล ($\mu = 3.90, \delta = 0.72$) การติดตามประเมินผลการวางแผนงานวิชาการ ($\mu = 3.89, \delta = 0.70$) ส่วนการติดตามประเมินผลการจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอนมีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.48, \delta = 0.68$)

4. **ขั้นปรับปรุงพัฒนา** พบว่าการบริหารงานวิชาการมีการปรับปรุงพัฒนาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การปรับปรุงพัฒนาการวางแผนงานวิชาการและการปรับปรุงพัฒนาการจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\mu = 3.97, \delta = 0.71$) และ ($\mu = 3.97, \delta = 0.79$) ตามลำดับ การปรับปรุงพัฒนาด้านการวัดและประเมินผล ($\mu = 3.84, \delta = 0.74$) และการปรับปรุงพัฒนาด้านการจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน ($\mu = 3.51, \delta = 0.86$)

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (δ) และระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี

ข้อ	ตัวแปร	μ	δ	ระดับ
				คุณภาพ
	การวางแผนงานวิชาการ	4.12	0.63	คุณภาพ
1.	เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมและรับผิดชอบร่วมกันในการวางแผนงานวิชาการ	4.24	0.56	มาก
2.	มีการวางแผนในการจัดทำระเบียบ แนวปฏิบัติ เอกสารและคู่มืองานวิชาการ	4.18	0.56	มาก
3.	มีการรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำระเบียบ แนวปฏิบัติ เอกสารและคู่มืองานวิชาการ	4.23	0.59	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	μ	δ	ระดับ
				คุณภาพ
	การวางแผนงานวิชาการ	4.12	0.63	มาก
4.	มีการดำเนินการตามระเบียบ แนวปฏิบัติ เอกสารและคู่มือที่จัดทำขึ้น	4.19	0.55	มาก
5.	มีการประชาสัมพันธ์การใช้ระเบียบ แนวปฏิบัติ เอกสารและคู่มือที่จัดทำขึ้นให้ครูและนักเรียนทราบ	4.05	0.64	มาก
6.	มีการติดตามประเมินผลการใช้ระเบียบ แนวปฏิบัติ เอกสารและคู่มือที่จัดทำขึ้น	3.86	0.73	มาก
7.	มีการปรับปรุงพัฒนาระเบียบ แนวปฏิบัติ เอกสารและคู่มือที่จัดทำขึ้นอย่างต่อเนื่อง	3.95	0.70	มาก
8.	มีการวางแผนเพื่อจัดทำแผนงานวิชาการ	4.24	0.64	มาก
9.	มีการจัดทำแผนงานวิชาการเป็นลายลักษณ์อักษร	4.40	0.64	มาก
10.	มีผู้รับผิดชอบให้ปฏิบัติตามแผนงานวิชาการ	4.50	0.58	มาก
11.	มีการดำเนินงานตามแผนงานวิชาการที่จัดขึ้น	4.24	0.58	มาก
12.	มีระบบสารสนเทศ เก็บข้อมูลไว้ศึกษาค้นคว้า	4.03	0.64	มาก
13.	มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานวิชาการให้ครูและนักเรียนทราบอย่างสม่ำเสมอ	3.83	0.72	มาก
14.	มีการติดตามประเมินผล การดำเนินงานตามแผนงานวิชาการ	3.91	0.67	มาก
15.	มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนางานวิชาการอย่างต่อเนื่อง	3.99	0.72	มาก
	การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน	4.08	0.72	
1.	มีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารและคณะครูในการจัดแผนการเรียนตามโครงสร้างหลักสูตร	4.28	0.66	มาก
2.	มีการจัดแผนการเรียนโดยคำนึงถึงความพร้อมด้านอาคารสถานที่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์	4.41	0.64	มาก
3.	มีการจัดแผนการเรียน โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนมีโอกาสเลือกเรียนตามความต้องการ ความถนัด และความสนใจ	4.21	0.86	มาก
4.	มีการติดตามประเมินผลการจัดแผนการเรียน	4.07	0.77	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	μ	δ	ระดับ
	การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน			คุณภาพ
5.	มีการปรับปรุงและพัฒนาการจัดแผนการเรียน	4.07	0.76	มาก
6.	มีการประชุมหรือวางแผนการจัดทำตารางสอน	4.29	0.69	มาก
7.	มีตารางสอนรวม / ตารางสอนรายบุคคล / ตารางการใช้ห้องเรียน	4.47	0.56	มาก
8.	มีการติดตามประเมินผลการใช้ตารางสอน	4.06	0.74	มาก
9.	มีการปรับปรุงและพัฒนาการจัดทำตารางสอน	4.08	0.82	มาก
10.	มีการวางแผนร่วมกันในการจัดครูเข้าสอนตามตารางสอนและการจัดสอนซ่อมเสริม	4.07	0.73	มาก
11.	มีแนวปฏิบัติในการจัดครูเข้าสอนและจัดสอนซ่อมเสริมที่ชัดเจนเหมาะสม	3.86	0.71	มาก
12.	มีการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ	3.95	0.64	มาก
13.	มีการจัดครูเข้าสอนและจัดสอนซ่อมเสริม โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถ และความถนัดในรายวิชาที่สอน	3.91	0.68	มาก
14.	มีการประเมินผลในการจัดครูเข้าสอนและจัดสอนซ่อมเสริม	3.75	0.79	มาก
15.	มีการปรับปรุง พัฒนาการจัดครูเข้าสอนและการจัดสอนซ่อมเสริม	3.75	0.78	มาก
	การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน	3.69	0.83	
1.	มีการวางแผนเพื่อจัดหา จัดทำหรือผลิตสื่อการเรียนการสอน	3.79	0.81	มาก
2.	มีการจัดหา จัดทำ ผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอนครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.96	0.83	มาก
3.	มีการบำรุงรักษาเกี่ยวกับสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ	3.73	0.85	มาก
4.	มีการประเมินผลการใช้สื่อ-อุปกรณ์การเรียนการสอน	3.57	0.88	มาก
5.	มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาการผลิตสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างเหมาะสม	3.60	0.86	มาก
6.	มีการวางแผนร่วมกันเพื่อปรับปรุงและพัฒนาห้องสมุด	3.97	0.80	มาก
7.	มีการปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุดให้นักเรียนทราบ	4.35	0.78	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	μ	δ	ระดับ
				คุณภาพ
	การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน	4.08	0.72	
8.	มีการจัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุด และจัดทำรายชื่อนั่งสือประกอบรายวิชาต่างๆ ให้คณะครูและนักเรียนทราบ	3.98	0.83	มาก
9.	มีการประเมินผลการใช้บริการห้องสมุด	3.57	0.86	มาก
10.	มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาห้องสมุดอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง	3.59	0.85	มาก
11.	มีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครูในการดำเนินงานโครงการนิเทศภายใน	3.68	0.81	มาก
12.	มีการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	3.56	0.92	มาก
13.	มีการสังเกตการสอนโดยเครื่องมือการสังเกตการสอนตามที่ตกลงกัน	3.38	0.97	ปานกลาง
14.	มีการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลที่ได้จากการสังเกตการสอน	3.30	0.91	ปานกลาง
15.	มีการทำผลการวิเคราะห์มาปรึกษาเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน	3.34	0.86	ปานกลาง
	การวัดผลและประเมินผล	4.02	0.68	
1.	มีการวางแผนในการรวบรวมระเบียบเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียน	4.01	0.69	มาก
2.	มีการกำหนดแนวปฏิบัติและจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียน	4.21	0.63	มาก
3.	มีการดำเนินการตามแนวปฏิบัติและปฏิทินปฏิบัติงานที่กำหนด	4.17	0.63	มาก
4.	มีการประเมินผล งานวัดผลและประเมินผล	4.01	0.69	มาก
5.	มีการนำผลการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุง งานวัดผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	3.88	0.71	มาก
6.	มีการวางแผนการสร้างเครื่องมือในการวัดผลที่เป็นไปตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังครบทุกรายวิชา	3.88	0.71	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อ	ตัวแปร	μ	δ	ระดับ
				คุณภาพ
	การวัดผลและประเมินผล	4.02	0.68	มาก
7.	มีการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวัดผลที่เป็นไปตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังครบทุกรายวิชา	3.94	0.66	มาก
8.	มีการประเมินผลเครื่องมือที่สร้างขึ้น	3.71	0.77	มาก
9.	มีการวิเคราะห์และปรับปรุงเครื่องมือในการวัดผลประเมินผลทุกรายวิชา	3.7	0.80	มาก
10.	มีการวางแผนการจัดทำเอกสาร หลักฐาน และแบบคำร้องเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียน	4.00	0.60	มาก
11.	มีบัตรลงทะเบียนวิชาเรียน ใบสำรวจเวลาเรียน และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานทะเบียนวัดผลครบถ้วน	4.25	0.63	มาก
12.	มีทะเบียนนักเรียนและหลักฐานงานทะเบียนครบถ้วน	4.43	0.59	มาก
13.	มีการนำเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ในการดำเนินงานทะเบียนนักเรียน	4.20	0.73	มาก
14.	มีการประเมินผลการใช้หลักฐานงานทะเบียนนักเรียน	3.98	0.71	มาก
15.	มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุง พัฒนางานทะเบียนนักเรียนอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ	3.92	0.71	มาก

จากตารางที่ 4 เมื่อพิจารณาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวม พบว่า ระดับคุณภาพของการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การวางแผนงานวิชาการ ($\mu = 4.12$, $\delta = 0.63$) การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ($\mu = 4.08$, $\delta = 0.72$) การวัดและประเมินผล ($\mu = 4.02$, $\delta = 0.68$) และการจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน ($\mu = 3.69$, $\delta = 0.83$) และเมื่อพิจารณารายด้านมีรายละเอียดดังนี้

1. การวางแผนงานวิชาการ พบว่าโรงเรียนกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบให้ปฏิบัติตามแผนงานวิชาการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.50$, $\delta = 0.58$) ส่วนการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานวิชาการให้ครูและนักเรียนทราบอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\mu = 3.83$, $\delta = 0.72$)

2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนมีตารางสอนรวม ตารางสอนรายบุคคลและตารางการใช้ห้องเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.47, \delta = 0.56$) ส่วนการประเมินผลในการจัดครูเข้าสอนและจัดสอนซ่อมเสริม และการปรับปรุงพัฒนาการจัดครูเข้าสอนและการจัดสอนซ่อมเสริม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\mu = 3.75, \delta = 0.79$) และ ($\mu = 3.75, \delta = 0.78$) ตามลำดับ

3. การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน พบว่า มีการปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุดให้นักเรียนทราบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.35, \delta = 0.78$) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลที่ได้จากการสังเกตการสอน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\mu = 3.30, \delta = 0.91$)

4. การวัดผลและประเมินผล พบว่า โรงเรียนมีทะเบียนนักเรียนและหลักฐานงานทะเบียนครบถ้วน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\mu = 4.43, \delta = 0.59$) ส่วนการวิเคราะห์และปรับปรุงเครื่องมือในการวัดและประเมินผลทุกรายวิชา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\mu = 3.70, \delta = 0.80$)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามปลายเปิดเรื่องข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ตั้งเป็นประเด็นคำถามผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่ายหรือหัวหน้างานวิชาการ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

1. ควรลดบทบาทภาระหน้าที่รับผิดชอบด้านอื่นๆ ของครูให้น้อยลง เพราะทำให้บทบาทในฐานะครูผู้สอนลดน้อยลงและมีผลกระทบถึงงานพิเศษที่ได้รับมอบหมาย ขาดประสิทธิภาพในการทำงาน

2. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำวิชาการ และผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการมีการติดตามนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ

3. ครูผู้สอนควรมีส่วนร่วมในการวางแผนงานวิชาการ การนิเทศ การประเมินผล ตลอดจนร่วมคิดแก้ปัญหาอย่างจริงจัง

บทที่ 5

สรุปข้อค้นพบการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี และเพื่อทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 32 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่ายหรือหัวหน้างานวิชาการ รวมผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน ได้จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 96 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามตามแนวการบริหารงานวิชาการของ รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ประกอบกับแนวคิดการบริหารวัฏจักรคุณภาพ PDCA ของเดมिंग (Deming) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาสร้างประเด็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามปลายเปิดใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่รวบรวมได้ทั้งหมด 96 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ส่วนการวิเคราะห์สภาพปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ข้อค้นพบ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญๆ ได้ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดด้าน คือ การวางแผนงานวิชาการ การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล และเมื่อพิจารณาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ตามการบริหารคุณภาพ PDCA ของเดมिंग (Deming) นั้นพบว่า

1.1 ขั้นวางแผนงานวิชาการ พบว่า การบริหารงานวิชาการทั้งสี่ด้านอยู่ในระดับมาก

1.2 ขั้นปฏิบัติ พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการวางแผนวิชาการมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด การบริหารงานวิชาการด้านจัดดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.3 ขั้นติดตามและประเมินผล พบว่า การบริหารงานวิชาการสามด้าน ได้แก่ การวางแผนงานวิชาการ การจัดดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผล มีการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับมาก ส่วนการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอนมีการติดตามและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ขั้นการปรับปรุงพัฒนา พบว่า การบริหารงานวิชาการทั้งสี่ด้าน มีการปรับปรุงและพัฒนาอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ตามการบริหารงานคุณภาพ PDCA ของเดมิ่ง สรุปได้ดังนี้

2.1 ขั้นวางแผนงานวิชาการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่ายหรือหัวหน้างานวิชาการ และคณะกรรมการเปิดโอกาสให้คณะครูมีส่วนร่วมและรับผิดชอบร่วมกัน จัดทำระเบียบ แนวปฏิบัติเอกสารคู่มืองานวิชาการ จัดแผนการเรียนตามโครงสร้างหลักสูตร ร่วมกับจัดหา จัดทำ หรือผลิตสื่อการเรียนการสอน และการวางแผนรวบรวมระเบียบเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล การเรียน มีการประชุมและวางแผนเกี่ยวกับการจัดการเรียน จัดครูเข้าสอนตามตารางสอน และจัดซ่อมเสริม การพัฒนาและปรับปรุงห้องสมุด การนิเทศภายใน รวมทั้งการจัดทำเอกสารของงานทะเบียนวัดผล

2.2 ขั้นการปฏิบัติงานวิชาการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า โรงเรียนมีการดำเนินการรวบรวมข้อมูล ระเบียบ แนวปฏิบัติ เอกสาร และคู่มืองานวิชาการ รวมทั้งประชาสัมพันธ์แนวปฏิบัติตามแนวการดำเนินการดังกล่าว มีการจัดแผนการเรียนโดยคำนึงถึงความพร้อมด้านอาคารสถานที่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกเรียนตามความต้องการ ความถนัด และความสามารถ มีการจัดหาผลิตสื่อการเรียนการสอนและบำรุงรักษาสื่อทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ กำหนดแนวปฏิบัติและจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน และดำเนินการตามแนวที่วางไว้ มีตารางสอนรวม ตารางสอนรายบุคคล ตารางการใช้ห้องเรียน จัดทำแผนงานวิชาการเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีผู้รับผิดชอบให้โรงเรียนดำเนินการตามแผน โดยใช้ระบบสารสนเทศ มีตารางสอนรวม ตารางสอนรายบุคคล ตารางการใช้ห้องเรียน มีแนวปฏิบัติในการจัดครูเข้าสอน และจัดสอนซ่อมเสริม โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถและความถนัดในรายวิชาที่สอน มีการปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุด จัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุด นิเทศ ภายในอย่างสม่ำเสมอ มีการสังเกตการสอนโดย

อาศัยเครื่องมือตามที่ตกลงกัน มีบัตรลงทะเบียน วิชาเรียนและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานทะเบียนวัดผลครบถ้วน

2.3 ขั้นติดตามประเมินผลงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า โรงเรียนได้ดำเนินการติดตามประเมินผลการใช้ระเบียบแนวปฏิบัติเอกสาร และคู่มือที่จัดทำขึ้น ประเมินการจัดแผนการเรียน ประเมินผลการใช้สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน และมีการประเมินผลงานวัดผลและประเมินผล

2.4 ขั้นปรับปรุงพัฒนางานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า สถานศึกษามีการจัดทำรายละเอียดของข้อบกพร่องที่ได้รับจากการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงงานวิชาการ เช่น การสอนซ่อมเสริม สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องสมุด งานทะเบียนวัดผล โดยใช้วิธีการนิเทศภายในและการประเมินผลตามสภาพจริง

การอภิปรายผล

จากข้อค้นพบเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายเพื่อความชัดเจนดังนี้

1. ระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทั้งสี่ด้าน คือ ด้านการวางแผนงานวิชาการ การจัดทำแผนงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

จากผลการวิเคราะห์ พบว่า ระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่ผู้บริหารจัดให้ความสำคัญเอาใจใส่เป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ เอี่ยมสุขสุจิตต์ ได้กล่าวไว้ว่าการบริหารงานวิชาการคือ การบริหารงานทุกฝ่ายในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำในด้านวิชาการ และถือว่างานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียน และมิลเลอร์ (Miller) ได้กล่าวไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดของโรงเรียนที่จะต้องรับผิดชอบโดยตรง เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการจะมีผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษา

การวางแผนงานวิชาการมีระดับคุณภาพอยู่ในระดับมากอาจเนื่องมาจากการวางแผนเป็นงานสำคัญอันดับแรกที่จะต้องปฏิบัติ ดังนั้นการปฏิบัติงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จจะต้องมีการวางแผนที่ถูกต้องตามขั้นตอน ดังที่ แมสซี คักลาส (Joseph L, Massie and John Daglas) กำหนดไว้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดเป้าหมาย การพิจารณาถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้น การแปลโอกาสให้เป็นแนวทางการปฏิบัติ การเลือกแนวทางที่ดีที่สุด และกำหนดจุดมุ่งหมาย และการตรวจสอบแบบการทดสอบ

สำหรับการจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่พบว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาต้นตัวกับความเคลื่อนไหวของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สถานศึกษาต้องจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยกระทรวงศึกษาธิการได้มีการนิเทศติดตามผลการจัดทำและการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนำร่อง โรงเรียนเครือข่าย และโรงเรียนอื่นๆ ไปมาโดยตลอด ทั้งในด้านการบริหารจัดการหลักสูตรคุณภาพของผู้เรียน รวมทั้งปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่มีผลต่อการใช้หลักสูตร โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้องทุกด้าน ทั้งผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาจากภาครัฐและเอกชน นักการเมืองท้องถิ่น พระสงฆ์ ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน นอกจากนี้ยังได้มีการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบต่างๆ ในทุกภูมิภาคของประเทศ จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้สภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอนมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

ในด้านการวัดและประเมินผลและงานทะเบียนนักเรียนที่พบว่าระดับคุณภาพอยู่ในระดับมาก ผลเนื่องมาจากสถานศึกษาให้ความสำคัญกับงานวัดผลและประเมินผล และงานทะเบียนนักเรียนมาก ประกอบกับความเคลื่อนไหวด้านหลักสูตร การปฏิรูปการศึกษา รูปแบบการวัดผลและประเมินผล รวมทั้งงานทะเบียนนักเรียนได้มีการปรับรูปแบบการประเมินผลรวมทั้งเอกสารงานทะเบียนนักเรียนมีการปรับรูปแบบใหม่ให้สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมิน กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดระบบการรายงานผลการเรียนกลางขึ้นสำหรับการเปรียบเทียบผลการเรียนของนักเรียน เพื่อการจัดสรรโอกาสในการศึกษาต่อมาตรา 26 แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นรายระบบรายงานผลการเรียน 8 ระดับ โดยจะใช้รูปแบบใหม่ ในปีการศึกษา 2549 เป็นต้นไป

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้ว โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี มีความสามารถในการใช้ระบบบริหารงานคุณภาพ 4 ขั้นของเดมिंग (Deming) เป็นอย่างดี อาจเนื่องมาจากสังคมในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีการนำเทคโนโลยี ในรูปแบบต่างๆ มาประยุกต์ใช้

ในแวดวงการศึกษามากขึ้น ทำให้ผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับรู้รับทราบเรื่องเกี่ยวกับการศึกษามากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบของงานวิจัยที่ได้กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางการบริหารอย่างมีคุณภาพ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี ทั้งโดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาตามแนวทางการบริหารคุณภาพ PDCA ของเดมिंग (Deming) ในแต่ละชั้นพบว่าอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยจำนวนมากที่ว่า งานวิชาการเป็นงานหลักที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญที่สุดในการบริหาร โรงเรียน ผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาดังนี้

ผู้บริหารงานวิชาการ กำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานให้ชัดเจน จัดระบบการนิเทศติดตามผลการดำเนินงาน โดยกำหนดเป็นแผนการนิเทศให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน นิเทศติดตามอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ส่งเสริมบุคลากรให้ได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืนและทั่วถึง โดยจัดโครงการพัฒนาบุคลากร จัดอบรมสัมมนาให้ความรู้แก่ครู นอกจากนี้ โรงเรียนต้องให้ความสนใจกับสภาพปัญหาที่ครูเสนอแนะเพื่อร่วมกันหาแนวทางแก้ไข และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การให้ชุมชนเข้ามามีบทบาท โดยผ่านผู้นำชุมชน หรือคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อร่วมกันสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาโรงเรียนร่วมกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้งานวิจัยนี้มีประโยชน์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอเสนอให้มีการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาการใช้วัฏจักรคุณภาพ (Deming's cycle) PDCA กับกระบวนการบริหารงานตามแนวการบริหารโรงเรียนแบบ SBM (School Based Management)
2. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรมวิชาการ. การศึกษา : การใช้ชุดฝึกอบรมวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต เรื่องการพัฒนาจิต.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2544.

กรมสามัญศึกษา. เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2539.

_____. เอกสารประกอบการบรรยายการประชุมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา.

กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2530.

_____. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2545.

กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. การประกันคุณภาพการศึกษา. เอกสารทางวิชาการ

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.

_____. แนวทางการจัดทำหลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545.

_____. เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2539.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.

_____. คู่มือประเมินผลการศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2524

ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2523.

กระทรวงศึกษาธิการ. กรมสามัญศึกษา. ขอบข่ายและหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหาร

โรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2531.

_____. แผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549). กรุงเทพฯ : อรรถพลการพิมพ์, ม.ป.ป.

กระทรวงศึกษาธิการ. นโยบายแผนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์การศาสนา, 2542.

กิติมา ปรีดีดิติก. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ :

อักษรพัฒนา, 2522.

_____. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.

จินตนา ไบกาชุย. การเขียนสื่อการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2538.

ชเนนทร์ สุขวารี. Quality Control circle [online], accessed 3 December 2002. Available from <http://arm.rtaf.mi.th/news>

ชัยวัฒน์ เจียมสุขจิตต์. "การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

ชาญชัย อัจฉินสมาจาร. **เทคนิคการสอน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญการพิมพ์, 2535.

เดชา พวงงาม. "การศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2543.

ทิพวัลย์ ตาปदानนท์. "การศึกษาการดำเนินงานด้านวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์, 2536.

บรรจง พงศ์ศาสตร์. **คำปรารภของอธิบดีกรมสามัญศึกษา ปี พ.ศ. 2536**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญการพิมพ์, 2536.

ปกรณ์ ศรีดอนไผ่. "บทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามทรรศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายวิชา และครูในเขตการศึกษา 6." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

ประกอบ คุณารักษ์. **การจัดทำโครงการและการประเมินผลเชิงระบบ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2532.

ประกอบ คุณารักษ์ และคณะ. **สภาพแวดล้อมของหน่วยงานทางการศึกษาต่อการปฏิรูปการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ**. นครปฐม : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2543.

ประสพ ชารินวิวัฒน์. "การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

ประสาร ภูดี. "การจัดงานวิชาการภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

- ปราณี สังขะตะววรรณ. "การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน." เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ISO กับการประกันคุณภาพการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2544.
- ปรีชา บุญคัมรัตน์. "ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่." วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, 2544.
- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2519.
- รัฐจวน อินทรกำแหง. การบริการห้องสมุดโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2537.
- รุ่ง แก้วแดง. รายงานการวิจัยประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2524.
- วัชรวิภา เล่าเรียนดี. การนิเทศการสอน : เครื่องมือการสังเกตการสอน. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2540.
- สมคิด อาจมิ่งกร. "การศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของครู ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนในเครือคาทอลิก กรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย รามคำแหง, 2540.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. รายงานการวิจัยประสิทธิผลของมัธยมศึกษา กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2530.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานประสานการปฏิรูปการศึกษา. ปฏิรูปการศึกษา เพื่อความเป็นเลิศปี 2550. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2539.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539). ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- สำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 5. รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2543. ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. การบริหารกิจการนักเรียน. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2520.
- สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์. บรรณารักษ์ศาสตร์ภูมิหลัง. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2531.

สุธีระ ทานตวนิช. **การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น**. เอกสารประกอบการเรียน
วิชาบริหาร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2534.

อำภา บุญช่วย. **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : โอ เอส พริ้นติ้งเฮ้าส์, 2537.

ภาษาอังกฤษ

Alexander, Leigh, and John Simons. **The Determinants of school Achievement in Developing Countries : The Educational Production Function**. New York : Holt Rinehart and Winston, 1975.

Barsaga, Eligio B. "Factor Associated with School Performance in the NCEF : A Policy Study." **Educational Quaterly** 3 (1978) : 5 – 32.

Brown, James W., and Richard B. Lewis. **At Instructional Technology Manual for Independent Study**. 5th ed. New York : McGraw - Hill book Company, 1977.

Glickman, C.D. **Developmental Supervision : Alternative Practice for Helping Teachers Improve Instruction**. Washington D.C. : Association for Supervision and Curriculum Development, 1981.

Goldhammer, Robert, and Ohters. **Clinical Supervision**. 2nd ed. New York : Holt Rinehart and Winston, 1980.

Heck, Ronald H., Terry J. Larsen, and George A. Marcoulides. "Instructional Leadership And School Achievement : Validation of A Causal Model." **Educational Administration Quarterly** 26, 2 (May 1990) : 70.

Husalini Suleimen Kangiwa. "Effective Leadership Behavior of Senior Secondary School Principals as Perceived by Principals and Teachers in Sokoto State of Nigeria." **Dissertation Abstracts International** 52, 2 (August 1991) : 89.

Massie, Joseph L., and John Douglas. **Managing : A contemporary Introduction**. 3 rd ed. Englewood Cliffs New Jersey : Prentice Hall Inc., 1981.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ก

เอกสารขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ที่ ศธ.0520.203.2/4๐๑

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

๖ ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ธีรวัฒน์ นาคะบุตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นายธีรพล ขันการนาวิ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง
“การบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดสุพรรณบุรี”

ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดตรวจสอบความเที่ยงตรงของ
เครื่องมือ เพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมกันนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชวนชม ชินะตั้งกูร)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทร. 0 3421 9136

FAX. 0 3421 9136

ที่ ศธ.0520.203.2/4๐๑

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

๕) ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นางมณฑิรา ขุนวงษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นายธีรพล ขันการนาวิ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง
“การบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดสุพรรณบุรี”

ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดตรวจสอบความเที่ยงตรงของ
เครื่องมือ เพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมกันนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชวนชม ชินะดังกูร)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทร. 0 3421 9136

FAX. 0 3421 9136

ที่ ศธ.0520.203.2/4๐๑

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

๓ ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอบขออนุญาตตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์มีทนา นาคะบุตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นายธีรพล ขยันการนาวิ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง
“การบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดสุพรรณบุรี”

ดังนั้นจึงขอขออนุญาตจากท่าน ได้โปรดตรวจสอบความเที่ยงตรงของ
เครื่องมือ เพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมกันนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชวนชม ชินะตั้งกูร)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทร. 0 3421 9136

FAX. 0 3421 9136

ที่ ศธ.0520.203.2/ 409

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

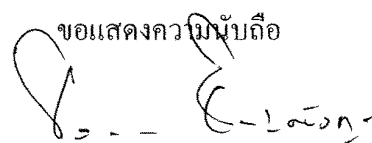
เรียน ดร.วรรณิ์ ไทยานันท์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นายธีรพล ขันกรนาวิ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง
“การบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดสุพรรณบุรี”

ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดตรวจสอบความเที่ยงตรงของ
เครื่องมือ เพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมกันนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชวนชม ชินะดังกูร)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทร. 0 3421 9136

FAX. 0 3421 9136

ที่ ศธ.0520.203.2/4๐9

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

31 ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นายเอื้อ เปลี่ยนดิษฐ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นายธีรพล ขันการนาวิ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำสารนิพนธ์เรื่อง
“การบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดสุพรรณบุรี”

ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดตรวจสอบความเที่ยงตรงของ
เครื่องมือ เพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมกันนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชวนชม ชินะตั้งกูร)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทร. 0 3421 9136

FAX. 0 3421 9136

ภาคผนวก ข

เอกสารขอตกลงเครื่องมือ

เอกสารขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงวนลิขสิทธิ์

ที่ ศธ 0520.203.2/ 4 10

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
นครปฐม 73000

31 ตุลาคม 2546

เรื่อง ขอตกลงเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ 1 จังหวัดนครปฐม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นายธีรพล ขันการนาวิ นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง
“การบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด
สุพรรณบุรี”

ในการนี้ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นายธีรพล ขันการนาวิ
ทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในสถานศึกษาของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ใน
การวิจัยกลุ่มตัวอย่าง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชวนชม ชินะตั้งกูร)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทร. 0 3421 913

FAX. 0 3421 9136

ที่ ศธ 0520.107/ 41๑๑

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

๒๘ พฤศจิกายน 2546

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 1

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายชื่อโรงเรียนที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายธีรพล ขันการนาวิ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การบริหารงาน อย่างมีคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี” มีความประสงค์ จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าฝ่ายหรือหัวหน้าหมวดวิชาการ ใน โรงเรียนสังกัดหน่วยงานของท่าน เพื่อประกอบการทำสารนิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดแจ้งผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าฝ่ายหรือหัวหน้าหมวดวิชาการ ทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้แก่ นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะดังกูร)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 034243435 , 034218788

ปณิธานของบัณฑิตวิทยาลัย “มุ่งมั่นให้บริการ พัฒนางานให้มีคุณภาพ”

รายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา เขตที่ 1 สุพรรณบุรี

1. โรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย จังหวัดสุพรรณบุรี
2. โรงเรียนสวนหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี
3. โรงเรียนสวนแตงวิทยา
4. โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัยสุพรรณบุรี
5. โรงเรียนดลิ่งชันวิทยา
6. โรงเรียนบางปลาหมอ “สูงสูमारผดุงวิทย์”
7. โรงเรียนหรรษาศูจิตต์วิทยา 2
8. โรงเรียนบางแม่หม้ายราษฎร์รังสฤษดิ์
9. โรงเรียนศรีประจันต์ “เมธีประมุข”
10. โรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา
11. โรงเรียนวังหัวราษฎร์สามัคคี

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ที่ ศธ 0520.107/ ๕๑๑๖

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

๒๗ พฤศจิกายน 2546

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายชื่อโรงเรียนที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายธีรพล ขันทนาการนาวี นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การบริหารงาน อย่างมีคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี” มีความประสงค์ จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าฝ่ายหรือหัวหน้าหมวดวิชาการ ใน โรงเรียนสังกัดหน่วยงานของท่าน เพื่อประกอบการทำสารนิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร จึงขอกความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดแจ้งผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าฝ่ายหรือหัวหน้าหมวดวิชาการ ทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้แก่ศึกษาค้นคว้าด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ดร. พุ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 034243435 , 034218788

ปณิธานของบัณฑิตวิทยาลัย “มุ่งมั่นให้บริการ พัฒนางานให้มีคุณภาพ”

รายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา เขตที่ 2 สุพรรณบุรี

1. โรงเรียนอู่ทอง
2. โรงเรียนสระยายโสมวิทยา
3. โรงเรียนอู่ทองศึกษาลัย
4. โรงเรียนคอนคาวิทยา
5. โรงเรียนบางลี่วิทยา
6. โรงเรียนสองพี่น้องวิทยา
7. โรงเรียนบ่อสุพรรณวิทยา
8. โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 5
9. โรงเรียนหนองวัลย์เปรียงวิทยา
10. โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 1
11. โรงเรียนสระกระโจมโสภณพิทยา

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ที่ ศธ 0520.107/ 41๑๓

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

๒๗ พฤศจิกายน 2546

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 3

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายชื่อโรงเรียนที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายธีรพล ขยันการนาวิ นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การบริหารงาน อย่างมีคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี” มีความประสงค์ จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าฝ่ายหรือหัวหน้าหมวดวิชาการ ใน โรงเรียนสังกัดหน่วยงานของท่าน เพื่อประกอบการทำสารนิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดแจ้งผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าฝ่ายหรือหัวหน้าหมวดวิชาการ ทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้แก่ศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ไพ พุ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะดังกูร)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขาธิการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 034243435 , 034218788

ปณิธานของบัณฑิตวิทยาลัย “มุ่งมั่นให้บริการ พัฒนางานให้มีคุณภาพ”

รายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา เขตที่ 3 สุพรรณบุรี

1. โรงเรียนธรรมโชติศึกษาลัย
2. โรงเรียนบ่อกรูวิทยา
3. โรงเรียนทุ่งคลีโลกช้างวิทยา
4. โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 7
5. โรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม
6. โรงเรียนทุ่งแฝกพิทยาคม
7. โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 6
8. โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 3
9. โรงเรียนด่านช้างวิทยา
10. โรงเรียนหนองหญ้าไซวิทยา

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย**เรื่อง****การบริหารงานวิชาการอย่างมีคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา****สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี****คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม**

1. แบบสอบถามฉบับนี้สำหรับ
  - 1.1 ผู้บริหารโรงเรียน 1 ชุด
  - 1.2 ผู้ช่วยผู้บริหารฯ ฝ่ายวิชาการ 1 ชุด
  - 1.3 หัวหน้าฝ่าย / หัวหน้างานวิชาการ 1 ชุด
2. แบบสอบถามนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป และจะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามหรือผู้อื่นอย่างใดทั้งสิ้น
3. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
  - ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี
4. ขอความกรุณาส่งคืน นายธีรพล ขันการนาวิ โรงเรียนสวนแตงวิทยา 596 ถนนมาลัยแมน ตำบลสวนแตง อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุพรรณบุรี 72210 ในซองเอกสารที่ส่งมาด้วยนี้

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือเป็นอย่างสูง**ธีรพล ขันการนาวิ****(นายธีรพล ขันการนาวิ)****นักศึกษาศรีวิภาวดี ภาควิชาบริหารการศึกษา****มหาวิทยาลัยศิลปากร**

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

ข้อที่	สถานภาพส่วนตัว	ช่องนี้สำหรับผู้วิจัย
1.	เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง	
2.	อายุ (นับจำนวนปีเต็มบริบูรณ์) ( ) ไม่เกิน 25 ปี ( ) 26-35 ปี ( ) 36-45 ปี ( ) 46 ปีขึ้นไป	
3.	ระดับการศึกษาสูงสุด ( ) ต่ำกว่าปริญญาตรี ( ) ปริญญาตรี ( ) สูงกว่าปริญญาตรี	
4.	ตำแหน่งหน้าที่ ( ) ผู้บริหาร โรงเรียน ( ) ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียน ( ) หัวหน้าฝ่าย / หัวหน้างานวิชาการ	
5.	ประสบการณ์ในการทำงาน (ในตำแหน่งปัจจุบัน) ( ) ไม่เกิน 5 ปี ( ) 6-10 ปี ( ) 11-15 ปี ( ) 16-20 ปี ( ) 21-25 ปี ( ) 26 ปีขึ้นไป	

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

คำชี้แจง ในการตอบแบบสอบถาม ขอให้ท่านพิจารณางานวิชาการในโรงเรียนท่านทั้ง 4 งาน ตามความคิดเห็นของท่านว่ามีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับใด แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ระดับการปฏิบัติงานทางขวามือ

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของท่าน	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	1. ในการวางแผนงานวิชาการโรงเรียนของท่าน มีการปฏิบัติตามประเด็นในข้อต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด						
1.	เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมและรับผิดชอบ ร่วมกันในการวางแผนงานวิชาการ						
2.	มีการวางแผนในการจัดทำระเบียบ แนวปฏิบัติ เอกสารและคู่มืองานวิชาการ						
3.	มีการรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำระเบียบ แนวปฏิบัติ เอกสารและคู่มืองานวิชาการ						
4.	มีการดำเนินการตามระเบียบ แนวปฏิบัติ เอกสาร และคู่มือที่จัดทำขึ้น						
5.	มีการประชาสัมพันธ์การใช้ระเบียบ แนวปฏิบัติ เอกสารและคู่มือที่จัดทำขึ้นให้ครูและนักเรียน ทราบ						
6.	มีการติดตามประเมินผลการใช้ระเบียบ แนวปฏิบัติ เอกสาร และคู่มือที่จัดทำขึ้น						
7.	มีการปรับปรุงพัฒนาระเบียบ แนวปฏิบัติ เอกสาร และคู่มือที่จัดทำขึ้นอย่างต่อเนื่อง						
8.	มีการวางแผนเพื่อจัดทำแผนงานวิชาการ						
9.	มีการจัดทำแผนงานวิชาการเป็นลายลักษณ์อักษร						
10.	มีผู้รับผิดชอบให้ปฏิบัติตามแผนงานวิชาการ						
11.	มีการดำเนินการตามแผนงานวิชาการที่จัดทำขึ้น						
12.	มีระบบสารสนเทศ เก็บข้อมูลไว้ศึกษาค้นคว้า						
13.	มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานวิชาการให้ครู และนักเรียนทราบอย่างสม่ำเสมอ						

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของท่าน	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
14.	มีการติดตามประเมินผล การดำเนินงานตามแผนงานวิชาการ						
15.	มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนา งานวิชาการอย่างต่อเนื่อง						
	2. ในการจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน โรงเรียนของท่านมีการปฏิบัติตามประเด็น ในข้อต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด						
1.	มีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารและคณะครู ในการจัดแผนการเรียนตามโครงสร้างหลักสูตร						
2.	มีการจัดแผนการเรียนโดยคำนึงถึงความพร้อม ด้านอาคารสถานที่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์						
3.	มีการจัดแผนการเรียน โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนมี โอกาสเลือกเรียนตามความต้องการ ความถนัด และ ความสนใจ						
4.	มีการติดตามประเมินผลการจัดแผนการเรียน						
5.	มีการปรับปรุงและพัฒนาการจัดแผนการเรียน						
6.	มีการประชุมหรือวางแผนการจัดทำตารางสอน						
7.	มีตารางสอนรวม / ตารางสอนรายบุคคล / ตาราง การใช้ห้องเรียน						
8.	มีการติดตามประเมินผลการใช้ตารางสอน						
9.	มีการปรับปรุงและพัฒนาการจัดทำตารางสอน						
10.	มีการวางแผนร่วมกันในการจัดครูเข้าสอนตาม ตารางสอนและการจัดสอนซ่อมเสริม						
11.	มีแนวปฏิบัติในการจัดครูเข้าสอนและจัดสอน ซ่อมเสริมที่ชัดเจนเหมาะสม						
12.	มีการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้อย่าง สม่ำเสมอ						
13.	มีการจัดครูเข้าสอนและจัดสอนซ่อมเสริมโดย คำนึงถึงความรู้ความสามารถและความถนัด ในรายวิชาที่สอน						

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของท่าน	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
14.	มีการประเมินผลในการจัดครูเข้าสอนและการจัดสอนซ่อมเสริม						
15.	มีการปรับปรุง พัฒนา การจัดครูเข้าสอนและการจัดสอนซ่อมเสริม						
	3. ในการจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน โรงเรียนของท่านมีการปฏิบัติตามประเด็น ในข้อต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด						
1.	มีการวางแผนเพื่อจัดหาจัดทำหรือผลิตสื่อการเรียนการสอน						
2.	มีการจัดหา จัดทำ ผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอนครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้						
3.	มีการบำรุงรักษาเกี่ยวกับการสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ						
4.	มีการประเมินผลการใช้สื่อ-อุปกรณ์การเรียนการสอน						
5.	มีการนำผลการประเมิน ไปปรับปรุงและพัฒนาการผลิตสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างเหมาะสม						
6.	มีการวางแผนร่วมกันเพื่อปรับปรุงและพัฒนาห้องสมุด						
7.	มีการปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุดให้นักเรียนทราบ						
8.	มีการจัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุดและจัดทำรายชื่อนักเรียนทราบ						
9.	มีการประเมินผลการใช้บริการห้องสมุด						
10.	มีการนำผลการประเมิน ไปปรับปรุงและพัฒนาห้องสมุดอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง						
11.	มีการวางแผนร่วมกัน ระหว่าง ผู้บริหารกับครูในการดำเนินงาน โครงการนิเทศภายใน						
12.	มีการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ						
13.	มีการสังเกตการสอน โดยอาศัยเครื่องมือการสังเกตการสอนตามที่ตกลงกัน						

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของท่าน	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
14.	มีการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลที่ได้จากการสังเกตการสอน						
15.	มีการทำผลการวิเคราะห์มาปรึกษาเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน						
	4. ในการวัดและประเมินผลและงานทะเบียนนักเรียนโรงเรียนของท่านมีการปฏิบัติตามประเด็นในข้อต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด						
1.	มีการวางแผนในการรวบรวมระเบียบเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียน						
2.	มีการกำหนดแนวปฏิบัติและจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียน						
3.	มีการดำเนินการตามแนวปฏิบัติและปฏิทินปฏิบัติงานที่กำหนด						
4.	มีการประเมินผล งานวัดผลและประเมินผล						
5.	มีการนำผลการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุงงานวัดผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง						
6.	มีการวางแผนการสร้างเครื่องมือในการวัดผลที่เป็นไปตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังครบทุกรายวิชา						
7.	มีการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวัดผลที่เป็นไปตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังครบทุกรายวิชา						
8.	มีการประเมินผลเครื่องมือที่สร้างขึ้น						
9.	มีการวิเคราะห์และปรับปรุงเครื่องมือในการวัดผลประเมินผลทุกรายวิชา						
10.	มีการวางแผนการจัดทำเอกสาร หลักฐาน และแบบคำร้องเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียน						
11.	มีบัตรลงทะเบียนวิชาเรียน ใบสำรวจเวลาเรียน และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานทะเบียนวัดผลครบถ้วน						

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของท่าน	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
12.	มีทะเบียนนักเรียนและหลักฐานงานทะเบียนครบถ้วน						
13.	มีการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการดำเนินงานทะเบียนนักเรียน						
14.	มีการประเมินผลการใช้หลักฐานงานทะเบียนนักเรียน						
15.	มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุง พัฒนางานทะเบียนนักเรียนอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ						

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

.....

.....

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

ค่าความเชื่อมั่น

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

*****Method 1 (spacesaver) will be used for this analysis*****

RELIABILITY ANALYSIS – SCALE (ALPHA)

	Mean	Std	Dev	Cases				
					33.	X303	3.0333	.7184 30.0
					34.	X304	3.0667	.6915 30.0
1.	X101	3.6000	.6747	30.0	35.	X305	2.9667	.8503 30.0
2.	X102	3.7333	.5833	30.0	36.	X306	3.0333	.8899 30.0
3.	X103	3.8667	.4342	30.0	37.	X307	3.1000	.9595 30.0
4.	X104	3.9333	.4498	30.0	38.	X308	2.8667	1.1366 30.0
5.	X105	3.9000	.5477	30.0	39.	X309	3.1000	1.1847 30.0
6.	X106	3.8667	.6814	30.0	40.	X310	3.1667	.9855 30.0
7.	X107	3.7333	.6915	30.0	41.	X311	3.5333	.7761 30.0
8.	X108	3.8333	.6477	30.0	42.	X312	3.2667	.8683 30.0
9.	X109	4.10 00	.6618	30.0	43.	X313	3.3000	.9879 30.0
10.	X110	4.1667	.5307	30.0	44.	X314	3.2667	.9072 30.0
11.	X111	3.9667	.6149	30.0	45.	X315	3.2333	.7739 30.0
12.	X112	3.5333	.6814	30.0	46.	X401	3.5333	.8193 30.0
13.	X113	3.4000	.7240	30.0	47.	X402	3.7000	.7944 30.0
14.	X114	3.5667	.6789	30.0	48.	X403	3.6667	.7581 30.0
15.	X115	3.5667	.6789	30.0	49.	X404	3.8000	.5509 30.0
16.	X201	3.5667	.8172	30.0	50.	X405	3.6333	.5561 30.0
17.	X202	3.6000	.7701	30.0	51.	X406	3.8667	.6288 30.0
18.	X203	3.9667	.6149	30.0	52.	X407	3.8667	.6814 30.0
19.	X204	3.7333	.5833	30.0	53.	X408	3.6000	.7240 30.0
20.	X205	3.8667	.6288	30.0	54.	X409	3.5000	.6823 30.0
21.	X206	3.8667	.6149	30.0	55.	X410	3.7667	.5683 30.0
22.	X207	4.1667	.5921	30.0	56.	X411	4.1000	.5477 30.0
23.	X208	3.7000	.9523	30.0	57.	X412	4.1333	.5074 30.0
24.	X209	3.6667	.8841	30.0	58.	X413	3.8333	.5307 30.0
25.	X210	3.9000	.6618	30.0	59.	X414	3.6667	.7112 30.0
26.	X211	3.6667	.6065	30.0	60.	X415	3.5333	.5713 30.0
27.	X212	3.6333	.5561	30.0				
28.	X213	3.6000	.6747	30.0				
29.	X214	3.7333	.7397	30.0				
30.	X215	3.4333	.6261	30.0				
31.	X301	3.3000	.7944	30.0				
32.	X302	3.3000	.7497	30.0				

N of

Statistics for Mean Variance Std Dev Variables

SCALE 216.7000 816.7690 28.5792 60

Scale Scale Corrected					X302	213.4000	796.6621	.4618	.9777
Mean Variance Item – Alpha					X303	213.6667	784.0230	.8011	.9770
if Item if Item Total if Item					X304	213.6333	786.9299	.7568	.9771
Deleted Deleted Correlation Deleted					X305	213.7333	777.9954	.8022	.9770
					X306	213.6667	774.9195	.8287	.9769
X101	213.1000	798.3000	.4725	.9776	X307	213.6000	773.3517	.7963	.9770
X102	212.9667	798.0333	.5582	.9775	X308	213.8333	770.4195	.7141	.9773
X103	212.8333	802.0747	.5898	.9775	X309	213.6000	763.4897	.7924	.9771
X104	212.7667	805.1506	.4473	.9777	X310	213.5333	774.0506	.7613	.9771
X105	212.8000	809.7517	.2155	.9780	X311	213.1667	783.7989	.7449	.9771
X106	212.8333	797.4540	.4898	.9776	X312	213.4333	778.6678	.7707	.9770
X107	212.9667	791.1368	.6466	.9773	X313	213.4000	773.4207	.7712	.9770
X108	212.8667	791.5678	.6799	.9773	X314	213.4333	775.2195	.8062	.9769
X109	212.6000	790.0414	.7067	.9772	X315	213.4667	781.9126	.37916	.9770
X110	212.5333	796.6023	.6638	.9773	X401	213.1667	798.8333	.3728	.9779
X111	212.7333	792.0644	.7028	.9772	X402	213.0000	806.6897	.2094	.9783
X112	213.1667	796.9023	.5043	.9776	X403	213.0333	808.7920	.1717	.9783
X113	213.3000	789.3897	.6601	.9773	X404	212.9000	796.1621	.6531	.9773
X114	213.1333	791.2920	.6550	.9773	X405	213.0667	791.4437	.7996	.9771
X115	213.1333	787.6368	.7524	.9771	X406	212.8333	792.0057	.6885	.9772
X201	213.1333	782.8092	.7280	.9771	X407	212.8333	788.4885	.7268	.9772
X202	213.1000	788.0241	.6511	.9773	X408	213.1000	791.5414	.6064	.9774
X203	212.7333	794.6851	.6260	.9774	X409	213.2000	786.0276	.7914	.9770
X204	212.9667	794.4471	.6685	.9773	X410	212.9333	799.7885	.5182	.9775
X205	212.8333	787.7989	.8095	.9770	X411	212.6000	797.6276	.6090	.9774
X206	212.7333	794.3402	.6361	.9773	X412	212.5667	797.7713	.6538	.9774
X207	212.5333	795.0851	.6389	.9773	X413	212.8667	799.2920	.5731	.9775
X208	213.0000	775.3793	.7633	.9771	X414	213.0333	789.2057	.6772	.9772
X209	213.0333	777.9644	.7710	.9770	X415	213.1667	791.6609	.7708	.9771
X210	212.8000	788.5103	.7486	.9771					
X211	213.0333	795.5506	.6095	.9774	Reliability Coefficients				
X212	213.0667	798.6851	.5655	.9775					
X213	213.1000	793.0586	.6120	.9774	N of Cases = 30.0 N of Items = 60				
X214	212.9667	791.6195	.5911	.9774					
X215	213.2667	789.9954	.7496	.9771	Alpha = .9777				
X301	213.4000	788.5931	.6174	.9774					

ภาคผนวก จ

แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
จังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ 5 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดสุพรรณบุรี ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2541-2543

ตารางแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2541, 2542 และ 2543							
Que	Sch_id	Sch_name	Sch_amphur	Sch_provin	Mean41	Mean42	Mean43
1	05720101	กรรมรสุดศึกษาลัย	เมืองสุพรรณบุรี	สุพรรณบุรี	2.49	2.38	2.46
2	05720102	สวนหญิง	เมืองสุพรรณบุรี	สุพรรณบุรี	2.52	2.54	2.47
3	05720103	สวนแดงวิทยา	เมืองสุพรรณบุรี	สุพรรณบุรี	2.34	2.38	2.48
4	05720104	คลังชั้นวิทยา	เมืองสุพรรณบุรี	สุพรรณบุรี	2.30	2.45	2.14
5	05720105	กาญจนานิกวิทยาลัย สุพรรณบุรี	เมืองสุพรรณบุรี	สุพรรณบุรี	0.00	0.00	2.60
6	05720194	ศึกษาพิเศษสุพรรณบุรี	เมืองสุพรรณบุรี	สุพรรณบุรี	0.00	0.00	0.00
7	05720201	ธรรมโชติศึกษาลัย	เดิมบางนางบวช	สุพรรณบุรี	1.95	1.95	1.86
8	05720202	บ่อกรูวิทยา	เดิมบางนางบวช	สุพรรณบุรี	1.89	2.02	2.14
9	05720203	ทุ่งคลีโลกช้างวิทยา	เดิมบางนางบวช	สุพรรณบุรี	2.01	1.98	1.68
10	05720204	บรรหารแจ่มใสวิทยา 7	เดิมบางนางบวช	สุพรรณบุรี	0.00	0.00	0.00
11	05720301	บรรหารแจ่มใสวิทยา 3	ด่านช้าง	สุพรรณบุรี	2.40	2.42	2.35
12	05720302	ด่านช้างวิทยา	ด่านช้าง	สุพรรณบุรี	0.00	0.00	2.22
13	05720401	บางปลาแม่น้ำ "สูงสูมารผดุงวิทย์"	บางปลาแม่น้ำ	สุพรรณบุรี	2.23	2.26	2.24
14	05720402	หรรษาสุจิตต์วิทยา 2	บางปลาแม่น้ำ	สุพรรณบุรี	2.14	2.46	2.41
15	05720403	บางแม่หม้ายราษฎร์รังสฤษดิ์	บางปลาแม่น้ำ	สุพรรณบุรี	2.17	2.14	2.45
16	05720501	ศรีประจันต์ "เมธีประมุข"	ศรีประจันต์	สุพรรณบุรี	2.04	2.21	2.21
17	05720502	สว่างสุทธาวิทยา	ศรีประจันต์	สุพรรณบุรี	1.75	1.90	1.88
18	05720503	วังหัวราษฎร์สามัคคี	ศรีประจันต์	สุพรรณบุรี	0.00	2.48	1.99
19	05720601	บรรหารแจ่มใสวิทยา 1	ดอนเจดีย์	สุพรรณบุรี	2.52	2.36	2.52
20	05720602	สระกระโจมโสภณวิทยา	ดอนเจดีย์	สุพรรณบุรี	1.90	2.01	1.95
21	05720701	สองพี่น้องวิทยา	สองพี่น้อง	สุพรรณบุรี	2.41	2.45	2.22
22	05720702	บางลี่วิทยา	สองพี่น้อง	สุพรรณบุรี	2.19	2.11	2.10
23	05720703	บ่อสุพรรณวิทยา	สองพี่น้อง	สุพรรณบุรี	2.17	2.02	2.30
24	05720704	บรรหารแจ่มใสวิทยา 5	สองพี่น้อง	สุพรรณบุรี	1.89	1.99	2.01
25	05720705	หนองวัลย์เปรียงวิทยา	สองพี่น้อง	สุพรรณบุรี	0.00	0.00	1.98
26	05720801	สามชุกรัตน์ โภคาราม	สามชุก	สุพรรณบุรี	2.24	2.32	2.37
27	05720802	ทุ่งแฝกวิทยาคม	สามชุก	สุพรรณบุรี	0.00	1.99	2.26
28	05720803	บรรหารแจ่มใสวิทยา 6	สามชุก	สุพรรณบุรี	2.24	2.38	2.34
29	05720901	อุทอง	อุทอง	สุพรรณบุรี	2.41	2.25	2.39
30	05720902	อุทองศึกษาลัย	อุทอง	สุพรรณบุรี	1.96	2.07	2.20
31	05720903	สระยายโสมวิทยา	อุทอง	สุพรรณบุรี	2.31	2.27	2.14
32	05720904	ดอนคาวิทยา	อุทอง	สุพรรณบุรี	2.11	2.28	2.14
33	05721001	หนองหญ้าไซวิทยา	หนองหญ้าไซ	สุพรรณบุรี	2.26	2.28	2.22

ที่มา : http://gened.moe.go.th/gpa_2543/school/0572.htm accessed on 9 November 2002

ภาคผนวก ฉ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับประเทศ

ตารางที่ 6 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปีการศึกษา 2541 – 2544 สถานศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษา เรียงลำดับตามค่า Mean ปีการศึกษา 2544

ลำดับที่	รหัส	เขตการศึกษา	GPA แยกแต่ละปีการศึกษา				จำนวนนักเรียน (คน)			
			Mean41	Mean42	Mean43	Mean44	2541	2542	2543	2544
1	0856	พะเยา	2.25	2.35	2.41	2.51	2,294	2,457	2,994	3,051
2	1220	ชลบุรี	2.36	2.42	2.43	2.48	2,653	2,772	3,562	3,860
3	2852	ลำปาง	2.35	2.35	2.37	2.43	2,675	2,593	3,196	3,341
4	0112	นนทบุรี	2.27	2.38	2.38	2.43	3,021	3,510	4,134	4,307
5	0575	สมุทรสงคราม	2.34	2.46	2.35	2.40	652	639	861	944
6	0753	อุดรดิตถ์	2.31	2.34	2.32	2.39	2,008	2,056	2,247	2,235
7	0855	น่าน	2.30	2.31	2.31	2.39	2,600	2,891	3,366	3,229
8	1046	กาฬสินธุ์	2.27	2.30	2.34	2.39	5,870	5,677	6,321	6,394
9	0010	กรุงเทพมหานคร	2.20	2.30	2.35	2.39	26,039	29,212	32,379	33,446
10	0614	พระนครศรีอยุธยา	2.38	2.38	2.36	2.38	1,416	1,619	2,173	2,476
11	1222	จันทบุรี	2.19	2.32	2.36	2.38	1,692	1,836	2,406	2,509
12	0850	เชียงใหม่	2.29	2.31	2.35	2.38	4,736	4,685	5,284	5,687
13	1132	สุรินทร์	2.27	2.26	2.30	2.38	6,347	6,984	7,119	7,357
14	0295	ยะลา	2.23	2.27	2.33	2.37	989	1,113	1,085	998
15	0294	ปัตตานี	2.28	2.36	2.31	2.37	1,056	1,123	1,312	1,236
16	1049	มุกดาหาร	2.25	2.26	2.33	2.37	2,081	2,056	2,270	2,361

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ลำดับที่	รหัส	เขตการศึกษา	GPA แยกแต่ละปีการศึกษา				จำนวนนักเรียน (คน)			
			Mean41	Mean42	Mean43	Mean44	2541	2542	2543	2544
17	0851	ลำพูน	2.37	2.35	2.39	2.36	1,712	1,681	2,124	2,318
18	1048	นครพนม	2.22	2.28	2.27	2.36	2,863	3,041	3,329	3,600
19	1044	มหาสารคาม	2.27	2.27	2.32	2.36	5,036	5,008	5,633	5,326
20	1045	ร้อยเอ็ด	2.30	2.32	2.32	2.36	6,234	6,942	7,349	7,592
21	1223	ตราด	2.24	2.31	2.27	2.35	818	847	1,000	1,148
22	1226	นครนายก	2.28	2.27	2.23	2.35	887	933	1,119	1,225
23	0661	อภัยธานี	2.26	2.31	2.31	2.35	1,344	1,409	1,759	1,850
24	1221	ระยอง	2.25	2.26	2.31	2.35	1,706	1,802	2,299	2,531
25	0576	เพชรบุรี	2.24	2.35	2.33	2.35	1,796	2,052	2,305	2,532
26	0854	แพร่	2.22	2.27	2.28	2.34	2,204	2,126	2,719	2,821
27	0942	เลย	2.24	2.26	2.29	2.34	2,566	2,781	3,098	2,945
28	1136	ชัยภูมิ	2.28	2.28	2.33	2.34	4,679	5,122	5,381	5,560
29	1225	ปราจีนบุรี	2.21	2.23	2.31	2.33	1,392	1,391	1,813	2,051
30	0762	กำแพงเพชร	2.30	2.34	2.31	2.33	2,368	2,408	2,659	2,753
31	0384	สุราษฎร์ธานี	2.15	2.18	2.25	2.33	2,907	3,314	3,929	4,158
32	0947	สกลนคร	2.19	2.19	2.25	2.33	4,783	5,263	5,566	5,846

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ลำดับที่	รหัส	เขตการศึกษา	GPA แยกแต่ละปีการศึกษา				จำนวนนักเรียน (คน)			
			Mean41	Mean42	Mean43	Mean44	2541	2542	2543	2544
33	0940	ขอนแก่น	2.23	2.25	2.31	2.33	7,900	7,900	9,446	10,726
34	0616	ลพบุรี	2.33	2.30	2.25	2.32	1,848	1,848	2,773	3,055
35	0572	สุพรรณบุรี	2.28	2.30	2.28	2.32	2,484	2,484	3,502	3,820
36	1224	ระยอง	2.22	2.27	2.31	2.31	2,161	2,161	2,130	2,397
37	0857	เชียงใหม่	2.21	2.23	2.23	2.31	4,283	4,483	5,601	5,686
38	0113	ปทุมธานี	2.21	2.22	2.22	2.30	2,448	2,448	2,716	3,267
39	0393	พัทลุง	2.05	2.13	2.22	2.29	2,378	2,378	2,700	2,723
40	0858	แม่ฮ่องสอน	2.27	2.13	2.22	2.28	805	805	911	954
41	0386	ชุมพร	2.12	2.18	2.16	2.28	1,481	1,481	1,960	1,965
42	0939	หนองบัวลำภู	2.12	2.16	2.19	2.28	1,642	1,642	1,916	1,907
43	1037	อำนาจเจริญ	2.08	2.15	2.23	2.28	1,577	1,577	1,972	2,022
44	0571	กาญจนบุรี	2.22	2.22	2.22	2.28	1,980	1,980	2,778	3,087
45	0764	สุโขทัย	2.14	2.21	2.24	2.28	2,482	2,482	2,887	2,845
46	1035	ยโสธร	2.20	2.18	2.23	2.28	2,535	2,696	3,003	2,886
47	0617	สิงห์บุรี	2.21	2.29	2.24	2.27	724	706	1,148	1,269
48	0483	ภูเก็ต	2.15	2.24	2.17	2.27	953	905	1,039	1,058

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ลำดับที่	รหัส	เขตการศึกษา	GPA แยกแต่ละปีการศึกษา				จำนวนนักเรียน (คน)			
			Mean41	Mean42	Mean43	Mean44	2541	2542	2543	2544
49	1227	สระแก้ว	2.19	2.24	2.25	2.27	1,595	1,691	2,150	2,393
50	0766	พิจิตร	2.21	2.26	2.21	2.27	1,917	2,201	2,633	2,480
51	0173	นครปฐม	2.19	2.23	2.26	2.27	3,433	3,714	3,913	3,821
52	0943	หนองคาย	2.11	2.17	2.18	2.26	3,304	3,628	3,862	4,152
53	0767	เพชรบูรณ์	2.20	2.23	2.24	2.26	4,174	4,095	4,546	5,098
54	0765	พิษณุโลก	2.16	2.22	2.25	2.25	3,221	3,408	3,907	4,129
55	0390	สงขลา	2.12	2.17	2.20	2.25	4,142	4,378	5,177	5,538
56	0111	สมุทรปราการ	2.20	2.24	2.25	2.24	2,700	2,784	3,421	3,798
57	1133	ศรีสะเกษ	2.16	2.16	2.19	2.24	6,771	7,273	7,760	7,879
58	0485	ระนอง	2.06	2.03	2.11	2.23	489	448	604	627
59	0763	ตาก	2.25	2.18	2.21	2.23	1,628	1,731	1,954	2,038
60	0570	ราชบุรี	2.17	2.17	2.13	2.23	2,277	2,443	3,126	3,461
61	1130	นครราชสีมา	2.14	2.16	2.16	2.23	10,478	11,503	12,219	12,714
62	0481	กระบี่	1.99	2.09	2.12	2.22	1,137	1,319	4,645	1,616
63	0619	สระบุรี	2.12	2.15	2.13	2.22	1,797	1,749	2,299	2,454
64	0492	ตรัง	2.15	2.16	2.15	2.22	2,685	2,931	3,293	3,369

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ลำดับที่	รหัส	เขตการศึกษา	GPA แยกแต่ละปีการศึกษา				จำนวนนักเรียน (คน)			
			Mean41	Mean42	Mean43	Mean44	2541	2542	2543	2544
65	0291	สตูล	2.16	2.19	2.27	2.21	1,009	1,329	1,344	1,373
66	0941	อุดรธานี	2.10	2.12	2.16	2.21	5,947	6,152	6,944	6,884
67	0760	นครสวรรค์	2.12	2.19	2.20	2.19	3,528	3,688	4,288	4,410
68	0380	นครศรีธรรมราช	2.07	2.11	2.14	2.19	5,572	5,517	7,293	7,504
69	1034	อุบลราชธานี	2.03	2.08	2.13	2.19	7,022	7,657	8,396	7,804
70	0618	ชัยนาท	2.07	2.17	2.13	2.16	697	736	1,057	1,271
71	0577	ประจวบคีรีขันธ์	2.16	2.14	2.16	2.16	1,181	1,337	1,759	1,705
72	0615	อ่างทอง	2.13	2.14	2.12	2.15	767	769	1,115	1,294
73	1131	บุรีรัมย์	2.05	2.07	2.08	2.14	6,939	8,134	8,325	8,086
74	0174	สมุทรสาคร	2.16	2.17	2.23	2.11	723	824	1,107	1,255
75	0482	พังงา	1.94	1.95	2.03	2.10	785	922	832	864
76	0296	นราธิวาส	1.98	2.06	2.03	2.04	1,316	1,577	1,668	1,774
กรมสามัญศึกษา			2.19	2.23	2.25	2.30	234,339	251,449	285,910	297,145

ที่มา : กรมสามัญศึกษา, ศูนย์ปฏิบัติการ GPA, [online], accessed 3 December 2002. Available from <http://gened.moe.go.th>.

ตารางที่ 7 แสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปีการศึกษา 2541 – 2544 สถานศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (เรียงตามค่า Mean ปี 2544)

ลำดับที่	เขตการศึกษา	GPA แยกแต่ละปีการศึกษา				จำนวนนักเรียน (คน)			
		Mean41	Mean42	Mean43	Mean44	2541	2542	2543	2544
1	ส่วนกลาง	2.19	2.29	2.35	2.39	26,039	29,212	32,379	33,446
2	เขตการศึกษา 8	2.27	2.29	2.32	2.38	21,309	22,239	26,195	27,087
3	เขตการศึกษา 12	2.24	2.30	2.32	2.37	12,904	13,157	16,479	18,114
4	เขตการศึกษา 10	2.20	2.22	2.26	2.32	33,218	34,893	38,273	37,985
5	เขตการศึกษา 1	2.21	2.26	2.28	2.30	12,325	13,152	15,291	16,448
6	เขตการศึกษา 5	2.22	2.25	2.23	2.29	10,370	11,075	14,331	15,549
7	เขตการศึกษา 9	2.17	2.19	2.24	2.29	26,142	28,873	30,832	32,460
8	เขตการศึกษา 6	2.23	2.26	2.23	2.28	8,593	9,175	12,324	13,669
9	เขตการศึกษา 7	2.20	2.23	2.24	2.26	21,326	22,042	25,121	25,988
10	เขตการศึกษา 11	2.16	2.17	2.19	2.26	35,214	39,016	40,804	41,596
11	เขตการศึกษา 3	2.09	2.14	2.18	2.25	16,480	16,948	21,059	21,888
12	เขตการศึกษา 2	2.14	2.20	2.21	2.22	4,370	5,142	5,409	5,381
13	เขตการศึกษา 4	2.08	2.11	2.13	2.21	6,049	6,525	7,413	7,534
กรมสามัญศึกษา		2.19	2.23	2.25	2.30	234,339	251,449	285,910	297,145

ที่มา : กรมสามัญศึกษา, ศูนย์ปฏิบัติการ GPA, [online], accessed 3 December 2002. Available from <http://gened.moe.go.th>.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล นายธีรพล ขันการนาวิ
 ที่อยู่ หมู่บ้านมณีพรรณ เลขที่ 200/19 หมู่ 3 ตำบลสนามชัย อำเภอเมืองฯ
 จังหวัดสุพรรณบุรี
 ที่ทำงาน โรงเรียนบางปลาม้า "สูงสูमारผดุงวิทย์" อำเภอบางปลาม้า 72150
 (035) 587340 โทรสาร (035) 587679

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2512 ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชัยศรีประชาราษฎร์ (วัดยาง)
 พ.ศ. 2515 ประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนวัดพยัคฆาราม
 พ.ศ. 2518 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกรรณสุดศึกษาลัย จังหวัดสุพรรณบุรี
 พ.ศ. 2520 มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกรรณสุดศึกษาลัย จังหวัดสุพรรณบุรี
 พ.ศ. 2521 กศ.บ. (การศึกษาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก
 พ.ศ. 2543 ศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2525 อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนอู่ทอง สุพรรณบุรี
 พ.ศ. 2537 อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนอู่ทอง ช่วยปฏิบัติราชการ
 สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี
 พ.ศ. 2540 อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย สุพรรณบุรี
 พ.ศ. 2542 ผู้ช่วยผู้อำนวยการ โรงเรียนสวนแตงวิทยาลัย สุพรรณบุรี
 พ.ศ. 2547 ผู้ช่วยผู้อำนวยการ โรงเรียนบางปลาม้า "สูงสูमारผดุงวิทย์"
 ปฏิบัติหน้าที่รองผู้อำนวยการสถานศึกษา